

Η ΠΑΝΩΡΑ.

ΟΛΛΑΝΔΙΚΟΝ ΔΙΗΓΗΜΑ.

(Μετάφρασις).

(Συνέχεια. Ἴδε Φυλλ. 30.)

Ὁκτώ ἡμέρας μετὰ τὴν ἀπαισίαν ταύτην νύκτα, ἡ Χριστίνα Ἀμβέργη κατεκλείετο ἐντὸς μοναστηρίου.

Παρὰ τὰ σύνορα τῆς Βελγικῆς, ἐπὶ τῶν κορυφῶν ἑνὸς λόφου, ὑψοῦται κτίριον μέγα, λευκὸν καὶ ἀρβυλῶδες, ἄθροισμα συγκεχυμένων τοίχων, στεγῶν, γωνιῶν καὶ δωμάτων (ταρατσῶν). Εἰς τοὺς πρόποδας τοῦ λόφου ὑπάρχει χωρίον, τοῦ ὁποίου οἱ κάτοικοι μετὰ πολλῆς πάντοτε εὐλαθείας ἀφορῶσι πρὸς τὸ οἰκοδόμημα τὸ δεσπῶζον τῶν εὐτελῶν αὐτῶν καταλυμάτων, διότι βλέπουσιν ἐν αὐτῷ κωδωνοστάσιον ἐκκλησία: καὶ ἀκούουσιν ἀκαταπαύστως τὸν θρησκευτικὸν τῶν κωδῶ-

ΠΑΝΩΡΑ.

νων ἤ/ον, τὸν κηρύσσοντα πῆρῶ, ὅτι ἐπὶ τῶν κορυφῶν τοῦ ὄρους ἐκείνου ζῶσι ψυχαὶ παρακαλοῦσαι: τὸν Θεὸν ὑπὲρ ὄρων τῶν ἀνθρώπων. Τὸ οἰκοδόμημα τοῦτο εἶναι μοναστήριον· οἱ πένητες καὶ οἱ ἀσθενεῖς γινώσκουσι καλῶς τὴν ἀτραπὸν, τὴν διὰ τῆς πλευρᾶς τοῦ λόφου ἀγούσαν πρὸς τὴν φιλόξενον φλιάν τῶν ἐν αὐτῷ μοναζουσῶν γυναικῶν. Ἡ περίξ χωρὰ οὐδεμίαν ἔχει ἀγροτικὴν γάρβιν ἢ φύσις δὲν ἀνέλαβε νὰ πραύνη τὴν ἐρημίαν ἐκείνην καὶ νὰ ἐνθυμίη τὸν Θεὸν διὰ τοῦ κάλλους τῆς παρ' αὐτοῦ δημιουργηθείσης οἰκουμένης. Οὐδεὶς ἐπισκέπτεται τὴν γωνίαν ταύτην τῆς γῆς· ἀλλ' οἱ ἐν αὐτῇ γεννηθέντες τὴν ἀγαπῶσι, καὶ τοὶ μὴ ὠρεσίαν· εἶναι δὲ ἤρεμος, οὐδὲ πεινία πολλή, οὐδὲ μέγαν πλοῦτον ἔχουσα, οὐδὲ πολυάνθρωπος, οὐδὲ ἔρημος· ὁ οὐρανὸς αὐτῆς εἶναι ὀκωσοῦν νεφελώδης, ὁ ἀπὸ τῆς θαλάσσης ἄνεμος κνέει σχεδὸν ἀδιαλείπτως· ἢ φορὰ τῆς καταιγίδος δὲν παύει ὅπου παύουσι τὰ κύματα, ἀλλ' ἐξακολουθοῦσα πρὸς μικρὸν ἔτι τὸν δρό-

Φυλλ. 31.

μον της επί των παρακειμένων πεδίων, επιτήρηται επί τὰς καλαμίνας τοῦ χωρίου στεγας. Ποῦ καὶ ποῦ μόνον, ὀλίγη χλόη διακόπτει τὸν ἀύχμηρὸν ὀρίζοντα. οἱ δὲ οἰκοδομήσαντες τὸ οἰκητήριον ἐκεῖνο τῆς αἰωνίας προσευχῆς· εἶχον βεβαίως τὴν σταθεράν καὶ εὐθεῖαν πίστιν, τῆς ὁποίας ἡ εὐλάβεια δὲν ἔχει χρεῖαι τῶν παροτρυντικῶν τῆς φαντασίας θεαμάτων.

Ἐντὸς τοῦ μοναστηρίου τούτου κατεκλείσθη ἡ Χριστίνα Ἀμβέργη· εἰς τὸ οἰκητήριον τοῦτο τῆς θλίψεως, τῆς σιωπῆς, καὶ τῆς ἡθικῆς νεκρώσεως εἰσῆλθεν ἡ πλήρης νεότητος, ζωῆς καὶ ἀγάπης Χριστίνα, καὶ ἐνόμισεν ὅτι ὁ ἐπιτύμβιος λίθος ἐπέτεθη ἐπὶ τῆς κεφαλῆς αὐτῆς.

Ἐν κελίῳ τὸ ὁποῖον οὐδὲν εἶχε τὸ καθιστῶν αὐτὸ ἀνακουτικώτερον ἢ κομψότερον τῶν ἄλλων τοῦ μοναστηρίου κελίῳ, ἐκάθητο ἡ Ἠγουμένη πλησίον εἰὸς παραθύρου, ἀναγινώσκουσα ἐπιστολὴν ἣτο δὲ γυνὴ τεσσαρακοντοῦτις, ἔχουσα φυσιολογίαν ἡμερον, ὠχρὰν ὄψωσιν καὶ ὄψωσιν λεπτήν, ἀλλ' ἀτάρχχον καὶ γαληνωτάτην· ὁ θεωρῶν αὐτὴν ἐνόμιζεν ὅτι οὐδέποτε ἠθάνθη ἀκτίνα ἡλίου, οὐδέποτε δὲ ἤκουσε τὸν θόρυβον τοῦ κόσμου· καὶ τοῦτο ἦτο ἀληθὲς τῷ ὄντι.

Ἡ ἡγουμένη εἰσῆλθε νεωτάτη εἰς τὸ μοναστήριον, ἐπέραθεν ἐν αὐτῷ τὴν ζωὴν τῆς καὶ δὲν ἐγίνωσκε παντάπασι τὸν λοιπὸν κόσμον· ἡ θρησκεία δὲν ἐπῆλθεν εἰς αὐτὴν ὡς παρακμυθία προηγουμένως χυθέντων δακρύων· ἀλλὰ ὑπῆρξεν ἀρχὴ καὶ τέλος τῆς ζωῆς. Ἐν τῇ ψυχῇ τῆς μοναχῆς αὐτῆς βαλεῖα ἐπεκράτει ἡρεμία· ἡ ψυχὴ ἐκεῖνη ὠμοιάζε δένδρον, τοῦ ὁποίου τὰ φύλλα οὐδέποτε ἤθελε θίξει ὁ ἀνεμος· ἡ ἀταραξία τῶν πρώτων τῆς ὑπαρξέως τῆς στιγμῶν διήρκεσε δι' ἅπαντος τοῦ βίου. Οἱ ὀρθαλμοὶ τῆς δὲν εἶδον ποτὲ ἄλλο τι παρὰ τοὺς τοίχους τῆς μονῆς· τὰ ὄσα τῆς δὲν ἤκουσαν εἰμὴ τὰς γλυκεῖας καὶ ταπεινάς τῶν συντρόφων τῆς φωνάς, εἰμὴ τὸ ἄσμα τῶν προσευχῶν, εἰμὴ τὸν ἦχον τῶν κωδῶνων. Ἡ καρδία τῆς δὲν ἠσθάνθη ποτὲ ἄλλο τι εἰμὴ ἀδιαφορίαν μὲν πρὸς τὸν κόσμον, εὐλαβῆ δ' ἐπιθυμίαν τοῦ ν' ἀπέλθῃ εἰς τὸν κόλπον τοῦ Θεοῦ. Δὲν ἤξευρεν ὅτι ἦτο δυνατόν νὰ ἀγαπήτῃ ποτὲ τὴν ζωὴν, καὶ διήρκετο αὐτὴ μὴ ἀριθμοῦσα τὰς ἡμέρας, μὴ ἐπιτρέπουσα ἑαυτῇ νὰ πο' ἤσῃ τὴν ἐντεῦθεν ἐξοδόν, καθὼς δὲν ἤθελεν ἐπιτρέψει εἰς τὸν πόνον τῆς νὰ βεβαίως ταχύτερον ἐπὶ τῶν πλακῶν τῆς μονῆς. Ἦτο δὲ καὶ ὅλα μεμετρημένη, συναγαλμένη περὶ τὰς χειρονομίας, τὰς κινήσεις, καὶ τὰς ἰδέας, καὶ ἀπελάμβανε τὴν ἀνεφελον ἐκείνην εὐτυχίαν τὴν ὁποίαν παρέχουσι ἡ καθαρὰ συνείδησις καὶ ἡ πρὸς τὸν Θεὸν ἀγάπη. Πρὶν ἀναλάβῃ τὴν διεύθυνσιν τῆς μονῆς, ἐκαλεῖτο ἀδελφὴ Μαρία· τὴν ὡνομάζετο ἡ Ἠγουμένη· μετὰ παρέλευσιν δὲ τριῶν ἐτῶν, ἐμελλε νὰ λάβῃ τὴν εὐτυχίαν τοῦ νὰ ἐπανέλθῃ μετὰ τῶν ἀδελφῶν ὅσοι οὐδεμίαν εἶχον ἄλλην παρὰ τὸ προσεύχεσθαι φροντίδα.

Ἰδοὺ ἡ ἐπιστολὴ τὴν ὁποίαν ἀνεγίνωσκεν ἡ Ἠγουμένη.

« Ὁσιωτάτη Ἠγουμένη, Ὡς σὺ στέλλω τὴν ἀνεψίαν σου Χριστίαν Ἀμβέρ

γην, καὶ σὰς παρακάλῳ νὰ μὲ κάμειτε τὴ χάριν νὰ τὴν κρατῆτετε πλησίον σας. Ὁ σκοπὸς μου εἶναι νὰ ἀπαρτῆ ἡ νέα αὐτὴ τὸν μοναχικὸν βίον· παρασκευάσατε τὸ πνεῦμά τῆς εἰς τοῦτο διὰ τῶν τορῶν συμβουλῶν σας· ἀμαρτήματα μεγάλα παρ' αὐτῆς πράχθεντα, μὲ ἀναγκάζουν νὰ τὴν ἀπομακρύνω ἀπὸ τὴν οἰκίαν μου, ἡ δὲ ἡτυχία ὅλης τῆς ζωῆς τῆς ἀκαίτητ' ἀγρυπνον ἐπιτήρησιν, ὁποῖαν ἐν μοναστηρίῳ μόνον δύνασθε νὰ ἐπιτύχωμεν. Εὐαρεστηθῆτε λοιπὸν, φίλτατη καὶ σεβαστὴ μου συγγενῆς, νὰ τὴν δεχθῆτε ὑπὸ τὴν στέγην σας· τὸ εὐερετώτερον διὰ τὴν ἀνεψίαν σας Χριστίαν μέλλον εἶναι τὸ ν' ἀπορατίσῃ νὰ μείνῃ ἐν τῷ ἱερῷ τούτῳ τόπῳ διὰ παντός. Ἐὰν ἐρωτήτῃ ποτὲ περὶ νέου τινὸς καλουμένου Ἑρβέρτου, εἰμπαρεῖτε νὰ τὴν εἰπῆτε ὅτι ἀπῆλθεν εἰς Νέαν Ὀλλανδίαν, καὶ ὅτι ἐκεῖθεν θέλει μεταβῆ εἰς τὰ ἄλλα ἡμῶν ἀπότατα καταστήματα.

« Διατελῶ δὲ, ὀσιωτάτη ἡγουμένη, μὲ σέβας, ὁ συγγενῆς ὑμῶν καὶ φίλος

Κάρολος Ἀμβέργης. »

Ἡ ἐπιστολὴ αὕτη δὲν ἐκίνησε παντάπασι τὴν περιέργειαν τῆς ἡγουμένης, ἥτις δὲν εἶχεν ἐτι ἴδει τὴν Χριστίαν, οὐδὲ ἠδύνατο νὰ τὴν ὀμιλήσῃ τὴν στιγμὴν ταύτην, διότι ἦτο ἡ ὥρα τῆς σιωπῆς· ἀρῶ ἀνέγνωσε τὰ γραπέντα ὑπὸ τοῦ Κάρολου Ἀμβέργης, ὅστις ἦτο ἐν τῶν μελῶν τῆς οἰκογενείας τῆς, ἀπέτρεψε τοὺς στοχαζομένους τῆς ἀπὸ τοῦ ἀντικειμένου αὐτοῦ καὶ ἀνέλαβε τὸ βιβλίον, ἐν ᾧ ἐξῆτει ἀξιωματικὰ τινα πρὸς μελέτην. Ἡ πρὸ καιροῦ εἰς τὴν ὑπακοὴν εἰθιμὴν ψυχῇ τῆς ἐβυθίσθη πάλιν εἰς στοχαζομένους ἐμβριθεῖς. Ὅταν ἤχηται ὁ κῶδων, ἡ ἡγουμένη ἀπῆλθεν εἰς τὴν ἐκκλησίαν, προσσηχῆθη πολλὴν ὥραν μετὰ τῶν ἄλλων μοναζουσῶν, ἐλητάμονε τὸν κόσμον ὀλόκληρον, ἠγέρθη χωρὶς νὰ ἤξεύρῃ ἐν ὥρᾳ ἡ στιγμὰς ἐπέρασεν γονυκλιθεὶς ἐνώπιον τοῦ ἱεροῦ, ἔδωκε τὸ σῦνθημα τοῦ τέλους τῆς σιωπῆς, λέγουσα πρὸς τὴν συνοδούσταν αὐτῇ μοναχῇ· « ὁ Θεὸς νὰ μᾶς εὐλογῆτῃ, ἀγαπητὴ ἀδελφὴ! » καὶ, ἐπανελθούσα εἰς τὸ κελίον τῆς, ἔστειλε νὰ ζητήσῃ τὴν Χριστίαν Ἀμβέργη.

Ἡ Χριστίνα ἦλθεν· οἱ ὀρθαλμοὶ τῆς ἦσαν γεμάτοι δάκρυα· αἱ κραιπνὴς τῆς ἦσαν μαρμαρωταί, τοσοῦτον εἶχε θίξει αὐτὰς τὸ μάκτρον, τὸ ὁποῖον ἤθελε νὰ κρύψῃ τὰ δάκρυα τῆς δυστυχῆς κόρης· ἡ ἀναπνοὴ τῆς ἦτο σύντομος· καὶ ἐξῆρκετο ἀπὸ τῶν χειλέων αὐτῆς ὡς ὄδυρος σχεδόν· τὰ μέλη τῆς ἐταρτάττοντο ὑπὸ νευρικοῦ σπασμοῦ, μόλις δ' ἐστηρίζετο καὶ ἐφαίνετο πάτχουσα φρικτὰ ψυχῇ τε καὶ σώματι.

Ἡ ἡγουμένη ἐκύτταξε τὴν Χριστίαν μετὰ πολλῆς ἀπορίας, διότι ποτὲ δὲν εἶδε πλάσμα ἀνθρώπινον ὑπὸ τοσαύτης συγκινήσεως τεταραγμένον· ἡ καρδία τῆς, ἥτις δὲν εἶχεν ἀμβλυθῆ πρὸς τὰ παθήματα τῶν ἄλλων, διότι τὰ πάντα περὶ αὐτὴν ἦσαν ἀτάραχα, ἠσθάνθη παρευθὺς οἶκτον, καὶ δάκρυά τινα ἐπεφάνησαν εἰς τοὺς ὀρθαλοὺς τῆς· ἀλλὰ τὰ δάκρυα αὐτὰ δὲν ὠμοιάζον τὰ τῆς Χριστίνας δάκρυα, εἶχον γλυκύτητα καὶ ἐφαίνοντο οὐρανίον καταρχόμενα πρὸς παρακμυθίαν τῶν δυστυχῶν.

Ἡ μοναχὴ ἠγέρθη, ὑπῆγε καὶ παρέλαβε τὴν πλησίον τῆς θύρας ἰσταμένην Χριστίαν, τὴν ἔβαλε νὰ καθῆσθαι πλησίον τῆς, καὶ τὴν εἶπε μὲ ἰαρότητα·

— Τέκνον μου, βλέπω ὅτι ἔχεις πολλὴν ἀνάγκην τῆς θείας ἐπικουρίας· ὁ Θεὸς οἰκεῖ ἐν τῷ ἱερῷ τούτῳ, ὅπου ὑπηρετεῖται μετὰ πλείους ἀγάπης· θέλεις προσευχηθῆ μετ' ἡμῶν, θέλομεν προσευχηθῆ μετὰ σοῦ.

— Δὲν θέλω νὰ μείνω ἐδῶ, κυρία μου! ἀνέκραξεν ἡ Χριστίνα· ἀπονήσκω, ἐὰν μείνω κατάκλειστος ἐν τῷ μοναστηρίῳ τούτῳ! Δὲν θέλω, δὲν δύναμαι νὰ γίνω μοναχῇ· ἀφετέ με ἐλευθέρην, κυρία μου!

Αἱ λέξεις αὗται ἐπροφέρθησαν μὲ τὸν τόνον τῆς ἀπελπισίας, μὲ ἦχον φωνῆς οἷον οἱ τοῖχοι τοῦ μοναστηρίου τούτου οὐδέποτε ἤκουσαν. Ἡ ἡγουμένη ἐξεπλάγη ἐπὶ μίαν στιγμὴν, τὸ βλέμμα τῆς ἠένιζε τὴν Χριστίαν, ὡς ἂν δὲν ἐνόοι ὅσα ἤκουσεν.

— Ὡ! ἀφετέ με νὰ φύγω, κυρία μου, ἀνέλαβεν ἡ νέα κόρη, πίπτουσα εἰς τὰ γόνατα τῆς μοναχῆς καὶ βρέχουσα διὰ δακρύων τὰς χεῖρας τῆς, τὰς ὁποίας ἤσπαζετο· διὰ τὸ ὄνομα τοῦ Θεοῦ, ἀφετέ με νὰ φύγω! Δι' ὅλης μου τῆς ζωῆς ὑπῆρξα ἐλευθέρη καὶ εἰμὴ μνηστὴ δυστυχῆς νέου, ὅστις θέλει ἀποθάνῃ ἐὰν μείνωμεν χωρισμένοι. Θέλω νὰ γίνω σύζυγος αὐτοῦ, ἀφωσιωμένη καὶ ὑπήκοος, ἐκκληροῦσα καὶ ἀγαπῶσα ὅλα τὰ καθήκοντά μου. Μητέρα δὲν ἔχω πλέον, οὐδεὶς τῶν ἐπὶ γῆς ἀνθρώπων μὲ ἐλεεῖ! Ὑμεῖς ἡ ὀμοιάζουσα ἄγγελον, κυρία μου, ἀφετέ με νὰ φύγω!

Ἡ ἡγουμένη συνεκινήθη· ἡ δὲ συγκίνησις αὐτῆς ἦτο μεμιγμένη μετὰ ἀπορίας καὶ σχεδὸν μετὰ τρόμου· ἀνετριγιάζε βλέπουσα ψυχῇν πλασθεῖσαν ὑπὸ τοῦ Κυρίου ἵνα κατανοῇ καὶ λατρεύῃ αὐτόν, παραδιδόμενην ἐν ἐνὶ τῶν πλασμάτων του εἰς τὴν τρικυμίαν τῶν παθῶν, ὡς φύλλον ὑπὸ τοῦ ἀνέμου ἀπὸ τοῦ δένδρου ἀποσπασθέν· ἀλλὰ κατ' ἑαυτὴν, ἐν τῷ βυθῷ τῆς καρδίας τῆς, ἡ ὀρθὴ καὶ πεφωτισμένη αὐτῆς κρίσις ἤλεγχε πικρῶς τὸν Κάρολον Ἀμβέργη διὰ τὴν τοιαύτην τῆς πατριχῆς του ἐξουσίας χρεῖσιν. Πλησιάζουσα δὲ εἰς τὴν Χριστίαν, τὴν εἶπε μὲ πρᾶότητα·

— Ὀνόμαζέ με μητέρα σου· ἐδῶ οὐδεὶς καλεῖται κυρία μου, διότι ἀποτελοῦμεν μεγάλην οἰκογένειαν· περὶ σὲ δὲν ἔχεις εἰμὴ ἀδελφὰς καὶ ἐμὲ, τὴν ὁποίαν πρέπει νὰ ὀνομάζῃς μητέρα σου. Μὴ μὲ ὀμιλῆς περὶ τῆς παρελθούσης ζωῆς σου, δὲν εἰμὴ ἐπιτηδεῖα νὰ θεραπεύσω τὰς πληγὰς σου. Ἐν τῇ μονῇ αὐτῇ θέλεις εὖρε καρδίας ὄχι συμπαθητικώτερας τῆς ἐδικῆς μου, ἀλλὰ ἱκανότερας νὰ σὲ ὀδηγήσωσιν. Ἐνοεῖς, τέκνον μου, ὅτι σήμερον δὲν εἰμπαρεῖς νὰ ἐξέλθῃς ἀπὸ ἐδῶ· σὲ ἀνέ'εσαν εἰς ἐμὲ, ἐγὼ δὲ δὲν δύναμαι νὰ σὲ ἀπομακρύνω ἀπὸ τῆς μονῆς ταύτης, εἰμὴ διὰ νὰ σὲ παραδώσω εἰς τὰς χεῖρας τοῦ πατρός σου. Ἐπειδὴ νομίζεις φρόνιμον νὰ μὴ σὲ ἔχῃ πρὸς τὸ παρὸν παρ' ἑαυτῷ, σοφάζομαι, κόρη μου, ὅτι μετὰ τὴν πατριχὴν οἰκίαν, καλητέρα ἄλλη δὲν ὑπάρχει παρὰ τὴν θεῖαν ταύτην μονῇ. Δοκίμασε νὰ ἀναπνεύσῃς ἐπὶ τινα χρόνον τὸν ἀέρα τοῦ ἱεροῦ τούτου καταλύματος·

Ἐβερτος μὲ εἶπεν ὅτι τίποτε δὲν εἶναι ἀδύνατον εἰς

ζήτησε παρ' ἡμῶν τὴν γαλήνην τῆς ψυχῆς χωρὶς νὰ ἀπαλλοτριώσῃς τὴν ἐλευθερίαν σου· λάβε τὸ μέλαν τῶν ὑποδοκίμων ἱμάτιον, ἱμάτιον σάγγηρον, ὑπὸ τὸ ὁποῖον ἡ καρδία τάχιστα μανθάνει νὰ μὴ πάλῃ, εἰμὴ ὑπὲρ τοῦ Θεοῦ.

— Ἐγὼ! ἐγὼ! ἀνέκραξεν ἡ Χριστίνα, ν' ἀποβάλλω τὰ ἐνδύματα τὰ ὅποια φοροῦσιν αἱ ἐλεύθεραι καὶ εὐτυχεῖς γυναῖκες! Ὡ! θὰ νομίσω ὅτι ἀφίνω τὸν Ἑρβέρτον διὰ παντός! θὰ νομίσω ὅτι ὑφόνω μετὰ αὐτοῦ καὶ ἐμοῦ κώλυμα αἰώνιον! Ὡ! ὄχι, ὄχι, ποτέ! Μητέρα μου! δὲν καταβαίνεις ἀπὸ τὸν οὐρανὸν διὰ νὰ μὲ βοηθήσῃς;

— Τὸ ἱμάτιον τῶν ὑποδοκίμων δὲν εἶναι τὸ φόρεμα τῶν εὐλαβῶν γυναικῶν ὅσοι ἀφιερῶθησαν εἰς τὸν Θεόν. Τὸ ἐνδύμα τούτο θέλει, μέχρι τῆς χειροτονίας, δις ἐτι μεταβληθῆ. Τὸ ἱμάτιον τὸ ὁποῖον σὲ προσφέρω τὸ φοροῦσιν ὅσοι θέλουσι νὰ δοκιμάσωσι τὴν μοναχικὴν ζωὴν. Θέλεις τὸ ἀφῆσαι εἰς τὴν φλίαν τῆς θύρας μας, ἐταν ἡ θύρα αὕτη ἀνοιχθῇ, κατ' αἰτησίαν σου, διὰ νὰ ἐπανέλθῃς εἰς τὸν κόσμον· ἀλλ' οὐδεὶς δύναται νὰ διαμείνῃ ὑπὸ τὴν στέγην τῆς μονῆς ταύτης, χωρὶς νὰ φέρῃ τὰ παράσπμα τὰ ὅποια διαχωρίζουσι τοὺς ὑπηρετας τοῦ Θεοῦ ἀπὸ τῶν λοιπῶν ἀνθρώπων. Τοῦτο δὲν εἶναι ἐκπαιδευτικὸν κατὰσχημα, οὐδεὶς δύναται νὰ εἰτελέθῃ παρ' ἡμῶν εἰμὴ ὡς ὑποδοκίμος· καὶ ὀλίγους μῆνας ἀν διατριψῇς μετ' ἡμῶν, ἀνάγκη ν' ἀκολουθήσῃς τὰ κανονισμένα καὶ νὰ περιβληθῇς τὰ ἱμάτια τῆς μονῆς. Ὁ πατήρ σου εἶναι ὠργισμένος, τί σὲ ὠφελεῖ νὰ ἐπανέλθῃς τώρα πλῆστον του; Δοκίμασε νὰ κάμψῃς τὴν ὀργὴν του διὰ τῆς ὑποταγῆς σου· πέριμνε, ἐλπίζε, μείνε ἐδῶ, ὅλα ἡμεῖς θέλομεν προσευχηθῆ ὑπὲρ σοῦ· οὐδεὶς ἐνταῦθα πάσχει ἐπὶ πολὺν χρόνον.

— Ὡ Θεέ μου! Θεέ μου! ἀνέκραξεν ἡ Χριστίνα, τί νὰ κάμω, τί νὰ ἀπογίνω; Δὲν ἔχω καταφύγιον κἀνὲν ἐπὶ ζωῆς... Ἰδὲν ὑπάρχει καρδία τις διὰ νὰ μὲ ἐλεήσῃ; αἱ κλεισθεῖσαι ὀπισθεν μου αὐταὶ κινκίδες δὲν θέλουσι ν' ἀνοιχθῶσιν εἰμὴ διὰ νὰ μὲ ἀποδώσωσιν εἰς τὸν πατέρα μου! Τί νὰ κάμω; Θεέ μου, τί νὰ κάμω;

— Νὰ ὑπακούσῃς καὶ νὰ προσευχηθῇς, τέκνον μου, ἀπήνησεν ἡ ἡγουμένη. Ὁ χρόνος θέλει μᾶς διδάξει τὰ λοιπὰ. Μὴ φοβῆσαι, θέλω σὲ προστατεύσει.

— Δὲν δύναμαι νὰ προσευχηθῶ, ἀνέκραξεν ἡ Χριστίνα· ἡ ἀπελπισία δὲν γνωρίζει τί ἐστὶ προσευχῆ. Ἐγὼ δὲ κατεξανίσταμαι κατὰ τῆς τύχης μου· θέλω νὰ ἀγαπῶ καὶ νὰ ζῶ ἐλευθέρη· ἐδῶ, ἐδῶ δὲν εἰμπαρῶ νὰ προσευχηθῶ.

Ἡ ἡγουμένη ἐπέθηκε τὴν χεῖρά τῆς εἰς τὰ χεῖλη τῆς Χριστίνας.

— Θέλομεν λοιπὸν προσευχηθῆ ἡμεῖς ὑπὲρ σοῦ, τὴν εἶπεν.

— Ἄ! ἀνέκραξεν ἡ Χριστίνα, ἂν ὅλα αἱ προσπάθειά μου ἀποβῶσι ματαιαὶ εἰς τὸ νὰ μὲ ἀποδώσωσι τὴν ἐλευθερίαν μου, ὑπάρχει εἰς τὸν κόσμον τοῦτον ὅν πάσχον ὡς ἐγὼ καὶ τὸ ὁποῖον θέλει κατορθῶσαι νὰ ἐλευθερώσῃ τὴν δυστυχῆ εἰγμάλωτον. Ὁ Ἑρβέρτος μὲ εἶπεν ὅτι τίποτε δὲν εἶναι ἀδύνατον εἰς

τοῦ ἀγαπῶντα; Ὁ Ἐρβερτος θέλει ἔλθει εἰς βοήθειάν μου.

— Ὁ Ἐρβερτος ἀπῆλθεν εἰς Νέαν Ὀλλανδίαν, ὅπου θέλει διακρίψει πολὺ ἐκείθεν δὲ θέλει μεταστῆ εἰς ἀπωτέρω· διότι ἐγκατέλειπε τὴν Εὐρώπην δι' ἀναριθμητοῦ χρόνου.

Ἡ Χριστίνα ἀρῆκε φωνῆν σπικραματώδη, καὶ διετέλεσε καταβεβλημένη, ἔπειτα δὲ ὤψατο πρὸς τὴν ἡγουμένην τὸ ὄχρῶν καὶ κατάρρυσεν ὑπὸ δακρύων πρόσωπόν της.

— Γώρα, εἶπεν, ὅπου καὶ ἂ μείνω με εἶναι ἀδιάφορον, ὅτι καὶ ἂ φρονέω εἶναι τὸ αὐτὸ δι' ἐμὲ. Ὁ Ἐρβερτος με ἐγκατέλειπε, συνήρυσεν εἰς τὸν κίον χωριστὸν μας!

Μετὰ οὕτω ἡμέρας, ἡ Χριστίνα περιεβόλλετο τὸ ἱμάτιον τῆς ὑποδοκίμου καὶ ἤξευρε μὲν ὅτι τὸ ἱμάτιον τοῦτο δὲν ἐδέσταιε τὴν ἐλευθερίαν της, ἀλλ' ἐκκλίεν δάμα. Δύω ἄλλαι μοναχίαι τὴν ἐβόηθον εἰς τὸ νὰ ἐνδύθῃ, ἡ δὲ Χριστίνα ἀνέστη ὡς ἀγέλας, τὰς ἄρνας νὰ κλῆνον ὅτι ἤθελον, ἀλλ' ἡ καρδία της διεμαρτύρετο ἐντόνωσ κατὰ πνεύμα, ὅτι τὸ ἔνδυμα ἐκεῖνο ἐρίνετο ἐπαγγελόμενον τῷ Θεῷ. Ἦθελε τὴν ἐλευθερίαν της ἐν ἐλλείψει ἄλλης εὐτυχίας, καὶ ἡ ἐξῆς μὲν καρδίη της ὠνεύετο ἀκόμη νὰ διατεράτῃ τὰ πελάγη δὲ νὰ ἀνεύρῃ τὸν Ἐρβερτον. Ποτὲ τὸ θεοφιλὲς ἔνδυμα τῆς ὑποδοκίμου δὲν ἐκάλυψε καρδίαν ἀλλόλων τετραρχμένην, ποτὲ δὲν ἐβόησεν ὑπὸ δακρύων πικροτέρων.

Ἄρῳ ἐτελείωσε τὸ συγκύριμά της, μίξ τῶν μοναχῶν, λαβούσα τὴν χεῖρα τῆς Χριστίνας. ἤθελον νὰ ἀφάρεθῃ ἀπὸ αὐτῆν τὸ δακτυλίδιον τὸ ὁποῖον ἔφερε διότι τοῦτο ἀπῆθον οἱ μοναχτικῶν κινήσεις. Ἡ Χριστίνα ἀπέστρεψε βίαιως τὴν χεῖρα.

— Ὁ Ἐρβερτος με τὸ ἐδῶκεν! ἀνέκραξε τὸ δακτυλίδιον αὐτὸ, τὸ μόνον ἀγέλας τὸ ὁποῖον με μένει, δὲν θέλει με ἀρῆσαι εἰμὴ ὅταν ἀποθάνω!

Τὴν στιγμήν ἐκείνην εἰσῆλθεν ἡ Ἡγουμένη.

— Θέλω νὰ φιλῶ τὸ δακτυλίδιον αὐτό! ἐπαλέαθεν ἡ Χριστίνα, δεικνύουσα τὸ δακτυλίδιον τὸ ὁποῖον ἔλαμπεν εἰς τὸν δακτύλιν της.

Ἡ ἡγουμένη, ἀπομακρύνουσα τὰς μοναχάς, ἔστησαν ἐπὶ τῆς Χριστίνας τὸ ἀτάραχον αὐτῆς καὶ μητρικὸν καὶ σοβαρὸν βλέμμα.

— Γέκνον μου . . . εἶπεν.

Οἱ λόγοι οὗτοι ἀνεκλήσασιν εἰς τὴν νέαν κόρην τοῦ εὐτυχεῖς χρόνου, καθ' οὗ τὴν ὠμίλει ἡ μήτηρ της.

— Γέκνον μου, ἡ λέξις θέλω δὲν προφέρεται ποτὲ ἐδῶ ὁ θεὸς μόνος θέλει, ἡμεῖς ἀπλῶς ὑπακούομεν. Ἡτύχατε δὲ, οὐδεὶς ἀναλαμβάνει ἐνταῦθα ἡρωτικήν ὑποχρέωσιν εἰμὴ διὰ τῆς ἰδίας αὐτοῦ θελήσεως· τὸ κατάλυμα τοῦτο δὲν εἶναι κατὰ τὸ παρὸν εἰμὴ πρόσκαιρον ἀναχώρημα, ἐκλεγέν ὑπὸ τοῦ πατρὸς σου. Ἐὰν, ἀρῶν προσέξῃ εἰς τὰς φωνὰς αἰτίνες θέλουσι σὲ διμιλῆσαι περὶ θεοῦ, κλαύσης ἀκούη ὡς κλαίεις σήμερον, αἱ θύραι τοῦ καθιδρύματος θέλουσι ἀνοίξῃ καὶ θέλω σὲ ἀποδώσει εἰς τὸν πατέρα σου. Ἔως τότε, ὑπάκουσον, ὡς ὑπακούομεν ὅλοι.

— Τὸ δακτυλίδιον μου, τὸ καυμένον δακτυλίδιον

μου! ἀνέλαβε με θλίψιν ἡ Χριστίνα, τὸ μόνον πρᾶγμα τὸ ὁποῖον με ἔμεινε τοῦ Ἐρβερτου!

— Ὑπάρχουσι ἐνταῦθα δεσμοὶ τῶν ψυχῶν καλῆς τεραι, τέκνον μου. Ἡ προσευχὴ εἶναι ἀνάμνησις, συνδέουσα καλῆτερον ὄλιον τῶν ὄρατων σημείων ἐκείνου· ὅσοι δύνανται νὰ συλλογίζωνται περὶ ἀλλήλων ἀνευ τύψεως συνεισδότες. Ἡ δὲ τριχίτη αὕτη ἄλυσις ἢ περιδέουσα τὸν λαίμον σου;

— Ἔστι αἱ τρίχες τῆς μητρός μου! ἀνέκραξεν ἡ Χριστίνα· μήπως δὲν δύναμαι ἐδῶ οὐδὲ αὐτὰς κἀν νὰ φιλήσω καὶ νὰ καλύψω διὰ τῶν δακρύων μου;

— Ἐδῶ εἶσι πλησιέστερον εἰς τὸν οὐρανόν, ὅπου διατελεῖ ἡ ἀήτηρ σου, καθ' ὅτι ἦτο ὅταν ἐξῆς εἰς τὸν κόσμον· ἀλλ' ἐδῶ καὶ αὐτὸ τοῦτο τὸ ἐνθύμημα πρέπει νὰ τὸ ἀποθέσῃς, τέκνον μου, εἰς τοὺς πόδας τοῦ θεοῦ. Αἱ μοναχίαι δὲ, φέρουσι κινὸν εἰσιγενὸν κόσμημα.

— Ἀλλοίμονον! ἀλλοίμονον ἀνέκραξεν ἡ Χριστίνα δὲν θέλει λοιπὸν τίποτε με μένει ἐπὶ γῆς, οὐδὲ τὰ ὅσα τὰ δευτῆρα ἡρώτων, οὐδὲ τὰ πράγματα τὰ δευτῆρα ἡρώτων ἐξ αἰτίας των!

— Δός με τὸ δακτυλίδιον τοῦ μνηστῆρός σου, θέλω σὲ τὸ ἀποδώσει ἐν ἐξέλειξί ἀπὸ ἐδῶ. Ὡς πρὸς δὲ τὰς τρίχας τῆς μητρός σου, ἀκουσε εἰς τὴν ἄκραν τῆς στοᾶς τοῦ προκυλίου, ὑπάρχουσι ἐντός τοῦ τοίχου παρεκκλήσια, ὅπου, κατὰ πᾶν ἔαρ, φέρομεν τὰς ἀπαρχὰς τῶν ἀνθέων καὶ τῶν καρπῶν μας· ἐνίοτε εἶναι ἐπιτετραμμένον νὰ ἀποθέσωμεν αὐτοὶ τὰ φίλα τὰ ἡμῶν φυλακτά. Ὑπάγετε νὰ βάλῃς ἐκεῖ, ὡς λείβον ἱερὸν, τὰς τρίχας τῆς μητρός σου· ἐκεῖ θέλεις εἰμπαρεῖ νὰ τὰς βλάψῃς καὶ νὰ προσεύχεται ἐνώπιον τοῦ ἱεροῦ, τὸ ὁποῖον θέλει τὰς δεχθῆ.

Ἡ Χριστίνα ἠκολούθησε τὴν ἡγουμένην διηλθον δὲ ἐν σιωπῇ τὰς στοᾶς, αἰτίνες περιέφραττον τὰς τέσσαρας πλευρὰς τοῦ προκυλίου. Τὰ βήματά των ἀνὰ ἀντήχου ἐπὶ τῶν λιθίνων πλακῶν ἡ γωνία τοῦ οὐρανοῦ ἦτις ἐφαίνετο ἀνωθεν τῶν κτιρίων ἦτο κεκλυμένη ἀπὸ σύννεφα ἡ ἡμέρα ἀμυδρῶς ἐφώτιζε τοὺς ὑπὸ τοῦ χρόνου ἀμαρυνθέντας τοίχους· τὰ πάντα ἦσαν ἔρημα καὶ σιωπηλά. Διότι τὸ κατάστημα αὐτὸ δὲν ἦτο ἐκ τῶν μόνων ἐκείνων εἰς τὰς ὁποίας αἱ ἀνατρεφόμεναι κόραι ἀναμινύουσι τὴν νεότητά, τὴν παιδικότητα, τὴν ζωηρότητα μετὰ τὴν ἐμβριθῆ ἡρεμίαν τοῦ μοναχικοῦ βίου· ἡ μόνη αὕτη ἦτο καθωσιωμένη εἰς τὴν σιωπὴν, εἰς τὴν προσευχὴν, εἰς τὸν ἔλεγον ἐκτουτοῦ. Μόναι αἱ ἀρελέσταται ἡ ὑψηλόταται ψυχὰι δύνανται νὰ κατανοήσασιν τὴν καλλονὴν τῆς μεγάλης ταύτης ἡρεμίας· εἰς δὲ τὰς νοσοῦσας ψυχὰς, οἷα ἦτον ἡ τῆς Χριστίνας, ἀναγκαιῶς ἐμελλε νὰ ἐμπεύθη τρέμον τινὰ ἢ θεὸς τοῦ ἱεροῦ τούτου χώρου.

Ἡ ἡγουμένη ἐστῆθη ἔμπροσθεν παρεκκλήσιου καθωσιωμένου εἰς τὴν θείαν πρόνοιαν. Ἦτο πρόδηλον ὅτι τὸ παρεκκλήσιον αὐτὸ ἠγαπήτο μᾶλλον ἢ τὰ λοιπὰ, διότι ἐκστρεφετο ὑπὸ πλείωτων ἀναθημάτων, ἡ ἡρεμία ἐφαίνετο ἐν αὐτῷ μεγαλητέρα ἢ ἀλλαχοῦ, καθότι ἦτο στενωπότερον. Εἰς τὴν γωνίαν ταύτην τοῦ οικοδομημάτων, ὁ ἥλιος ἠραίνετο ἐνωρίτερον ἢ εἰς τὴν ἄλλην τοῦ μοναστηρίου ἄκραν· ἡ ἡγουμένη, λαβούσα τὰς τρίχας τῆς μητρός τῆς Χριστίνας, τὰς ἐπέθηκεν εἰς

τὸ ἱερὸν. Ἡ δὲ Χριστίνα, γονατίστα κατὰ γῆς, ἡ μάλλον καταπετούσα, ἀνέκραξε·

— Θεὸ μου! δὲν σὲ τὰς δίδω, με τὰς ἀποσπᾶς!

— Κόρη μου, εἶπεν ἡ ἡγουμένη ἐπιθέτουσα πρὸς τὴν χεῖρα εἰς τὸν ὦμον τῆς Χριστίνας, πρότερον εἰς τοὺς λόγους, εἰς τοὺς στοχασμούς σου· ὁ θεὸς εἶναι ἐπὶ τοῦ ἱεροῦ αὐτοῦ ὑπὸ δὲ τοῦ πόδαξ σου, αἱ πλάκες αὐταὶ τὰς ὁποίας πατεῖς, καλύπτουσι τάρου ἀδελφῆ Ἀμβέρρη, μείνε ἐδῶ διὰ νὰ προσευχηθῇ ἐπὶ τὰς στιγμὰς, ἔπειτα θέλεις μᾶς ἀκολουθήσει, ὅταν δέσθωμεν τὴν στοᾶν αὐτὴν διὰ νὰ ὑπάγωμεν εἰς τὴν ἐκκλησίαν.

Ἡ Χριστίνα ἔμεινε μόνη, ὀρθὴ δὲ Ἰσταμένη, δὲν ἐτόλμα νὰ κἀμῃ κἀνὲν κίνημα ἢ ἐπέρα ἦτο γλῶσσεια καὶ εὐδία· σιγὴ εἰρηναία ἐπεκράτει ἀτακταχοῦ. Ἡ χλόη ἡ φυσομένη εἰς τὸ προκύλιον ἐφώτιζετο ὑπὸ τῶν πρώτων τῆς σελήνης ἀκτίνων. Οἱ τᾶροι τοῦ ὁποῖου ἐκάλυπταν ἡ χόρτος ἐκείνη, οὐδὲν εἶχον ἀκτισίον. Ἰερά ἦτον ἡ γαλήνη αὐτῶν μετὰ βίον ἱερὸν ἀλλ' εἰς τοὺς τετραρχμένους ὀρθοκλαούς τῆς Χριστίνας οὐδὲν παρίστατο ὑπὸ τὴν ἀληθῆ αὐτοῦ ὄψιν. Το ἀρχόμενον σκότος, ἡ γειτονία τῶν νεκρῶν, τὸ μέλαν ἱμάτιον τὸ ὁποῖον ἔφερεν, αὐτὸ τὸ δοθὲν αὐτῇ δίσκος τῆς ἀδελφῆς Ἀμβέρρης, τὸ ὁποῖον ἐφαίνετο λέγον ὅτι δὲν ἦτο πλέον Χριστίνα, ὡς ἄλλοτε, οἱ πριστοχίζοντες αὐτὴν ὑψηλοὶ ἐκείνοι τείροι, τὰ πάντα τὴν ἐνέπνευσαν φόβον μέγαν. Ἐνόμιζεν ὅτι ἐπίνετο, ὅτι ἐτάφη ζωντανή· ἐτρόμαξεν ἀπὸ τῶν ἤχων τῶν κλαυθμῶν της, οἵτινες ἀντήχου εἰς τὰς στοᾶς τῆς μονῆς, ἀπὸ τὴν σκιάν τοῦ σώματός της, τὴν ὁποῖαν ἐμεγάλυναν αἱ ἀκτίνες τῆς σελήνης, ἀπὸ τὴν σιωπῆν ἐκείνην, ὡς ἐκ τῆς ὁποίας ἤκουε τοὺς ἰδίους αὐτῆς στεναγμούς, καὶ τὰ ἴδια δάκρυα. Δὲν προσνηχῆθη δὲ, ἀλλ' ἐκύτταξε μὲ φρίκην περὶ ἐκτουτὴν καὶ ἐμεινεν ἀκίνητος ἐστηριγμένη ἐπὶ τοῦ τοίχου.

Τελευταῖον ἀνωθεν τῶν θόλων τῆς ἐκκλησίας, ἡκούσθη ἤχος κώδωνος· ὁ δὲ κώδων καὶ βραδύς αὐτοῦ βόμβος ἐφαίνετο κατερχόμενος ἀπὸ τὸν οὐρανόν, ἦτο δὲ συγχρόνως θλιβερός καὶ γλυκύς. Καθ' ὅσον ἤκουεν αὐτὸν ἡ Χριστίνα, ἡ νοσῆρα αὐτῆς φαντασία τὸν παρωμοιάζε με φωνὴν καλοῦσαν αὐτὴν μακρόθεν ἀνὰ μέσον ὄλων τῶν κυμάτων τοῦ ὠκεανοῦ. Ἐπειτα ἡ νέα κόρη ὑπέθεσεν ὅτι ἀκούει τὸ ψιθύρισμα τῆς μητρικῆς ψυχῆς, καλοῦσας αὐτὴν ἀνωθεν ἀπὸ τῶν οὐρανῶν. Τελευταῖον ἐνόμισεν ὅτι οἱ κώδωνες τὴν λέγουσι. — Εὐχου! εὐχου! καὶ ἡ Χριστίνα ἀπῆντησε, ταπεινῆ τῆ φωνῆ. — Θέλω προσευχηθῆ ὅταν ὑπάρξω ἐλευθέρα· ἐδῶ δὲν δύναμαι νὰ προσευχηθῶ!

Ἐνῶ τοσοῦτος ἀλυτμός καὶ θόρυβος συνετάραξε τὴν καρδίαν τῆς Χριστίνας, ἐντός τοῦ περιβάλλοντος αὐτῶν τοίχων, καρδίαι ἄλλαι εἰρηρικῶς χαρμῶσιν εἶχον· ἡ Εὐλογητός ὁ Θεὸς ὁ δὸς ἡμῖν τὸ ἡμερον τοῦτο ἀναχώρημα, τὴν καθημερινὴν ἀναύπασιν καὶ τὴν μεγάλην τῆς ἀγάπης αὐτοῦ εὐτυχίαν! Ὁ ὄρα, ἐν τῷ βυθῷ τῆς στοᾶς κειμένη, ἠνωχῆθη καὶ μακρὰ μοναχῶν παράταξις διηλθεν ἐνώπιον τῆς Χριστίνας, βραδείας, σιωπηλῶς, κεκυρότως· ἔπειτα ἐπέ-

ραταν αἱ λευκῶς ἱματισμένοι δόκιμοι, ἔπειτα αἱ ὑποδοκίμοι μετὰ τὰ μακρὰ αὐτῶν μέλανα καὶ σάγηνά ἐνδύματα, τὰ ὁποῖα ἐδύοντο κατὰ γῆς. Ἡ τελευταία τούτων, πλησιάτατα τὴν Χριστίαν προέως, τὴν παρέλαθεν ἀπὸ τὴν χεῖρα διὰ νὰ τὴν ἀγκώσῃ καὶ διὰ τοῦ δακτύλου ἐδείξεν αὐτῇ τὴν θύραν τῆς ἐκκλησίας· ἀπὸ τῆς ἀνεωγμένης ταύτης θύρας ἐφαίνοντο τὰ φῶτα τὰ ἐκεῖ ἐκκίον ἐπὶ τοῦ ἱεροῦ καὶ αἱ μοναχίαι ὅσαι φάταται ἐγονάτισαν ἐνώπιον αὐτοῦ. Ἡ Χριστίνα, ἐγερθεῖσα, εἰσῆλθεν εἰς τὴν ἐκκλησίαν, ἀλλὰ δὲν προσνηχῆθη.

Ἡ ἀδελφῆ Ἀμβέρρη ἔμεινεν ἐπὶ τινὰ χρόνον ἐλευθερία, εἰς ἀλλῆν ὑποχρέωσιν μὴ ὑποβεβλημένη εἰμὴ τὸ νὰ παρευρίσκειται εἰς τὰς προσευχάς. Ἡ Χριστίνα ἀπῆλθε τὰς ἡμέρας ἐκείνας ἐν ἀγωνίᾳ φρικτῇ. Οὐδὲν βλέμμα ἐστῆθη ἐπὶ αὐτῆς χωρὶς νὰ εὕρῃ τὸ πρόσωπόν της ἀπὸ δακρύων περβύτων. Τὸ μοναστήριον δὲν ὁμοιάζει τὸν λοιπὸν κόσμον ὅπου πολλὰ παραμυθία καὶ ἐρωτήσεις περιστοιχίζουσι τὴν θλίψιν. Ἡ Χριστίνα ἐκλαε χωρὶς νὰ κλύπεται· οἱ δὲ λοιποὶ πάντες τὴν ἐβλεπον καὶ τὴν οἰκτεῖραν χωρὶς θορύβου. Εἰς τὰ μοναστήρια φίλος καὶ κηρύγορος εἶναι ὁ θεός· ὅταν μεγάλη ἐτηρεῖτο σιωπὴ ἵνα κάλλιον ἀκούεται ἡ φωνὴ αὐτοῦ.

Αἱ ἡμέραι διεδέχοντο τὰς ἡμέρας καὶ ἡ Χριστίνα δὲν ἐπαυε κλαύουσα καὶ δάκρυα. Ἠδημῶνι δὲ κατὰ θεοῦ καὶ ἀνθρώπων· ἡ καρδία της κατεξανίσταται, τὰ πάντα τὴν ἠώχλου, ἀπὸ πάντων ἐπατγεν. Ἐκῆθητο πλησίον τῶν θυρῶν, τῶν ἐς αἰεὶ κεκλεισμένων ἐκείνων θυρῶν, νομίζουσα ὅτι ἐκεῖ ἐδέχετο τὸν ἀέρα ἐλευθερώτερον ἢ ἐν τῷ μέτω τοῦ μοναστηρίου. Ὅταν ἡ προίτικμένη τῶν ὑποδοκίμων, πλησιάτατα εἰς αὐτὴν, ἐξῆται νὰ τὴν κατευάσῃ διὰ πρῶτον τινῶν λόγων, ἡ Χριστίνα δὲν ἀπῆντησε, ἐκυπτε τὴν κεφαλὴν ἐπὶ τοῦ αἰθῆρος καὶ πάλιν ἐκλαει.

Ἡ συνειδήσις τῆς ἡγουμένης, μάρτυρος σιωπηρῆς καὶ νοήμονος ἀσάτης ταύτης τῆς θλίψεως, ἐταράχθη. Ὅσον ἀρῶν πολλὸν κίον ἐκύτταξε τὴν Χριστίαν, λαβούσα κάλαμον, ἔγραψε τὰ ἐξῆς·

Πρὸς τὸν Κύριον Κόρολον Ἀμβέρρη.

« Φίλιππὸν μου συγγενῆ.

Μὲ ἐστείλατε τὴν κόρην σας, ἐκφράζοντες τὴν ἐπιθυμίαν σας τοῦ νὰ γείνη μοναχῆ. Ἐρχομαι νὰ σὰς εἶπω, ὅτι μετὰ ὄριμον σκέψιν καὶ ἐπιμελῆ ἐξέτασιν, δὲν νομίζω τοῦτο ὀρθόν. Ὁ θεὸς καλεῖ ἐνίοτε ψυχὰς εὐλαβεῖς καὶ εὐτυχεῖς, ἐργασμένας πρὸς αὐτὸν ἐν ἀρχῇ τοῦ βίου των μετὰ ἀγαλλιάσεως καὶ πεποιθήσεως· ἄλλοτε καλεῖ ψυχὰς ὑπὸ τῆς δυστυχίας πληγείσας, ἐργασμένας πρὸς αὐτὸν ὡς τὸν μέγαν παρηγορὸν ἀπάντων τῶν παθημάτων· ἀλλὰ δὲν ἀνοίγει τοὺς ἱερούς αὐτοῦ κόλπους εἰς ἐκείνους οἵτινες δὲν προσέρχονται εἰς αὐτὸν εἰμὴ διὰ νὰ ὑπεκούσασιν εἰς ἀλλοτριαν θέλησιν καὶ τῶν ὁποῖων ἡ καρδία ἀπαράσεται ἕνεκα τῆς θυσίας ταύτης. Εἶναι μὲν τέκνα αὐτοῦ καὶ αὐταὶ, ἀλλὰ τὰς λέγει· « Ὑπάγετε νὰ με ὑπηρετήσετε ἀλλοχῶ· ὑπάρχει ἐν οὐρανοῖς τόπος δι' ἅπαντας τοὺς

πήντα, ότι το καθ' ἐαυτὴν θέλει πάντοτε κλαίει καὶ ὅτι εἶχε χρεῖαν ἢ νὰ ζῆσθ μετὰ τοῦ Ἐρβέρτου ἢ νὰ ἀποθάνῃ.

Μίαν νύκτα, κοιμωμένων τῶν μοναχῶν, οἱ κώδωνες ἀντήχησαν ἐν τῷ μοναστηρίῳ. Οἱ κώδωνες οὗτοι ἀνήγγελλον, ὅτι μία τῶν ἀδελφῶν ἠγωνία καὶ τῶν ἡμερῶν ἢ νὰ μοναχὴ τὴν ὁποῖαν ἡ Χριστίνα εἶχε νοσηλεύσει πρὸ τινῶν ἡμερῶν, ἐπνεεν ἤδη τὰ λοιθία.

Ἐὰν δ' ἐν τῷ μοναστηρίῳ βίος διαφέρει παντὸς ἄλλου βίου, δ' ἐν τῷ μοναστηρίῳ θάνατος διαφέρει ἐτι μᾶλλον τοῦ ἀπανταχοῦ ἄλλου θανάτου. Ὁ ἀληθὴς τῆς μοναχῆς θάνατος συμβαίνει τὴν ἡμέραν τῆς χειροτονίας τῆς· ὁ δὲ ἄλλος, εἶναι ἀπλῶς ἡσυχία τῆς ἀναπαύσεως καὶ τῆς ὁμοιότητος. Ὅθεν ἐν τῷ κελίῳ ἐκείνῳ, τὸ ὅποιον ἡ ψυχὴ αὐτῆ ἐμελλε νὰ καταλίπῃ ἵνα ἀναβῆ εἰς τὸν οὐρανόν, οὐδὲ κλαυθμοὶ ἠκούοντο, οὐδὲ δάκρυα· ὅλα τὰ πρόσωπα ἦσαν μόνον συλλογισμένα, ἐμβριθὴ καὶ ἀτάραχα. Ἡ φλόξ τῶν λαμπάδων τῶν κομισθειῶν ἵνα ἐκτελεσθῶν αἱ τελευταῖαι ἱεροπραξίαι, κατὰ φῶτον ἀνεδείκνουν τὸ εὐδιον τῆς θνησκούσης πρόσωπον· τὰ χεῖλη αὐτῆς ὑπανοίγοιτο ἵνα ἀπαντήσωσιν εἰς τὰς προσευχὰς τῶν συντρόφων τῆς, αἱ χεῖρες τῆς ἤγγιζον ἐτι τοὺς κόμβους τῶν πατερικῶν τὰ ὁποῖα ἔφερον ἄλλοτε καθ' ἑκάστην πλησίον τῆς. Ἐμπροσθεν τῆς κλίνης ἦσαν γονατισμένοι ἡ ἡγουμένη καὶ αἱ ἄλλαι ἀδελφαί· ὅσαι μοναχαὶ δὲν ἐχώρουν ἐν τῷ στενῷ κελίῳ, ἦσαν γονατισταὶ πλησίον τῆς θύρας καὶ ἐν τῇ παρῶν· οὐδὲ θλίψιν ἔβλεπες, οὐδὲ ταραχὴν, οὐδὲ τρόμον· τὴν ἐπικρατοῦσαν βαθεῖαν σιωπὴν δὲν διέκοπτον εἰμὴ μόναι αἱ προσευχαί. Ἡ θνησκούσα ἦτο ἡσυχός· οἱ περὶ αὐτὴν πάντες εἰς βαθεῖας παραδεδωμένοι σκέψεις· ὁ θάνατος αὐτὸς δὲν ὠμοιάζε φάσμα φοβερὸν ἐμπνέον φρίκην, ἀλλὰ ἄγγελον παρηγορῶν ἐρχόμενον νὰ ζητήσῃ τὰ τέκνα τοῦ Θεοῦ ἵνα ἀπαγαγῇ αὐτὰ πρὸς τὸν πατέρα.

Τὰ πάθη τὰ ἀνθρώπινα, οἱ ἐπιγίγει πάντες δεσμοὶ ἢ ἐλθμονοῦντο ἐν αὐτῇ, ἢ ἐδαμάζοντο. Οὐδεὶς πύθοιτο ἐπὶ τὸν τελευταῖον χωριτμόν, καὶ μόνος ἠκούετο ὁ τῆς ἀπολυτρώσεως ὕμνος. Πᾶσαι αἱ πάλλουται καρδίαι ἐπεθύμουν τὸν οὐρανόν, πάντες οἱ ὄρωντες τὸν θαλάμῳ τὸν ἔβλεπον ὑπανοιγόμενον ἵνα ὑποδεχθῇ τὴν ἡγουμένην τοῦ Χριστοῦ. Ἡ μὲν δὲν ἀπίθνησκον ἀγαπῶσα τὴν ζωὴν, αἱ δὲ δὲν ἐπέζων φοβούμεναι τὸν θάνατον· τὸ θέαμα ἦτο παρηγορικόν ἅμα καὶ σεμνόν. Καθὼς ὁ κεκμηκὼς ὁδοιπόρος, ἀποῦ ἐβδίδισε βραδέως τὴν μακρὰν καὶ εὐθεῖαν ὁδόν, εἰς τὴν ἄκραν τῆς ὁποίας διέκρινε στέγην φιλοξενον, φθάνει μὲ καρδίαν εὐρρόστουον εἰς τὸν τόπον τῆς ἀναπαύσεως, οὕτω καὶ ἡ μοναχὴ μετὰ μακρὰς πανομοιόσημέρας, φθάνει μετὰ ἱερᾶς ἀγαλλιάσεως εἰς τὴν ἡμέραν τοῦ θανάτου καθ' ἣν θέλει λάβῃ τὸν οὐρανόν ὡς κατάλυμα.

Ἡ Χριστίνα ἐγονυπέτησεν, ἀλλ' ἡ καρδία τῆς ἔβριθε ταραχῶν ἐπιγείων· αὐτὴ ἠγάπα τὴν ζωὴν, καὶ ἀπὸ τῆς ζωῆς, οὐχὶ ἀπὸ τοῦ οὐρανοῦ, ἀπῆται ἐλπίδας καὶ εὐτυχίαν.

Ἐν μέσῳ μιᾶς τῶν προσευχῶν, ἀπέπητῃ ἡ ψυχὴ τῆς μοναχῆς καὶ ἀνεπαύθη ἐν Κυρίῳ ἄλυπος, ἀφοβός· τότε ἐτελείσθησαν αἱ ἱεροπραξίαι, αἱ παρακολουθοῦ-

σαι τὸν θάνατον τῶν μοναχῶν ἐκείνων. Ἐξῆλθεν ἀπὸ τῆς σκευοθήκης ὁ ἐκ βόδων λευκῶν στέφανος ὅστις ἐφυλάττετο ἐκεῖ ἐπιμελῶς ἀπὸ τῆς ἡμέρας τῆς χειροτονίας, ἣδη δ' ἐπετίθη ἐπὶ τῆς κεφαλῆς τῆς κόρης διὰ τελευταίαν φοράν. Τὸν λευκὸν αὐτὸν στέφανον τὸν φέρε· ἡ μοναχὴ ἐπὶ τινὰς ὥρας κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς καθοσιώσεώς τῆς, ἔπειτα τὸν ἀποθετεῖ γινώσκουσα ὅτι τὰ ἀνθή ἐκείνα δὲν θέλουν πλέον βίξαι· τὸ μέτωπόν τῆς εἰμὴ ὅτε ὑπὸ τοῦ θανάτου κρυταλιωθῆ. Ἡ δὲ μοναχὴ, στεφανηφόρος, ἐκτίθεται, ἐν ἀνεωγμένῳ φαρέτρῳ, εἰς τὴν ἐκκλησίαν τῆς μονῆς. Δύο ἀδελφαὶ διωρίσθησαν νὰ ἐπαγρυπνῶσι καὶ νὰ προσευχῶνται ἐπ' αὐτοῦ· ἡ Χριστίνα Ἀρβέργη ἦτο μία ἐξ ἐκείνων αἰτίνες παρέμειναν γονατισταὶ πλησίον τῆς ἀποθανούσης μοναχῆς.

Ἡ νύξ ὑπέριξε μοκρὰ καὶ καταπληκτικὴ ἀρ' ἐνός ἔβλεπε γυναῖκα νεκράν παρ' αὐτῇ, γυναῖκα ἄλλην ἀνασείομένην ὑπὸ ὄλων τῶν παθῶν τῆς γῆς· καὶ ἐν τῷ μέσῳ μοναχὴν ζῶσαν ὡς ἡ μία, ἀταραχὸν ὡς ἡ ἄλλη.

Ἄμα ἐξημέρωσεν, ἡ ἡγουμένη ἦλθε νὰ προσευχηθῆ παρὰ τῆς θανούσης. Ἐπειτα ἀπῆλθε, προσκαίεσσα ἑτέρας ἀδελφάς νὰ ἐπαγρυπνήσωσιν ἐπὶ τῆς νεκρᾶς, ὡς εἶχεν ἐπαγρυπνήσει ἡ Χριστίνα.

— Κόρη μου, εἶπε πρὸς τὴν Χριστίαν, ἡ νύξ αὐτῆ πρέπει νὰ σὲ ἔδωκε σωτηρίους νοουθεσίας. Ἐὰν ἡ ζωὴ μας σὲ φαίνεται κατηφής, γλυκὺς πρέπει νὰ σ' ἐφαίῃ ὁ θάνατός μας.

— Μητέρα μου, ἀπήντησεν ἡ Χριστίνα, ἤθελα πολὺ νὰ ἀποθάνω!

— Τέκνον μου, ὁ θεὸς θὰ σὲ ἀρῆσῃ νὰ ζῆσθ, ἀνέλαθεν ἡ ἡγουμένη· ἡ ψυχὴ σου δὲν εἶν' ἐτοίμη, προσπάθησε νὰ προσευχηθῆ καὶ νὰ κατευθύνῃ.

Μίαν ἡμέραν αἱ θύραι τῆς μονῆς ἠνεώχθησαν, ὄχι διὰ νὰ ὑποδεχθῶσιν, ἀλλὰ διὰ νὰ ἐκπέμψωσι τοῖσι σπανίως συνέβαινε καὶ ἦτο ἴσως ἡ δευσιτέρα τῶν δοκιμῶν ὅσαι ἐπεβάλλοντο εἰς τὰς ἱεράς ἐκείνας καὶ αὐταπερητήτους κόρας. Μία τῶν μοναχῶν εἶχε περᾶσει εἰκοσὶν ἑτῶν ἀπαρᾶλλάκτους καὶ γαληνιαίας ἡμέρας ἐν τῇ μονῇ ἐκείνῃ, τῆς ὁποίας ἠγάπα τοὺς τοίχους, τὴν ἐκκλησίαν, τὸ προαύλιον. Ἴδιον τίποτε δὲν εἶχεν ἐπὶ γῆς· κατὰ πάντα ἐνισυτὸν μετεβάλλε κελλίον, βιβλία, πατερικία· ἀλλ' οἱ τοίχοι τῆς μονῆς αὐτῆς, ἀλλὰ ἡ ἐκκλησία, ἀλλὰ οἱ πλάκες ἐπὶ τῶν ὀπίσθων πρὸ τοσοῦτων ἐτῶν ἐγονάτιζον, ἀλλὰ αἱ σύντροφοι τὰς ὁποίας ἔβλεπον ὅταν δὲν τὰς ἐλάλει, αὐτὰ ἦσαν τὰ κτήματά τῆς, αὐτοὶ οἱ φίλοι τῆς, αὐτοὶ οἱ δεσμοὶ τῆς. Ἡ δὲ διαταχὴ τῆς ἀνωτέρας ἀρχῆς προσεκαίει τὴν μοναχὴν νὰ ἀπέλθῃ διὰ παντός εἰς χώραν ξένην ἵνα φέρῃ τὸ στήριγμα τοῦ ζήλου καὶ τῆς πίστεώς τῆς εἰς τινὰς πόρῳ κειμένης μονῆς, καὶ διαζῆσθ αὐτόθι τὸ ὑπόλοιπον τοῦ βίου, μὴ ἐπαγερχομένη ἢ πλέον ὑπὸ τὴν στέγην τῆς ἐκλογῆς τῆς. Οἱ τοίχοι τοῦ μοναστηρίου οὐδέποτε ἤκουσαν τὴν εὐωνὴν τῆς μετψιμοιρίας καὶ ἐτι ὀμιγώτερον αἱ οἰκοῦσαι ἐν αὐτῷ ψυχαὶ συνέλαβον ποτὲ τὴν ἰδέαν τῆς ἀντιστάσεως· ἡ μοναχὴ ἠτοιμάσθη νὰ ὑπακούσῃ ἐν σιγῇ. Ἐὰν δάκρυα ἠθέλησαν νὰ βρέξωσι τὰ ὄμματα τῆς, τὰ ἀπῆλθε πρὸς τὰ βῆθη τῆς καρδίας τῆς, ἡ δὲ καρδία

αὐτὴ ἦτο τοσοῦτον εὐπειθής, ὥστε βιαίας δὲν ἐδέετο πάλιν· ἵνα μὴ καταστῆσθ καταρατὴ τὴν βαρύνουσαν αὐτὴν θλίψιν. Πολλὰ χεῖρες ἀπετάθησαν πρὸς τὴν ἀπερχομένην, πολλὰ πρόσωπα ὑπῆρξαν σοβαρά, πολλὰ χεῖλη ὑπανοίχθησαν, ἀλλ' αἱ λέξεις· ὁ θεὸς εἶπε μετὰ σοῦ, ἀδελγή! ἦταν αἱ μόναι ἀπὸ τῶν χειλέων ἐκείνων ἐξεληθούσαι. Ἡ μονὴ ἐστερεῖτο μιᾶς τῶν θυγατέρων τῆς· καὶ προσύχοντο μὲν αἱ παραμείναςαι, προσύχοντο δὲ ἡ ἀπερχομένη, αἱ δὲ συγκεκλιμέναι καρδίαι δὲν ἐξέφραζον τὴν συγκίνησιν αὐτῶν εἰμὴ διὰ τῶν πρῶτων λέξεων· ἀγεννηθῆτω τὸ θέλημα Κυρίου. Ἐπειτα αἱ θύραι ἐκλείσθησαν· ἡ ἡσυχία, ἡ τάξις, ἡ ἐργασία, ἐπανελάβον τὸν συνῆθη αὐτῶν δρόμον. Πάντες ὑπῆκουσαν ἐν ἀφελείᾳ καὶ ταπεινότητι.

— Κόρη μου, εἶπεν ἡ ἡγουμένη πρὸς τὴν Χριστίαν, τὸ παράδειγμα τῆς αὐταπαρνήσεως, τῆς ἐντελούς ὑπακοῆς, δὲν διδάσκει εἰς τὴν ψυχὴν σου τὴν ὑπομονήν;

Ἡ Χριστίνα ἐσιώπησεν, ἀλλ' ἡ σιωπὴ αὐτῆ δὲν ἐνέφανε τὴν εὐπειθειαν τῆς καρδίας.

Ἡ ἡγουμένη δὲν τὴν ἀπέυθνε πλέον ἄλλας ἐρωτήσεις· ἐνίοτε μόνον ἐκάλει τὴν Χριστίαν εἰς τὸ κελίον τῆς, τὴν ἔβαλε νὰ καθῆσθ πλησίον τῆς, τὴν ἐδάνειζε βιβλία, ἔπειτα τὴν ἄφινε νὰ τὰ ἀναγινώσῃ ἢ νὰ σκέπτεται. Οἱ τοίχοι τοῦ κελίου τῆς ἡγουμένης, καθὼς καὶ ὄλων τῶν λοιπῶν κελίων, ἔφερον ἐπιγεγραμμένα ἄπειρα ἀξιώματα, ὡς εἰ φωνὰς ἀφ' ὧν ὀμιλούσας τὸ μικρὸν τῆς Χριστίνας κάθισμα ἔκειτο ἀντικρὺ τοῦχοι ἐπὶ τοῦ ὁποίου ἦτο γεγραμμένον· «δεῖτε πάντες οἱ κοιῶντες καὶ πεθορισμένοι, κἀγὼ ἀναπαύσω ἑμᾶς!» Ἐπὶ τῆς πολυώρου ἐκείνης σιωπῆς, ὁσάκις ἡ Χριστίνα ὕψωνε τοὺς ὀφθαλμούς ἐβλεπε τὴν πρόσκλησιν ταύτην τὴν ἡγουμένην πρὸς πάντας τοὺς δυστυχεῖς. Ἐὰν ἐκύτταζεν ἄλλαχού, τὰ ὄμματα τῆς ἀπῆντων τὸν ξύλινον σταυρόν· ἐὰν ἐστρεφεν ἐτι τὴν κεφαλὴν τῆς, ἔβλεπε τὴν ἡγουμένην γονατιστὴν· ἐὰν ἐκυπτε τὴν κεφαλὴν πρὸς τὸ στήθος, τὸ ἠνεωγμένον ἐπὶ τῶν γονάτων τῆς προσευχητᾶριον προσέβαλλε τὰ ὄμματα τῆς. Ἐνίοτε, διὰ νὰ παραδοθῇ εἰς τοὺς στοχασμούς τῆς καρδίας τῆς, ἡ Χριστίνα ἐκλείει τοὺς ὀφθαλμούς, ἀλλὰ τότε ὁ κώδων τοῦ μοναστηρίου ἀντήχει γλυκὺς, προσκαίλων καὶ αὐτὸς εἰς προσευχὴν. Ἐξερχομένη τοῦ κελίου τῆς, ἔβλεπε τὰς ἀταράχους καὶ σκεπτικὰς αὐτῆς συντρόφους νὰ τὴν χαιρετίζωσιν, ὑποψιθυρίζουσαι· ὁ Θεὸς εἶπει μετὰ σοῦ ἀδελγή! Γευματίζουσα δὲ, ἤκουε φωνὴν γλυκεῖαν λέγουσαν πρὸς αὐτὴν νὰ εὐχαριστήσῃ τὸν Κύριον.

Ἄλλοτε πάλιν, ἐὰν ὁ κώδων ἐσήμαινε τὴν λεγομένην ὥραν τῆς ὑπακοῆς, πᾶσαι αἱ μοναχαὶ, καταλιπούσαι τὴν ἐνασχόλησίν των, καὶ περιστοιχίσασαι τὴν ἡγουμένην, περιέμενον τὰς διαταγὰς τῆς· ἡ δὲ ἡγουμένη ἔπεμπε τὰς ἀδελφὰς εἰς διαφόρους ἐργασίας, κατὰ τὸ αὐτῆ δοκοῦν· ἐκάστη δὲ εἶχε τὸ ὄρισμένον αὐτῆς ἔργον· οὐδεμία δὲ ἠδύνατο νὰ ἐκλέξῃ τοῦτο ἢ ἐκεῖνο, ἀλλὰ πᾶσαι ὑπῆκουον. Αἱ μοναχαὶ ἐσκορπίζοντο εἰς τὰ διάφορα τῆς μονῆς μέρη ἵνα ἐπιμεληθῶσι τὴν ἀνατεθεισάν αὐταῖς ἐνασχόλησιν, καὶ ἡ ὥρα

αὐτὴ προσέλαβε τὸ ἱερὸν ὄνομα τῆς ὥρας τῆς ὑπακοῆς.

Ἡ Χριστίνα ἔβλεπε ταῦτα πάντα, ἀλλ' οὐδεὶς ἠρώτα αὐτὴν τί φρονεῖ περὶ αὐτῶν. Οὐδεὶς ἔγνω ἐπὶ γῆς, τί συνέβαινε ἐντὸς τῆς καρδίας τῆς.

Οἱ κώδωνες, τὰ ἄσματα, αἱ προσευχαί, ἡ σιωπὴ, τὰ ἱερά παραδείγματα, οἱ ἱλαροὶ λόγοι, οἱ φέροντες θεοσεβῆ ἀξιώματα τοῖχοι, οἱ ἐμπνέοντες ἐμβριθεῖς στοχασμοὺς τάφοι, ταῦτα πάντα, ὡς ἄγγελοι ἄρατοι, περιστοιχίζον τὴν Χριστίαν, ἀλλ' οὐδεὶς ἠρώτα αὐτὴν τί φρονεῖ περὶ αὐτῶν· οὐδεὶς ἔγνω ἐπὶ γῆς τί συνέβαινε ἐντὸς τῆς καρδίας τῆς.

Ἡ ἡγουμένη δὲν ἔλαβεν ἀπάντησιν εἰς τὴν πρὸς τὸν Κάρλον Ἀμβέργη ἐπιστολὴν τῆς. Ἐγραψε καὶ πάλιν, ὀμιλήσασα πρὸς τὸν πατέρα τῆς Χριστίνας ἐντονώτερον καὶ σχεδὸν διατάξασα αὐτὸν νὰ ἔλθῃ νὰ παραλάβῃ τὴν κόρην του· ἀλλ' οὐδ' εἰς τὴν δευτέραν ἐπιστολὴν τῆς ἔλαβεν ἀπάντησιν.

Ἦέντε παρήλθον ἔτη.

Μίαν ἡμέραν, αἱ θύραι τῆς μονῆς ἠνεώχθησαν, ἵνα εἰσέλθῃ ἕνας τις ζητῶν νὰ ὀμιλήσῃ πρὸς τὴν ἡγουμένην. Ὁ προσελθὼν ἦτο γέρον· βακτηρία ἐστήριζε τὰ κλονούμενα αὐτοῦ βήματα· ἐκύτταζε δὲ περὶ αὐτὸν μετ' ἀπορίας καὶ συγκινήσεως, ἐνῶ περιέμενε τὴν ἡγουμένην ἐν τῷ μικρῷ ἐντευκτηρίῳ· πολλάκις δὲ ἐπέθηκε τὴν χεῖρα ἐπὶ τῶν ὀφθαλμῶν, ὡς ἀνσπογγίζων τὰ δάκρυά των.

— Δυστυχῆς, δυστυχῆς τέκνον! ἐπιθύρισε.

Ἐλθούσης δὲ τῆς ἡγουμένης ὀπισθεν τοῦ δρυφάκου τοῦ ἐντευκτηρίου, ὁ γέρον ἐπλητίασε πρὸς αὐτὴν μετὰ σπουδῆς.

— Εἶμαι ὁ Γουλιέλμος Ἀμβέργης, τὴν εἶπεν, ὁ ἀδελφός τοῦ Κάρλου Ἀμβέργου, καὶ ἐρχομαι, κυρία μου, νὰ ζητήσω τὴν Χριστίαν Ἀμβέργη, τὴν κόρην του καὶ ἀνεψιάν μου.

— Ἦλθετε ἐξ ὧρας! ἀπήντησεν ἡ ἡγουμένη· ἡ ἀδελφὴ Μάρθα ἐτοιμάζεται νὰ καθοσιωθῇ τῷ Κυρίῳ.

— Μάρθα... δὲν γνωρίζω τὸ ὄνομα τοῦτο! ἀνέλαθεν ὁ Γουλιέλμος Ἀμβέργης· τὴν Χριστίαν θέλω, τὴν Χριστίαν ζητῶ.

— Ἡ Χριστίνα Ἀμβέργη, ἦδη ἀδελφὴ Μάρθα, λαμβάνει μετ' ὀλίγον τὸ μοναχικὸν σχῆμα.

— Ἡ Χριστίνα μοναχὴ!... ὦ θεέ μου, τοῦτο εἶναι ἀδύνατον... κυρία μου, ἡ καρδία τῆς παιδὸς αὐτῆς συνετρίβη· ἐξ ἀπελπίσεως βέβαια λαμβάνει τὸ κάλυμμα τῆς μοναχῆς· τὴν ἐθλίψαν... τὴν ἐβασάνισαν· ἀλλ' ἰδοὺ μετὰ τῆς ἐλευθερίας τὴν φέρω τὴν βεβαιότητα τῆς εὐτυχίας τὴν ὁποῖαν δι' ὅλης τῆς ζωῆς ἐπόθησε, τὴν ἀδειαν νὰ ὑπανδρευθῇ τὸν ἄνθρωπον τὸν ὁποῖον ἀγαπᾷ. Ἡ Χριστίνα θέλει μὲ ἀκολουθήσει, ἐὰν εἰμπορέσω νὰ τὴν ὀμιλήσω.

— Ὄμιλήσετέ την λοιπὸν καὶ ἄς ἀπέλθῃ ἐὰν ταύτη ἦναι ἡ θέλησίς τῆς!

— Εὐχαριστῶ, κυρία μου, εὐχαριστῶ! στείλετέ

με τὸ τέκνον μου, στείλειτέ με τὴν Χριστίαν μου, τὴν περιμένω με ἀνυπομονησίαν καὶ εὐροσύνην.

Ἡ ἡγουμένη ἀνεχώρησεν.

Ὁ δὲ Γουλιέλμος, μείκας μόνος καὶ βελήως συγκινημένος, ἐκώταξε τριγύρω του ὅσα δὲ περιστότερον ἐκώταξε, τόσῳ μᾶλλον ἠθάνετο τὴν καρδίαν του παραπομπήν· φρικτὸν βῆρος ἐπέβη, τὸ στήθος του ἤθελε νὰ ἐπάρῃ τὴν Χριστίαν εἰς τὰς ἀγκάλας του, καθὼς ἐκάνεν ὅταν ἦτο μικρὰ, καὶ νὰ φύγῃ μετ' αὐτῆς ἐν τάχει μακρὰν τῶν δρυράκιων ἐκείνων οἱ ὁποῖοι τὴν ἐπέπνεον ῥόδον.

— Δυστυχῆς τέκνον, ἐπιθύριζε, τί ἐνδικαίωμα διὰ τοὺς αὐτοχρητέρους τῆς νεότητός σου χρόνους! . . . ὦ! πόσον πρέπει νὰ ὑπέροεις! ἀλλὰ πρηγορήτου, τέκνον φίλτατον, ἰδοὺ ἐγὼ!

Ἀνεπόλει εἰς τὴν μνήμην του τὴν Χριστίαν, τὴν νεάν και ἀκοιωνήτων κόρη, τὴν εὐχαριστουμένην νὰ ἦναι ἐλευθερά, νὰ τρέγῃ ἀνω κάτω, ἐπειτα Χριστίαν τὴν περιπαθῆ γυναῖκα, τὴν μετὴν τυχάου, ἔρωτος καὶ ἀνεζηρητίας. Μειδιάμα δὲ ἐβίβη τὰ χεῖλη τοῦ γέροντος, φαντασθέντος τὴν πρηγορήν τῆς χαρῆς τὴν ὅποιαν θέλει δεῖξαι ἡ Χριστίαν, ὅταν τὴν εἶπαι· αἰετα ελευθερία, καὶ ὁ Ἐρβερτος σὲ περιμένει διὰ νὰ νυμφευθῆτε! Ὁ Ἡ καρδία του ἐπαλλεν ὅσο, ποτὲ δὲν εἶχε πάλαι ἐν ταῖς ἡμέραις τῆς νεότητός του· καὶ ἀκούσας αὐτοῦ δάκρυα κατῆλθον ἀπὸ τῶν ὀφθαλμῶν του δὲν ἤξιουσε δὲ ἀῆσεν δάκρυα τῆς θλίψεως τὴν ὅποιαν ἐπροξένει εἰς αὐτὸν ἡ θέα τοῦ μεταγγολικοῦ τούτου καταλύματος ἐν ᾧ ἡ Χριστίαν διέτριψε πέντε ἔτη, ἢ ἂν ἦταν δάκρυα τῆς χαρῆς τὴν ὅποιαν πρηγίχεν αὐτῷ ἡ εὐτυχία τοῦ νὰ τὴν ἴδῃ πάλιν καὶ νὰ τὴν ἐλευθερώτῃ· ἠρίθμει δὲ τὰς στιγμὰς καὶ εἶχεν ἐτηλωμένους τοὺς ὀφθαλμούς· εἰς τὴν μικρὰν θύραν ἀπὸ τῆς ὁποίας ἐμελλε νὰ εἰσελθῇ ἡ Χριστίαν. Καὶ δὲν ἐμελλε μὲν νὰ τὴν σπρίγῃ εἰς τὴν καρδίαν του, χωριζόμενος ὡς ἀπὸ αὐτὴν διὰ δρυράκιων, ἀλλὰ τούλαχιστον ἐμελλε νὰ τὴν αἰούσῃ καὶ νὰ τὴν κυττάξῃ. Αἰφνης τὸ αἰμά του συερορήθη βιζίως εἰς τὴν καρδίαν αὐτοῦ, ἀκούστικος τὸ κρότον θύρας στρεφάλην· περὶ τοῦ στρόγγυλός τῆς, ἡ θύρα ἠνεώχθη καὶ δόκιμος λευκῶς ματισμένη, ἐπληγίστε βράδως πρὸς τὸν Γουλιέλμον αὐτὸς δὲ ἐκώταξεν, ὡς σπουδασμένην ἐδίεπτε καὶ ἀέκραζεν· — ὦ Θεέ, αὐτὴ εἶναι ἡ Χριστίαν;

Ὁ Γουλιέλμος μετὰ πρηγορῆς ἐρύταττε ἀτοργῆς ἐν τῇ μνήμῃ αὐτοῦ τὴν εἰκόνα παιδῶς μελαγχρινῆς, ζωηρῆς, φιδῶς, σπινθηροβολοῦντας ἐχούσης τοῦ ὀφθαλμοῦ, ἡλιεκαῖς τὸ μέτωπον, ὀρητικὰ τὰ κινήματα, τρηχούτης μᾶλλον ἢ βροδίουτης καὶ ὁμοίας ὀρηκῶν πλευράς. Ἐβλεπε δὲ τῶρα ἐμπρὸς του κόρη μεγάλην, ὠχρὰν καὶ λευκὴν ὡς τὰ περιβάλλοντα αὐτὴν καλύματα· ἡ κόμη τῆς ἐκρύπτετο εἰς ὀλοκλήρου ἀπὸ πλατῶ καὶ λευκὸν κεραλοδέσμον· τὸ λεπτόν ἀντίτημά τῆς μῆλις ὑπερίκνετο κἀπὼθεν τῶν διπλωμάτων τοῦ λευκοῦ καὶ βραδικοῦ αὐτοῦ ματίου· τὰ κινήματα τῆς ἦσαν ἀργά· οἱ μῆλκες ὀφθαλμοὶ ὑπὸ ἀργάτου νευροκαμῆλοι μακροῦ γαλήνη βελ-

τάτη ἐπεκράτει εἰς ὅλον τὸ ἐξωτερικόν τῆς, καὶ τοσοῦτον μεγάλη ἦτο ἡ γαλήνη αὐτῆς ὡς ὡμοίαζε τὴν ἄλλαιμν τῆς ζωῆς. Ἐνόμιζες ὅτι οἱ ὀφθαλμοὶ τῆς κυττάζον χωρὶς νὰ βλέπουν, ὅτι τὰ χεῖλη τῆς δὲν ἤξιουσαν ν' ἀνοίξωσι διὰ νὰ ὁμιλήσωσιν, ὅτι τὰ ὦτα τῆς ἤκουον χωρὶς νὰ ἐνοῶσιν. Ἡ μοναχὴ Μάρθα ἦτο ὠραία, ἀλλ' ἡ ὠραιότης αὐτῆς δὲν ὡμοίαζε καλὸν εἰγεῖον, γαλήνη δὲ τῆς ἀγανῆς καὶ ἀταραξίας αἰδίας ἀναδείκνυσαν αὐτὴν ὠραίαν.

Ὁ γέρον ἠθάνθη παραχθείσας τὰ βίβας τῆς ψυχῆς του· αἱ λέξεις ἐξέπνευσαν εἰς τὰ χεῖλη του καὶ ἔβαινε πρὸς τὴν Χριστίαν χεῖρας αἰτινες δὲν ἠδύναντο νὰ φράσωσι μέχρις αὐτῆς· ἡ Μάρθα ἐδοκίμασε νὰ μειδιάτῃ κυττάζουσα τὸν θεῖόν τῆς· ἀλλ' ἐμεινεν ἐμπρὸς του σιωπηλὴ καὶ ἀκίνητος.

— Ὁ τέκνον μου! ἀνέκραξε τελευταῖον ὁ Γουλιέλμος· ὦ! πόσον ὑπέροεις ἐδῶ!

Ἡ Μάρθα ἀνευθεν ἰλαρῶς τὴν κεφαλὴν, καὶ ἡ γαλήνη τοῦ βλέμματος τὸ ὅποιον ἐσηπην ἐπὶ τοῦ θεῖου τῆς διεμαρτύρετο κατὰ τῶν παθημάτων τὰ ὁποῖα αὐτὸς ὑπέθετεν.

— Ἰ βίνει δονατὸν πέντε ἔτη νὰ ἀλλοιωσωσιν ἐπὶ τοσοῦτον τὴν Χριστίαν μου; ἡ καρδία μου με λέγει ὅτι εἶσαι σὺ, τέκνον μου, ὅχι οἱ ὀφθαλμοὶ μου! Σὲ καθυπέδωλον λοιπὸν εἰς πολλὰς σκληραγωγίας, εἰς πολλὰς στρήσεις;

- Ὅχι.
- Σὲ ἐπέθηκαν λοιπὸν ζυγὸν βαρύτερον;
- Ὅχι.
- Ἡθένησες λοιπὸν;
- Ὅχι.
- Ἡ καρδία σου τούλαχιστον ἐσαθε πολλὰ καὶ σνατρίθη! ἐκλυστε πολὺ;
- Δὲν τὸ ἐνθυμούμαι πλέον!

— Χριστίαν, Χριστίαν, ζῆς ἄρα ἡ μήπως ἀντὶ σοῦ ἔχω ἐμπρὸς μου τὴν σκιά τῆς Ἀνουγκιάτας ἀπὸ τοῦ τάρου ἐξεληθούταν; . . . ὦ τέκνον μου, ἐνῶ σὲ βλέπω, νομίζω ὅτι ἐσεῖναι βλέπω, ἄψυχον ἐξαπλωμένην ἐπὶ τῆς νεκρικῆς αὐτῆς κλίνης!

Ἡ Μάρθα ὕψωτε τοὺς μεγάλους ὀφθαλμούς τῆς πρὸς τὸν οὐρανόν, ἠνωσε τὰς χεῖρας καὶ ἐπιθύρισε. — Μῆτέ μο!

— Χριστίαν, λάλητέ με! κλυστε μετ' ἐμοῦ! ἡ ἀταραξία καὶ ἡ σιωπὴ σου με προμάζον. . . Ἄ! καὶ ἀπὸ τὸν θόρυβον τὸν ὅποιον ἐδοκίμασα, ἐλησμώνησα νὰ σὲ εἰπῶ τὰ δικτρεξάντα. . . ἀκούτέ με! ὁ ἀδελφός μου Κάρολος ἐπῆκε, ἐκ τῆς χρεωκοπίας ἐνός τῶν ἐν ταῖς ἀποικίαις σνατρίων που μεγάλας αἰφνης ζηλαίς. Διὰ νὰ μὴ ἀπλόσῃ δὲ ὅλην τὴν περιουσίαν σου, ἠναγκάστη ν' ἀποκλυῆται ἀμελλητί πρὸς τὰς χώρας ἐκείνας. Ὅταν ἀνεχώρησεν, ἐνόμιζεν ὅτι θέλει ἐπανέλθει ἐντός τινων ἐνιαυτῶν· ἀλλὰ τῶρα ἀναβάλλει ἐπ' ἀργίτου χρόνου διὰ τῆμα τὴν ἐπάνοδόν του, διότι αἱ ὑποθέσεις του καλίστου ἀναγκάζον τὴν ἀπρησίαν ταύτην. Σνατρήγχε δὲ τὰς δύο μεγαλητέρας κόρας του. Εἰς ἐμὲ δὲ τὸν γέροντα, τὸν μὴ δυνάμενον νὰ ὑπὲρω νὰ τὸν εὐρίω, ἀνδράμενον δὲ νὰ μείνω καὶ μόνος, μ' ἐδάκην τὴν Χριστίαν· ἀλλ' ἐγὼ

δὲν ἠθέλησα νὰ σ' ἐπάρω, τέκνον μου, χωρὶς νὰ σὲ καταστήσω εὐτοχῆ. Ἐξήτιστα ἐπιμόνως τὴν ἀδειαν νὰ εἰ ὑπανδρεύσω με τὸν Ἐρβερτον. Δὲν εἶσαι πλέον πλουσία κόρη, ὡς ἄλλοτε, καὶ μετὰ τὴν ἀναχώρησιν τοῦ πατρός σου, ἡ προστασία ἐμοῦ τοῦ γέροντος δὲν ἦτο στήριγμα πολλὰ διαρκές· ὁ πατὴρ σου συνήρσεν εἰς τὴν αἰτησίαν μου, καὶ σὲ στέλλει, ἀντὶ ἄλλου ἐνθυμήματος, τὴν ἐλευθερίαν καὶ τὴν ἀδειαν νὰ ὑπανδρευθῆς τὸν Ἐρβερτον. . . Χριστίαν εἶσαι ἐλευθερά, καὶ ὁ Ἐρβερτος προσμένει τὴν σύζυγόν του. . .

(Τὸ τέλος εἰς τὸ ἀκόλουθον φυλλάδιον).

ΓΕΩΡΓΙΚΑ.

Ὁ κύριος Βλαγκῆς, γνωστὸς οἰκονομολόγος τῆς Γαλλίας, διατρίβων ἐσχάτως ἐν Ἀγγλίᾳ, ἐγραφε πολλὰς ἀξίας λόγου ἐπιστολάς περὶ τῆς παγκοσμίου ἐκθέσεως, ἐν αἷς, καταδεικνύων μετὰ σπανίας ἀπροσποληψίας τὴν ὑπεροχὴν τῶν Ἀγγλων κατὰ τὸν πολλαπλασιασμόν καὶ τὴν τελειοποίησιν τῶν πλείων βιομηχανικῶν ὀργάνων καὶ προτόντων, προτρέπει τοὺς εὐφυεῖς αὐτοῦ συμπολίτας νὰ μιμηθῶσι τοὺς γείτονας Βρεττανούς, καταδιώκοντας ἀνετότως τὴν βελτιώσιν τῆς πολιτείας καὶ τὴν εὐδαιμονίαν τῆς κοινῆς, οὐχὶ δι' ἀναστατώσεων καὶ ταραχῶν, ἢ διὰ θεωριῶν καὶ ὀνειροπολήσεων, ἀλλὰ δι' ἐφαρμογῆς ἐιρηνικῆς, ἐγκαίρου καὶ βαθμιαίας τῶν μαθημάτων, ὅσα διδάσκει πρὸς αὐτοὺς ἡ πείρα, ὁ μόνος ἀλάνθαστος ὀδηγός ὄλων τῶν τόπων καὶ ὄλων τῶν αἰώνων.

Ὁ Κ. Βλαγκῆς ἐθαύμασε πρὸ πάντων τὴν ἐντέλειαν καὶ τὴν ποικιλίαν τῶν γεωργικῶν ἐργαλείων τῶν Ἀγγλων. Ἀλλ' ἡμᾶς ἐξέπληξε παρὺ πλέον ἡ διαβεβαίωσις αὐτοῦ, ὅτι τῶν πλείστων ἐκ τῶν ἐργαλείων τούτων καὶ τὰ ὀνόματα αὐτὰ εἰσὶν ἀγνωστα ἐν Γαλλίᾳ! Ἐξελέγγων τὸ ἀμέθοδον τῶν συμπολιτῶν αὐτοῦ περὶ τὴν γεωργίαν, κατακρίνει τὴν προαιώμιον ἀκίνησίαν αὐτῶν. Καὶ ὅμως πολλοὶ ξένοι ἐμυκτήρισαν πολλὰκις τοὺς Ἑλληνας ἡμᾶς, τοὺς ζήσαντας τοσοῦτους αἰῶνας ὑπὸ δουλείαν, καὶ ἀπέχοντας τῆς Εὐρώπης, οὐχὶ δύο ὥρας ὡς ἡ Γαλλία τῆς Ἀγγλίας, ἀλλ' ἡμέρας ὀλοκλήρους, ὅτι μεταχειρίζομεθα εἰσέτι τὸ ὀμηρικὸν ἄροτρον!

Γνωστὸν βεβαίως εἰς πολλοὺς τῶν ἀναγνωστῶν, ὅτι ἐφηρμόσθη κατὰ τινα μέρη τῆς Εὐρώπης καὶ ἐπὶ τῶν γεωργικῶν ἐργασιῶν ἡ ἀνεκτιμητος δύναμις τοῦ ἀτμοῦ, ὁ ὅπως δὲ ὅπου εἰσῆχθη γενικώτερον ἢ χρῆσι αὐτῆ, ὅπου καταβάλλονται καθ' ἐκάστην ἀγωνίαν εἰς τὸ νὰ ἀναπληρωθῇ δι' αὐτοῦ πᾶσα συνδρομὴ καὶ ἀνθρώπων καὶ κτηνῶν, ὑπάρχει καὶ πάλιν ἡ Ἀγγλία. Δι' ἀτμοκινήτων μηχανῶν ἀροτριάσι, κόπτουσι χόρτον διὰ τὰ ζῶα καὶ λιμνίζουσι τὸν εἶτον, καὶ διὰ τοιοῦτων ἐπίσης σκαλίζουσι, καὶ καθαρίζουσι, καὶ σκάπτου- εἰν ὡς διὰ λίθου τὴν γῆν. Κατέστη δὲ ἀναμφ-

σβή-ητον σήμερον ὅτι, ὅπου οἱ γεωργοὶ δύνανται νὰ πορευθῶσιν εὐκόλως καὶ ἀνευ πολλῆς δαπάνης γατάν-θρακας, ἐκεῖ ἡ δύναμις τοῦ ἀτμοῦ εἶναι καὶ οἰκονομικωτέρα καὶ ἐργατικωτέρα.

Ὅστις ἐγγώρισε τὴν δύναμιν τοῦ ἀτμοῦ, ἡ ἀνέγνωσέ τι περὶ αὐτῆς, δὲν ἀμφιβάλλει βεβαίως περὶ τῶν δύο τούτων πλεονεκτημάτων. Καὶ ὅμως, πρὸς πλειοτέραν πληροφορίαν τῶν ἀναγνωστῶν, ἐρανιζόμεθα παρ' ὀγγλικῆς ἐφημερίδος τὴν ἐφεξῆς συμπαροβόλην, ἀποδεικνύουσαν ἐναργῶς δι' ἀριθμῶν τὴν ἀλήθειαν ταύτην.

» Διὰ νὰ πεισθῶμεν, λέγει ἡ ἐφημερίς αὐτή, περὶ τῆς ὑπεροχῆς τοῦ ἀτμοῦ, ἄς ἐξετάσωμεν πόσον τὸ πῶρισμα τῆς ἐργασίας, καὶ πόσα δαπανῶνται πρὸς διατήρησιν τῶν ὀργάνων τῆς ἐργασίας αὐτῆς ἐν ὥρᾳ ἀεργίας. Τὸ ἔτος ἔχει ἡμέρας 365, ἡ ὥρας 8,760, ἐξ αὐτῶν οἱ ἵπποι (σημειωτέον ὅτι ἐν Ἀγγλίᾳ ἀντὶ βῶων, ὡς παρ' ἡμῖν, ἀροτριάσιν ἵπποι), ἐργάζονται συνήθως 300 ἡμέρας, ἡ ὥρας 2,400. πρὸς 8 ὥρας καθ' ἐκάστην. Μένουσι λοιπὸν 6,360 ὥραι, καθ' αἷ οἱ ἵπποι τρέπονται ἀργοί. Ἐνῶ τὴν ἀτμοκίνητον μηχανὴν δυνάμεθα νὰ ἔχωμεν εἰς κίνησιν ὅσας ὥρας θέλομεν, ὅποταν θέλομεν, καὶ ἀνευ τῆς ἐλαχίστης διακοπῆς.»

Τρεῖς μηχαναὶ πρὸς ἀροτριάσιν τῆς γῆς ἀνεδείχθησαν μέχρι τῆς σήμερον εὐδοκίμωταται ἐν Ἀγγλίᾳ. πρῶτῃ ἡ ἐφευρεθείσα τὸ 1846 ὑπὸ τοῦ Κ. Ὀσθόρν, δεύτερη ἡ τοῦ ἐξ Ἐδιμβούργης Κ. Ἰακώβου Ὑαχερ (James Usber) ἐφευρεθείσα τὸ 1849, καὶ τρίτῃ ἡ τοῦ Λόρδου Οὐίλλουγβυ δ' Ἐρεσθου, δοκιμασθείσα ὑπ' αὐτοῦ περὶ τὰ μέγα τοῦ λήξαντος ἔτους.

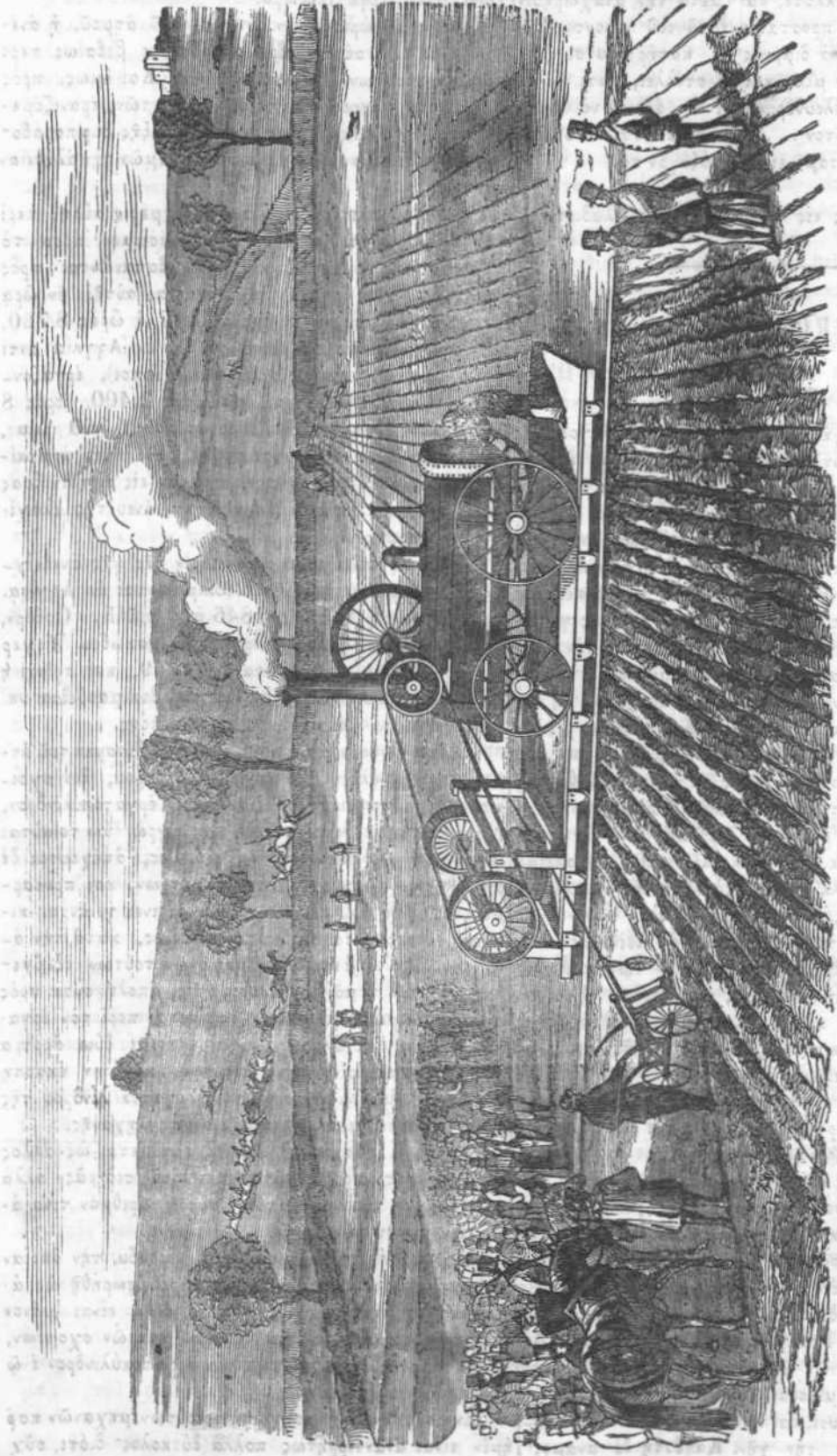
Ὁ Κ. Ὀσθόρν μεταχειρίζεται τὴν δύναμιν τοῦ ἀτμοῦ εἰς τὴν ἔλξιν τοῦ σιδήρου ἀρότρου, διὰ σχοινίου μακροῦ περιστρεφομένου περὶ ἐργατοκύλινδρον, ὅτω πως τοποθετοῦνται ἐν τινι ἀγγῶ εὐω τοιαῦται μηχαναὶ ἡ μία κατέναντι τῆς ἄλλης, ἀπέχουσαι δὲ ἀπ' ἀλλήλων μέχρι διακοσίων μέτρων, καὶ προσεμύζονται ἐπὶ δύο σιδηρῶν ἐδῶν, αἰτινες γίνονται κινήται, ὅπως μετατοπίζονται εὐκόλως, κατὰ τὴν ἀνάγκην Ἀφ' ἐκάστης τῶν μηχανῶν τούτων ἐξέρχεται σχοινίον ἢ μᾶλλον ἄλλως ἦτις, ἀπολήγουσα πρὸς τὴν ἀντικειμένην μηχανήν, στρέφεται περὶ τὸν ἐργατοκύλινδρον. Αἱ ἀλύσεις αὐταὶ ἔλκουσι δύο ἄροτρα τὰ ὅποια προβαίνουσι ἀντιθέτως, καθόσον ἐκάστη αὐτῶν ἐκτυλισσόμενη ἀπὸ τοῦ ἐργατοῦ Ἀνδρῶ τῆς μιάς, τυλίσεται περὶ τὸν τῆς ἄλλης μηχανῆς.

Ἡ τοῦ Κ. Ἰακώβου Ὑαχερ ἐργάζεται ὡς ἄλλος ἵππος τῆς βουῆς, προχωροῦσα ἐπὶ ὁδοῦ σιδηρῆς ἀλλὰ κινήτης, καὶ σύρουσα κατόπιν αὐτῆς ἀριθμὸν τινα ἀρότρων μέχρι τῶν πέντε.

Ἡ τοῦ Λόρδου Οὐίλλουγβυ δ' Ἐρεσθου, τὴν ὅποιαν παριστᾷ ἡ ὀπισθεν εἰκὼν, δύναται νὰ θεωρηθῇ ὡς ἀπλοποίησις τῆς τοῦ Κ. Ὀσθόρν, διότι εἶναι μόνον μία, ἔλκουσα δύο ἄροτρα διὰ δύο μακρῶν σχοινίων, ἐξ ὧν τὸ ἐν τυλίσεται περὶ τὸν ἐργατοκύλινδρον ἐν τῷ ἄλλῳ ἐκτυλίσσεται.

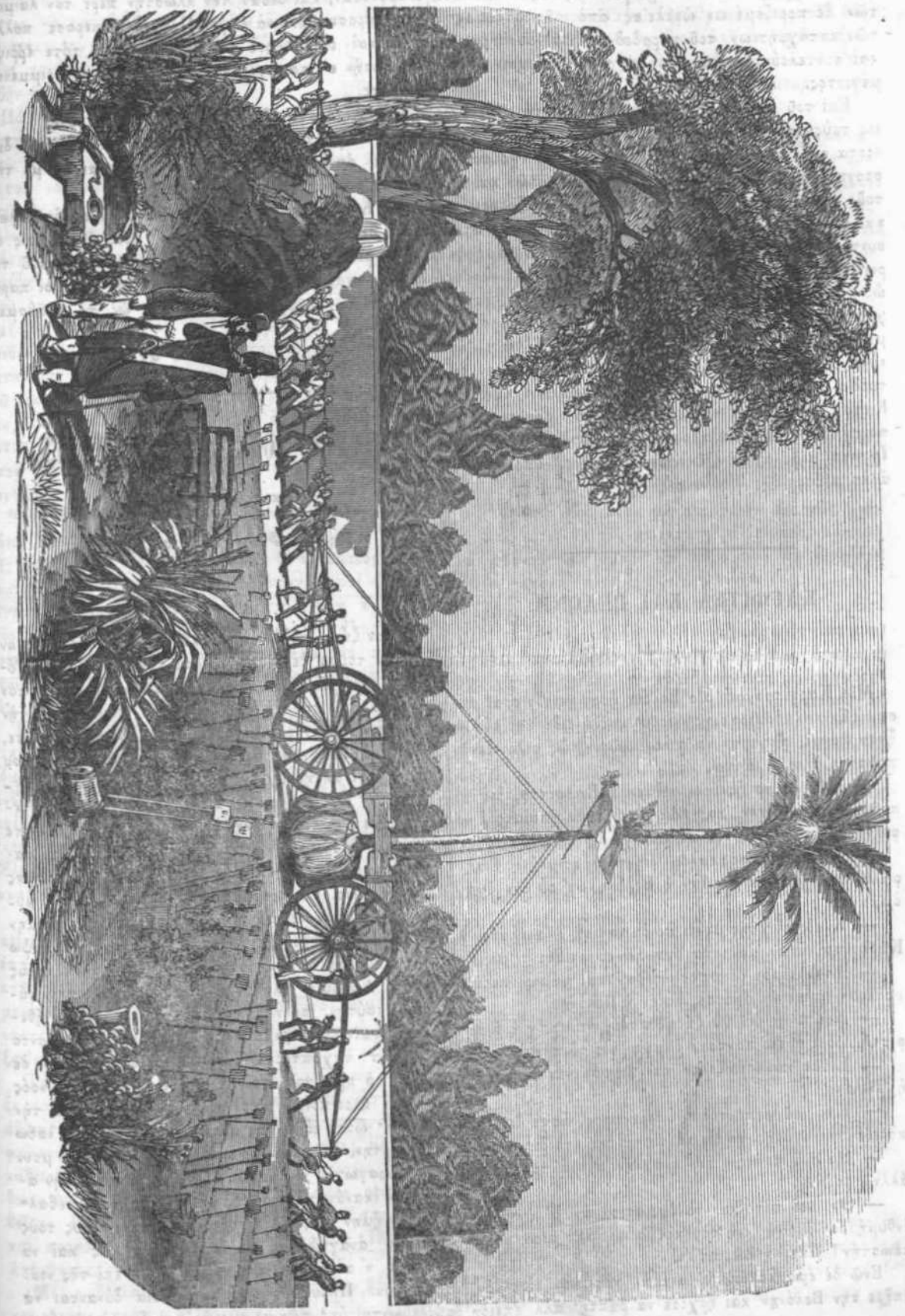
Ἐνεοῦμεν ὅτι ἡ εἰσαγωγή τοιοῦτων μηχανῶν παρ' ἡμῖν εἶναι ἀναντιρρήτως πολλὰ δύσκολος· διότι, οὐχ

μόνον στερούμεθα γαιανθράκων, αλλά διότι χαλεπώ-
 τάτη υπάρχει ή εκρίζωσις και ή αποβολή άπρηχιω-
 μένων έθίμων. Έπί τών πολιτικών μάλιστα μεταβ-
 ρυθμίσεων ή λυπηρά αυτή αλήθεια γίνεται έτι μάλ-
 λον καταφανής. Έπ' αυτών, πράγμα παράδοξο, ό,τι
 έπρεπε να επισκέυση την καταστροφήν, αναβάλλει ες

Αμερικάνικος γεωργική μηχανή.

Μεταφορτευσίς δένδρων.

έναντίας αὐτῆν· διότι, ὁ μὲν ἀριθμὸς τῶν ζητούντων τὴν μεταρρύθμισιν εἶναι σμικρότατος ὡς ἐν Ἑλλάδι, τῶν δὲ ποριζομένων ὠφελείας ἀπὸ τῆς ἀτελείας ἢ τῶν καταχρήσεων τοῦ παροδεδιγμένου συστήματος, καὶ συντελούντων ἐπομένως εἰς τὴν συντήρησιν αὐτοῦ, μέγιστος.

Επὶ τοῦ παρόντος ἄρα ἠθέλομεν συστήσει θερμῶς εἰς τοὺς ἀσχολουμένους περὶ τὴν γεωργίαν, καὶ μάλιστα εἰς τὰς δημοτικὰς Ἀρχάς, καθήκον ἔχουσας νὰ φροντίζωσι καὶ περὶ τῆς υγείας τῶν δημοτῶν καὶ περὶ τοῦ καλλωπισμοῦ τῶν δῆμων, τὴν δενδροκομίαν, καὶ πρὸ πάντων τὴν τῶν λεγόμενων ἀγρίων, ἄτινα συντελοῦσιν οὐσιωδῶς εἰς τὴν ἐπιτυχίαν ἀμφοτέρων τούτων τῶν σκοπῶν. Τὰ δάση τῆς Ἑλλάδος, ὡς τὰ τῆς Εὐρυτανίας καὶ τὰ τῆς Ἠλίδος, περιέχουσι πολλὰ καὶ ὠραία δένδρα, καὶ ἡ μεταφορὰ καὶ μεταφύτευσις αὐτῶν, ἔσον μογάλα καὶ ἂν ὦσι, δὲν εἶναι ἀκατόρθωτος. Πρὸς τοῦτο καταχωρίζομεν ἐν ταῦθα εἰκόνα παριστάσαν τὴν μετακόμισιν ἐνδρῶν. Κατὰ τὸν τρόπον τοῦτον οἱ Γάλλοι μετέφερον τὸ παρελθὸν ἔτος δλοκλήρον κίπον βοτανικόν, ἡλικίαν ἔχοντα μιᾶς σχεδὸν ἑκατοντατηρίδος, ἀπὸ ἐνὸς εἰς ἄλλο μέρος τῆς Τουλόνης.

N. Δ.

ΚΑΡΦΙΤΣΑ ΚΑΙ ΒΕΛΟΝΗ.

Μία Καρρίτσα καὶ μία Βελόνη ἦσαν γειτόνισσαι μία εἰς ἐν καλάθκιον ἐργοχειρῶν· καὶ ἐπειδὴ καὶ αἱ δύο ἦσαν ἀργαί, ἤρχισαν νὰ φιλονεικῶσιν, ὡς φιλονεικοῦν πάντοτε ὅλοι οἱ ἀργαί.

— Ἦθελα νὰ ἤξεύρω, εἶπεν ἡ Καρρίτσα, διὰ τί πρᾶγμα εἶσαι καλὴ, καὶ πῶς ἔχεις τὴν ἀπαίτησιν νὰ φαίνεσαι καὶ οὐ εἰς τὸν κόσμον χωρὶς κεφαλῆν;

— Κ' εἰς σὲ παρακολῶ, εἰς τί χρησιμεύει ἡ κεφαλὴ, ἀπεκρίθη μὲ πικρίαν ἡ Βελόνη, ἀρ' οὐδὲν ἐχρησιμεύει;

— Κ' εἰς τί χρησιμεύει ἐν ὀμμάτιον, ἐπανέλαθεν ἡ Καρρίτσα, ὅταν μάλιστα ἔχη πάντοτε κάτι τι μέσα;

— Ἐγὼ εἶμαι δραστηριωτέρα, καὶ κάμνω περισσότερὰν ἐργασίαν ἀπὸ σέ, εἶπεν ἡ Βελόνη.

— Ναὶ πλὴν δὲν θὰ ζήσης πολὺ, ἀπικρίθη ἡ Καρρίτσα, διότι ἔχεις πάντοτε βράμμα εἰς τὸ πλεῖστον σου.

— Εἶσαι κοκκιβροίτικον καὶ λιγυσμένον ὄν! εἶπεν ἡ Βελόνη.

— Καὶ, σὺ εἶσαι τῶσον υπερήφανος, ὥστε δὲν ἠμπορεῖς νὰ λιγύσης χωρὶς νὰ συντρίψῃς τὴν βράχιν σου.

— Θὰ σοῦ πετάξω τὴν κεφαλὴν ἂν μὲ προσβάλῃς ἄλλην φορᾶν.

— Θὰ σοῦ πετάξω τὸ ὀμμάτιον ἂν μ' ἐγγίσῃς ἐνθυμήσου· ὅτι ἡ ζωὴ σου κρέμαται ἀπὸ μίαν μόνην κλωστήν! εἶπεν ἡ Καρρίτσα.

Ἐνῶ δὲ ἐμαλλοκόπου, μικρὸν κοράσιον εἰσελθόν, εἶπεν τὴν Βελόνην καὶ ἤρχισε νὰ βράπτῃ· ἀλλ' ἐπειδὴ

μετ' ὀλίγον ἐσύτρησε τὸν ὀφθαλμὸν τῆς, ἐπῆρε τὴν Καρρίτσαν, καὶ δέσασιν τὴν κλωστήν περὶ τὸν λαιμὸν τῆς, ἐπροσπάθησε νὰ βράπτῃ. Πλὴν δὲν ἐπέρασε πολλὴ ὥρα, καὶ ἐξεκόλλησε τὴν κεφαλὴν τῆς· τότε ἐβρίφη καὶ αὐτὴν εἰς τὰ σαρώματα πλησίον τῆς συντριμμένης Βελόνης.

— Ἀξιόλογα εἴμεθα ἐδῶ, εἶπεν ἡ Βελόνη.

— Τώρα δὲν ἔχομεν πλέον νὰ φιλονεικῶμεν διὰ τίποτε, ἀπεκρίθη ἡ Καρρίτσα· φαίνεται ὅτι μὲ τὴν δυστυχίαν μᾶς ἔλθε καὶ ἡ γνώσις.

— Κρίμα ὅτι δὲν μᾶς ἔλθε προητέρα, ἐπανέλαθεν ἡ Βελόνη! Πόσον ὀροιάζομεν τοὺς ἀνθρώπους οἱ ὅποιοι φιλονεικοῦν διὰ τὰ εὐτυχήματά των ἰσοῦ τὰ χάσουν, καὶ δὲν ἐνθυμοῦνται ὅτι εἶναι ἀδελφοὶ παρὰ ἀπὸ πέσους μαζῆ εἰς τὴν λάσπην, ὡς τὸ ἐπάθομεν καὶ ἡμεῖς!

(Ἐκ τοῦ ἀγγλικοῦ).

ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΟΥ ΒΑΡΟΝΟΥ ΤΡΕΓΚ.

(Ἐκ τοῦ Ἀγγλικοῦ.)

(Ἴδε Φυλλ. Α'. σ. 718.)

Εἶχον ζήσει πολὺ ἐν τῷ κόσμῳ καὶ πολλὰ εἶχον ἰδεῖν διὰ τοῦτο δὲν ἐπαύσαν ἀπὸ ἐλλειψιν ἰδεῶν. Τότε δὲ συνεχῶς καὶ ἀδιακόπως ἐπανεέμερον εἰς τὸν νοῦν μου τὰ παλαιὰ τῆς ζωῆς μου συμβάντα, τὴν ἀνάμνησιν τῶν ἀνθρώπων ὅσους εἶχον γνωρίσει ἄλλοτε, ὥστε ταῦτα πάντα ἔλαβον εἰς τὴν φαντασίαν μου σχέσιν καὶ ἀλληλουχίαν ὡς ἂν τὰ εἶχον ἐκθέσει ἐγγράφως ἐν ᾧ συνεβαῖνον. Ἡ δὲ συνήθεια τῶσον ἐπιλειοποίησε τὴν διανοητικὴν ταύτην ἀκχῆσιν μου ὥστε ἐδυναμὴν νὰ συνθεῶ δημογορίας, μύθους, ᾠδὰς, σατύρας, καὶ ν' ἀπαγγέλλω τὰς συνθέσεις μου ταύτας μεγαλοφώνως. Εἰς τοσοῦτον βαθμὸν δὲ εἶχον ταμιεύσει τὰς αὐτοσχεδιάσεις μου ταύτας εἰς τὴν μνήμην μου, ὥστε πολλὰ ἔτη μετὰ ταῦτα ἐδύθηθην νὰ γράψω αὐτάς, καὶ ἐξ αὐτῶν νὰ συντάξω δύο δλοκλήρους τόμους. Ἀφ' οὗ δ' ἔλαβόν τινα εὐκολίαν εἰς τὴν γύμνασιν ταύτην, πολλαὶ ἡμέραι, οἷτινες ἄλλως ἔθιλον μοὶ φαίνεσθαι βεβαίως ἀνυπόφοροι, παρήρχοντο ὡς λεπτὰ ταχύτερα. Καὶ ἐν τῇ συνόχῃ μου δὲ προσέτι τὰ προϊόντα ταῦτα τοῦ ἐγρηγορούντος νοῦς μου μοὶ περιεποιῶν πολλῶν τὴν φιλίαν καὶ τὴν ὑπόληψιν· ὥστε ἐξ αἰτίας αὐτῶν κατάρθωσα νὰ λάβω εἰς, χόρτην, καὶ τέλος καὶ αὐτὴν τὴν ἐλευθερίαν μου. Πρὸς παραγωγὴν δὲ αὐτῶν εἶχον ἀποκτήσει τὴν ἀναγκαίαν ἰκανότητα διὰ τῆς ἐπιμελείας ἢ κατέβαλλον ὅταν ἤμην νέος. Διὰ τοῦτο προτρέπω ὅλους τοὺς νέους μου ἀναγνώστας νὰ εἶναι ἐπιμελεῖς καὶ νὰ σπεύδωσι ν' αὐξάνωσι τὰς γνώσεις των ἐπὶ τῆς νεότητός των. Πλοῦτη, τιμαὶ καὶ εὐνοια δύνανται νὰ διαφιλεύωνται ὑπὸ τῶν μοναρχῶν καὶ εἰς τοὺς ἀναξίω-

τέρους· καὶ οἱ δόντες μονάρχει δύνανται καὶ ν' ἀφαιρέσωσιν, οἱ εἰπόντες νὰ ἀναρέσωσιν, οἱ ἀναβιβάζοντες νὰ καταβιδάσωσι. Σοφίαν ὅμως καὶ ἀρετὴν οὐδεὶς μονάρχης δύναται οὔτε νὰ δώτῃ οὔτε νὰ ἀραιρέσῃ καὶ τῶν ἀυχαιρωτέρων ἢ ἐξουσίᾳ δὲν ἔχει λαβὴν ἐπ' αὐτῶν.

Πόσον σοφῶς διέταξεν ἡ πρόνοια ὥστε τὰ δῶρα τῆς γνώσεως, τῆς ἐπιστήμης, τῆς ἐργατικότητος, ἃ ἡμεῖς μόνον μᾶς δίδωμεν εἰς ἡμᾶς αὐτοῦ; νὰ μὴ δύνανται νὰ μᾶς ἀρχειρῶνται ὑπὸ τῶν ἄλλων! ἐν ᾧ δ, τι μᾶς χορηγοῦσιν οἱ ἄλλοι, εἶναι ὡς ὄνειρον σινᾶ, διαλυομένη πολλὰς ἄλλας περιστάσεις τις μᾶς ἐξυπνήτη. Ἡ ὀργὴ τοῦ Φριδερίκου ἐδύνατο νὰ καταστρέψῃ λεγεῶνας καὶ νὰ ἐξολοθρεύτῃ στρατούς· ἀπ' ἐμοῦ ὅμως δὲν ἦδύνατο ν' ἀραιρέσῃ τὸ αἰτήθηλ τῆς τιμῆς, τῆς ἀθωότητος, καὶ τὴν γλυκεῖαν αὐτῶν ἀμοιβὴν, τὴν εἰρήνην τοῦ πνεύματος, οὐδ' ἐδύνατο νὰ καταβάλῃ τὴν καρτερίαν καὶ τὴν εὐφυλίαν μου. Ἐπὶ τοῦ δικαίου μου στηριζόμενος, ἤρῃσιν τῆς δυνάμεώς μου, εὕρισκον ἐν ἑαυτῷ τρόπον ἀντιτάττωσιν κατ' αὐτοῦ, καὶ τέλος ἐνίκησα, καὶ προέκυψα εἰς τὸν κόσμον πάλιν ὡς μάρτυς τῆς καταδυναστευθείσης ἀρετῆς.

Νεοί, ἔστε ἐργατικοί, διότι διὰ τῆς ἐργατικότητος μόνον δύνασθε ν' ἀπολαύσετε τῶν θεσπυρῶν, ὅσους εἶς περιέγραφα. Ἡ ἐργασία ὁμῶν θ' ἀνταμειβῇ αὐτὴν ἑαυτῆν. Ἐπειτα δὲ, ἂν ἐπέλθῃ δυστυχία, καὶ αἱ δεινόταται ἀκρίαι τῶν συμπαρόντων, ἀποδραπέτετε πρὸς τὸ παράδειγμα μου καὶ μαιδιᾶτε ἢ καὶ ἂν ἀπορῦγητε τοιαύτη τύχη; φορὰς, πάντοτε ταμιεύετε σοφίαν, ἔπως κατὰ τὸ γῆρας ὁμῶν δρέπητε εὐτυχίαν καὶ εὐχαρίστησιν.

Τὰ ἔτη διήρχοντο ὡς ἡμέραι τοῦ λοιποῦ ἐν τῇ φυλακῇ μου, ἐκτὸς τῶν στιγμῶν μόνον, ὅταν ἀναλογιζόμενος τὸν μέγαν κόσμον καὶ τὰς πράξεις μεγάλων ἀνδρῶν, ἠθελῶν ἀνυπνομένην τὴν φιλοδοξίαν μου, καὶ ὅταν βλέπων τὰς αἰσχρὰς μου ἰλύσεις καὶ τὴν ἐλευθερίαν μου κατὰστάτιν, ὡς εἰρησμένη ἐλευθερία, ἀλλ' ἔθλεπον ὅλας τὰς ἀποπερας μου ἀλυσιτελεῖς καὶ ἀσκόπους.

Τρεῖς περίπου ἑβδομάδας μετὰ τὴν ἰπέσειαν ἐκείνην τῆς δραπετεύσεώς μου, ὁ ἀγαθὸς Γερχάρδος ἐπανῆλθε κατὰ πρῶτον νὰ φρουρήτῃ ἐμπρὸς τῆς εἰρηκτῆς μου· καὶ ὁ φρουρὸς αὐτός, δὲ μετὰ τὴν ἐπιμελείας ἔταττον εἰς φυλακὴν μου, ἦτον ἡ μόνη μένουσά μοι εἰς τὴν σπηλιάς. Διότι ἀνίσι συνδρομῆς ἐξωθεν πάντα μοὶ ἐπιχειρήσεις ἦτον ἐντελῶς ματαίαι.

Τὸ γιγαντιαῖον μου ἐκείνο τόλμημα τόσον ἐξέπληξε καὶ ἐφόβισε τοῦ δεσποφυλακῆς μου, ὥστε ἦτον ἀδύνατον νὰ μὴ μ' ἐπιτηρῶσιν ἐπιμελέστατα. Τοῖς ἐφαίνεται δὲ θανατάσιον πῶς, ἐννεᾶ ἡμέρας μετὰ τὴν κάθειρξίν μου, ἐν δικτημάτι δεκαοκτὼ ὥρων, κατάρθωσα νὰ ἀνοίξω σχεδὸν ἐντελῶς φυλακὴν οἰκοδομηθεῖσαν ἐπίτηδες δι' ἐμὲ μὲ τοσαύτας ἐξαιραλίσεις καὶ προφυλάξεις, φυλακὴν ἧτις γενικῶς ἰθεωρεῖτο ἀπόρητος.

Μόλις δὲ κατέλαθεν ὁ Γερχάρδος τὴν θέσιν τῆς, καὶ εὕρισκον τρόπον νὰ κοινωνήσωμεν· διότι, ἰστᾶμε-

νος ἐπὶ τοῦ ἐνὸς ποδὸς εἰς τὴν κλίνην μου ἠδυναμὴν νὰ φθάσω εἰς τὸν φωταγωγὸν τῆς φυλακῆς μου. Ὁ Γερχάρδος μοὶ περιέγραψε τῆς εἰρηκτῆς μου τὴν θέσιν· καὶ τὸ πρῶτον ἡμῶν σχέδιον ὑπέρξει νὰ διορύξωμεν τὸ θεμέλιον, ὃ εἶχεν ἰδῆ οἰκοδομουμένον ὁ Γερχάρδος, καὶ δὲ ἦτον, ὡς ἐδεδαίον, βαθύτερον τῶν ἄλλων ποδῶν.

Ἀλλὰ τὸ πρῶτον ἀπαιτούμενον ἦσαν χρήματα· ἀρεῖς λοιπὸν ὁ Γερχάρδος ἄλλον ἀντικαταστάτην τοῦ ἐπὶ τινὰ λεπτὰ εἰς τὴν θέσιν τοῦ, ἀπέλθε, καὶ μετ' ὀλίγον ἐπιτρέψας ἔφερε χαρτίον, ὅπερ περιτυλίξας μὲ σιδηρομίτον, ἐπέρασε διὰ τοῦ δικτυωτοῦ, προσέτι ἐν κηρίον, ὀλίγην ἀνημμένην ὕσκαν, ἐν φτύλιον κυροβόλου καὶ ἕνα κάλυπον. Οὕτω λοιπὸν ἀπέκτεσα φῶς· κεντήτας δὲ τὸν δακτυλόν μου, ἐγράψα πρὸς τὸν πιστόν φίλον μου, τὸν λοχαγὸν Ρουκχάρδον εἰς Βιέννην, τῷ περιεγράψα συντόμως τὴν θέσιν μου, τῷ ἐπεμψα ἀπόδειξιν παραλαβῆς τρισχιλίων φιορινίων ἐπὶ τῶν εἰσθημάτων μου, καὶ τὸν παρεκάλεσα νὰ δαπανήτῃ χίλια φιορίνια ὅπως ἔλθῃ εἰς Γόμμερν, ἀπέχον μόνον δύο μίλια τοῦ Μαγδεβούργου, ὅπου ἦτον ἡ φυλακὴ μου νὰ φθάσῃ δὲ ἀρεῦκτος τὴν 15 Αὐγούστου, ὅταν, περὶ δείλην τῆς αὐτῆς ἡμέρας, νὰ ἐξέλθῃ εἰς περίπατον μὲ ἐπιστολήν εἰς τὰς χεῖρας· καὶ τότε θὰ τὸν ἀπαντήτῃ ἄθροπος κρατῶν ἕνα κηπνοῦ· εἰς αὐτὸν νὰ παραδώτῃ τὰ διςχίλια φιορίνια, καὶ νὰ ἐπιστρέψῃ εἰς Βιέννην.

Γράψα· τὸ χαρτίον, τὸ ἐπέδωκα εἰς τὸν Γερχάρδον ὡς τὸ ἔλαβα, τῷ ἔδωκα δὲ καὶ τὰς ὀδηγίας μου, καὶ αὐτός τὰς ἔδωκεν εἰς τὴν γυναῖκά του, ἧτις ἔλθοῦσα εἰς Γόμμερν, τὸ παρέδωκεν εἰς τὸ ταχυδρομεῖον. Αἱ ἐλπίδες μου καθ' ἡμέραν ἀνεπεροῦντο, καὶ ὅτῳκις ὁ Γερχάρδος ἐρρουέρι παρ' ἐμοί, συνωμιλοῦμεν περὶ τῶν σχεδίων ἡμῶν. Ἡ 15 Αὐγούστου ἔρθεσεν, ἀλλὰ παρήλθον τινὲς ἡμέραι πρὶν ἐπανέλθῃ ὁ Γερχάρδος ὡς φρουρός. Ὅποιους δὲ παλμοὺς ἠσθάνθη· εἰς τὴν καρδίαν, ὅταν ἦλθε τέλος καὶ ἐκραξεν· «Ὅλα ἐν τάξει· Ἐπετύχασμεν!»

Τὸ ἐπέρας ἐπανῆλθε πάλιν, καὶ τότε ἠρχίσασμεν νὰ σκεπτόμεθα διὰ τίνος τρόπου ἐδύνατο νὰ μοὶ διαβιδάτῃ τὸ νόμισμα. Μὲ τὰς χεῖρας προσδεδεμένας εἰς ἰσχυρὰν σιδηρὰν βράβδον, δὲν ἐδυναμὴν νὰ φθάσω εἰς τὸ παράθυρον δι' οὗ εἰσῆρχετο ὁ ἀήρ. Ἐπειτα δὲ ἦτον καὶ πολὺ μικρὸν αὐτό. Ἀπεφασίσθη λοιπὸν ὅτι κατὰ τὴν προσεχῆ αὐτοῦ φρουρᾶν ὁ Γερχάρδος ὄφειλε νὰ καθοίτῃ τὸ δωμάτιόν μου, καὶ τότε νὰ μοὶ διαβιδάτῃ τὰ χρήματα ἐντὸς τοῦ ἀγγείου τοῦ ὕδατος. Τοῦτο καὶ κατωρθώθη. Ἀλλὰ πόσον ἐξέπληξην ὅταν ἀπὸ χιλίων εὐρον διςχίλια φιορίνια! διότι τῷ εἶχον ἐπιτρέψει νὰ διατηρήτῃ τὴν ἡμίσειαν ποσότητα ὡς ἀμοιβὴν τῆς πίστεώς μου. Ἐκεῖνος ὅμως ἐκράτησε μόνον πέντε φλωρία, διςχυριζόμενος ὅτι τῷ ἐφθονον.

Ἀγαθὲ Γερχάρδε! καὶ αὐτὴ ἦτον πράξις ἀπλοῦ στρατιώτου Πουερνοῦ! πόσον σπάνια τὰ τοιαῦτα παραδείγματα! Ἐπὶ τὸ δῶμά σου αἰετοπετῶν ἠνωμένων μετὰ τοῦ ἰδικοῦ μου! Ζῆτι ἐν ὄσῳ ἡ μνήμη μου

ζῆ! Οὐδέ ποτε ἐν τῇ ἀστροφῇ μου μετὰ τῶν με-
 γάλων ἀπήνητα ψυχὴν μεγαλητέραν, εὐγε-εστέραν.
 Ἐχων ἤδη χρέματα πρό: ἐπιτυχίαν τοῦ σκοποῦ
 μου, ἤρχισα τὴν ἐκτέλεσιν αὐτοῦ, ὑποσκάπτων τὰ
 θεμέλια. Τὸ πρῶτον ἀπαιτούμενον ἦτον ἡ ἀπαλλαγὴ
 τῶν δεσμῶν μου. Πρὸς τοῦτο δὲ μ' ἐπρομήθευεν ὁ
 Γερχάρδος δύο μικρὰς ρίνας. Καί δι' αὐτῶν ἔφερα
 εἰς πέρας τὸ ἔργον, ὅσον καὶ ἂν ἦτον ἐπίγονον.
 Τὸ κλειθρὸν τοῦ κρίκου τοῦ ποδῶ: ἦτον ὀλίγον
 πλατὺ, καὶ ἰδύνατο νὰ ἀνεγερθῆ σχεδὸν ἐπὶ ἐν τῆ-
 ρον δακτύλου. Ἐπομένως ἐβρίνιστα κάτωθεν τὴν γλωσ-
 σιδᾶ ἤτις διήρχετο δι' αὐτοῦ, καὶ ὅτω μᾶλλον ἐβρί-
 νιζον. τόσω μᾶλλον τὸ κλειθρὸν ἠνοίγετο, μέχρις
 ὅτου ἐκείνη τὴν γλωσσίδα ὀλόκιθρον, καὶ τότε ἠδυνά-
 θην ἡ ἀποσύρω τὸν κρίκον, χωρὶς νὰ φαίνεται οὐδε-
 μία τομὴ εἰς τὸ ἔξω τῆς γλωσσίδος μέρος, τὸ μό-
 νον δυνάμενον νὰ ἐξετασθῆ. Τὰ δὲ χεῖράς μου δι' ἀδια-
 κόπων προσπαθειῶν κατώρθωσα νὰ τὰς συστέλλω
 οὕτως, ὥστε νὰ ἰξέρχωνται καὶ νὰ εἰτέρχωνται εἰς
 τὰ δεσμά. Ἐπειτα δὲ διβρίνισα τὸν στρόγγυλα, καὶ
 ἀπὸ ἐν τῶν καρφίων τοῦ ἑδάφους, ποδαῖον τὸ μήκος,
 κατεσκευάσα ἕνα ἑλικτήρα δι' οὗ ἡ ἀνοίγω τοῦ: κο-
 χλίας, ὥστε ἐπὶ τῆς ἐπιθεωρήσεως ἔχνος οὐδὲν ἐ-
 φαίνεται. Ὁ περὶ τὸ σῶμα μου κρίκος ὀλίγον μ'
 ἐμπόδιζε περισσότερο ὅμως ἢ ἄλλοις ἤτις διήρχετο
 διὰ τῆς βάρδου τῶν χειρῶν. Ἀλλὰ καὶ αὐτῆς ἐβρί-
 νιστα ἕνα κρίκον, καὶ ἐν καιρῷ ἐπλήρουν τὸ διάστημα
 με ἄρτον ὃν ἔτριβον εἰς ρίνισματα τῆς ἰσχυρίας,
 καὶ τὸν ἐξήραινον εἰς τοῦ σώματός μου τὴν θερμῆν.
 Ἐδυνάμην ἐπομένως νὰ στοιχηματίσω ὅτι ἐκτός ἂν
 ἐκτύπων διὰ σφύρας τὴν ἄλυσιν κρίκον πρὸς κρίκον,
 ἦτον ἀδύνατον ἡ ἀνακαλύψωσι τὸ μυστήριον.
 Τὸ παράθυρον ποτὲ δὲν ἐθεωρεῖτο με πολλὴν ἀκρί-
 βειαν διὰ τοῦτο ἀφῆρεσα τὰς δύο βάρδους δι' ὧν
 αἱ κιγκλίδες ἐστερεοῦντο εἰς τὸν τοίχον, καὶ καθ' ἡ-
 μέραν τὰς ἀναπέθετον πάλιν, ἐπιγυρίων αὐτάς. Ἐλα-
 βον δὲ καὶ σιδηρόμιτον παρὰ τοῦ Γερχάρδου, καὶ ἐδο-
 κίμασα ἀνέδυναμην εὐκόλως νὰ μιμηθῶ τὸ δικτυωτόν.
 Εὐρῶν δὲ ὅτι τὸ κατώρθουν, ἐκοίφα τὸ ὑπάρχον,
 καὶ ἀντικατέστησα ἄλλο ὑπ' ἐμοῦ κατεσκευασμένον,
 ὥστε οὕτως εἶχον πλέον ἐλευθέρην τὴν κοινωνίαν
 μετὰ τῶν ἐκτός, καὶ καθαροῦ ἀέρος προσθήκην, καὶ
 ἔλαβον εἰς τοῦ πρόπου τούτου διάφορα τῶν χρησίμων
 εἰς τὴν ἐργασίαν μου, κηρία καὶ ὕ-κων. Διὰ νὰ μὴ
 φαίνεται δὲ τὸ φῶς ἐκρέμων τὸ πέπλωμα τῆς κλίνης
 μου εἰς τὸ παράθυρον, καὶ οὕτως ἠργαζόμενν χωρὶς
 φόβου μὴ ἀνακαλυφθῶ.
 Ἀρ' οὐ δὲ τὰ πάντα παρεσκευάσθησαν, ἤρχισα τὴν
 ἐργασίαν. Τὸ ἑδάφος τοῦ δεσμοτηρίου μου δὲν ἦτον
 λιθόστρωτον, ἀλλὰ σανιδόστρωτον ἀπὸ δ.υῖνας σανί-
 δας, τριῶν δακτύλων τὸ πάχος· τρία δὲ στρώματα
 τοιούτων σανίδων ἦσαν ἐπαλλήλως διαταυρούμενα,
 καὶ συνεδέοντο διὰ καρφίων, πάχος μὲν ἡμισσεως ἐ-
 χόντων δακτύλου, μήκος δὲ ποδῶ. Περισκάψας τὴν
 κεφαλὴν ἐνὸς καρφίου, μετεχειρίσθη τὴν ὀπὴν ἤτις
 ὑπῆρχεν εἰς τὸ ἄκρον τῆς βάρδου τῶν χειρῶν μου
 καὶ τὸ ἐξήλωσα· τὸ καρφίον δὲ τοῦτο ὤξυνα ἐπὶ τοῦ
 ἐπιταρίου μου λίθου εἰς γλυφίδα ἐξαιρετον.

Μετὰ ταῦτα ἐκοίφα τὴν σανίδα ἐπὶ ἐνὸς δακτύλου
 καὶ ἐπέκεινα πλατός, ὅπως δύναμαι νὰ ἐργάζωμαι
 κατὰ βάθος. Ἀφαιρέσας δὲ τμήμα σανίδος, ἐπὶ δύο
 δακτύλους ἀπὸ τὸν τοίχον πατούμενον, τὸ ἐκοίφα ὥ-
 στε νὰ ἐφαρμόζεται ἐντελῶς ἀντὶ τοῦ τσαφένου· τὴν
 δὲ οὕτω γενομένην ὀπὴν ἐπλήρωσα με ἄρτον, καὶ ἐ-
 πέχυσα σκόνιν, ὥστε οὐδεμία ἐδύνατο νὰ κινήθῃ ὑ-
 ποψία. Οὕτως ἐξηκολούθησα τὴν ἐργασίαν μου ἐλευ-
 θερώτερον, καὶ διατρέψα μετ' οὐ ποῦ τὰς ἐννια-
 δακτύλους σανίδας, ὑπ' αὐτάς δὲ εὐρον λευκὴν καὶ λε-
 πτή, ἄμμον, ἐφ' ἧς ἦτον ὠλοδομημένον τὸ φρουρίον.
 Ὅσῃν δὲ αὐτῆς ἐξῆγον, τὴν ἰσκόρπιζον ἐπιμελῶς ὑπὸ
 τὰς σανίδας. Ἀλλ' ἄνευ ἐξωθεν βοήθειας μοι ἦτον ἀ-
 δύνατον νὰ προῶ, διότι σκάπτων ἔπρεπε νὰ ἔχω ποῦ
 νὰ ρίπτω τ' ἀνασκαπόμενα. Ὁ Γερχάρδος μ' ἐβόη-
 θησε καὶ εἰς τοῦτο, δούς μοι ὀλίγον ὕψασμα ἐκ τοῦ
 κοινοτέρου. Ἐκ τούτου κατεσκευάσα στενά καὶ μακρὰ
 τακία, τὰ ἐπλήρουν χρώματος, καὶ διὰ τῶν κιγκλίδων
 τὰ ἔδιδον εἰς αὐτὸν ὅσακις ἐρρούρει· αὐτὸς δὲ ἐσκόρ-
 πιζεν ἡ ἀπεκόμιζε τὸ περιεχόμενον τῶν.
 Μετ' ὀλίγον ὁμως ἀνέσκαψα ἀρκετὸν τόπον ὥστε
 νὰ τὰ κρύπτω ὑπὸ τὸ ἑδάφος· ἀπέκτησα δὲ καὶ πε-
 ρισσότερα ἐργαλεῖα, καὶ δύο πιστόλια, πυρίτιδα,
 σπαίρας, καὶ μίαν λόγγην. Ἀλλὰ συγχρόνως ἀνεκά-
 λυψα ὅτι τὰ θεμέλια τῆς φυλακῆς εἶχον οὐχὶ δύο,
 ἀλλὰ τεσσάρων ποδῶν βάθος. Ὅπως δρῶξω δὲ αὐτὰ
 χωρὶς νὰ γνωσθῶ καὶ νὰ ἀκουσθῶ, ἀπητήτο καιρὸς,
 ἐργασία ὑπομονῆ! Ἀλλὰ τί εἶναι ἀδύνατον ὅταν ὑ-
 πάρχη ἀπόφασις;
 Ἡ ὀπὴ ἦν ἠργαζόμενν ἔπρεπε νὰ ἔχη τεσσάρων πο-
 δῶν βάθος, ἴσον πρὸς τὸ τοῦ τοίχου, καὶ πλατός ἰ-
 κανόν, ὥστε νὰ δύναμαι νὰ γονατίζω ἐν αὐτῷ. Ἦτον
 δὲ ἡ ἐργασία ἀκατανόητως ἐπίγονος, διότι ἡ ἀγκα-
 ζόμενν νὰ σκάπτω ἐκτάδην κείμενος κατὰ γῆς, καὶ
 ἔπειτα νὰ κύπτω ὅπως ἐξῶ τὸ χῶμα, καὶ ὅλα
 ταῦτα ἐντὸς διαστήματος στενωτάτου. Μισθ ὅλους δὲ
 τούτους τοὺς ἀγῶνας δι' ὅλης τῆς ἡμέρας, ἔπρεπε
 ἔπειτα τὰ πάντα νὰ ἀναποτίθενται εἰς τὴν θέσιν τῶν,
 νὰ περιδέωμαι τὰς ἀλύσεις μου πάλιν, καὶ εἰς τοῦτο
 ἀπητήτο πολλῶν ὥρων ἐργασία. Ἦν μεγίστην βοή-
 θειαν μοι παρεῖχον τὰ κηρία καὶ τὸ φῶς· ἐπειδὴ ὁμως
 ὁ Γερχάρδος ἀπαξ μόνον κατὰ δεκαπενθημερίαν ἐπα-
 νήρχετο ὡς φρουρός, ἡ ἐργασία μου δὲν ἠδύνατο νὰ
 προχωρήσῃ ταχέως. Εἰς τοὺς σκοποὺς ἦτον ἀπηγαρευ-
 μένον ἐπὶ κοινῇ θανάτου νὰ μοι ὀμιλῶσι, καὶ ἐγὼ,
 φοβούμενος μὴ προδοθῶ, δὲν ἐτόλμων νὰ τοῖς ἀπο-
 τείνω τὸν λόγον καὶ νὰ τοῖς ζητήσω βοήθειαν.
 Μὴ ἔχων θερμάστραν αὐτὸν τὸν χειμῶνα, ὑπέφε-
 ρον πολὺ ἀπὸ ψύχος· ἀλλ' ἡ καρδία μου ἦτον εὐθυ-
 μος, διότι ἐβλεπον τῆς ἐλευθερίας τὴν πιθανότητα.
 Καὶ ὅλοι ἐξεπλήττοντο βλέποντές με τόσον φαιδρῶν.
 Ὁ Γερχάρδος μ' ἔφερε καὶ τροφὰς πολλάκις, π.ὸ
 πάντων ὀλίγαντας καὶ παστὰ ἑτοιμα κρέατα, δίδοντά
 μοι νέας δυνάμεις. Ὅταν δὲ δὲν ἔσκαπτον, ἔγραφον
 σατύρας καὶ στίχους. Οὕτω παρήρχετο ὁ καιρὸς, καὶ
 ἐγὼ, καίτοι δεσμότης, ἦμην εὐχαριστημένος. Ἐν ᾧ ὁ-
 μως ἐνόμιζον ἑμαυτὸν ἐν πλήρει ἀσφαλείᾳ, αἰφνης
 συνέβη τι, μικρὸν μὲν καθ' ἑαυτὸ, ἀλλὰ μέγιστον ἐν

τῇ στάσει μου, κινδύευσαν δὲ ἡ ἀνασπᾶση προεβρί-
 ζους πάσας μου τὰς ἐλπίδας.
 Ὁ Γερχάρδος εἶχεν ἐργασθῆ μετ' ἐμοῦ, καὶ τὴν
 αὐτὴν ἀντικατέστη ὑπ' ἄλλου· ἐνῶ δ' ἐγὼ ἀποκαθί-
 στων εἰς τὴν θέσιν τοῦ τοῦ παραθύρου, διότι ὅταν συ-
 νηργαζόμενν μετὰ τοῦ Γερχάρδου ἡ ἀγκαζόμενν νὰ τὸ
 σφαιρῶ, ἐγλύστρησεν ἀπὸ τὰς χεῖρας μου, καὶ ἐθραύ-
 ῆθησαν τρία τοῦ ὕψους. Ὁ Γερχάρδος δὲν ἐμελλε νὰ
 ἐπιστρέψῃ πλέον μέχρις οὗ ἐπαέληθῃ ἡ ἐποχὴ τῆς
 φρουρίας τοῦ ὅθιν δὲν εἶχον ἀφορμὴν νὰ συνο-
 μιλήσω καὶ νὰ συνεννοηθῶ μετ' αὐτοῦ περὶ τοῦ τρό-
 που τῆς διορθώσεως. Ἐμείνα ἐσόμενος ἐπὶ μίαν
 ὥραν σκεπτόμενος καὶ διατάζων· διότι ἀναμφισβη-
 τῆτως ἂν εἶχε παρατηρηθῆ τὸ τετραυμένον περὶ
 θυρῶν, ἐπειδὴ ἦμην σιδηροδέσιμος, θὰ ἐξεταζόμενν
 ἀεὶ αὐτηρῶς, καὶ τὸ ψευδὲς δικτυωτόν ὃ ἀνε-
 καλύπτετο ἐν τῷ ἄμα.
 Ἐπλησίασα λοιπὸν, καὶ ὀμίλησα πρὸς τὸν σκοπὸν,
 ὅστις ἐνύριζε περιδιαθάζων.
 — Φίλε, τῷ εἶπα, λυπήσου ὄχι ἐμὲ, ἀλλὰ τοὺς
 συντρόφους σου· διότι ἂν δὲν πεισθῆς εἰς ὅτι σὲ
 προτείνω, βεβαίως θὰ καταδικασθῆς εἰς θάνατον.
 Ὅθ' σοὶ ρίψω τριάκοντα φλωρία ἀπὸ τὸ παράθυρον,
 ἂν θέλῃς νὰ μοὶ κάμῃς μικρὰν χάριν.
 Ὁ στρατιώτης ἔρεινεν ἐπὶ τινὰς στιγμὰς σιωπῶν,
 τέλος δὲ ἀπεκρίθη ταπεινῇ τῇ φωνῇ.
 — Πῶς; εἶπες λοιπὸν χρέματα;
 Ἀμέτωπος δ' ἐγὼ ἐμέτρησα τὰ τριάκοντα φλωρία
 καὶ τὰ ἐβρίψ' ἀπὸ τὸ παράθυρον. Ἐκείνος δὲ μ' ἐρώ-
 τησε τί ἔχει νὰ κάμῃ, καὶ ἐξηγήσας αὐτῷ τὴν δεινὴν
 θέσιν μου, τῷ ἔωκα τὰς διατάσεις τοῦ παραθύρου
 εἰς χάριτι. Κατ' εὐτυχίαν ὁ ἄνθρωπος οὕτως ἦτον
 πολμηρὸς καὶ φρόνιμος. Ἐπομένως κατώρθωσα καὶ
 μ' ἐπρομήθευσε τὸ ὕψος. Ἐγὼ δὲ τὸ ἐφῆρμισα εἰς
 τὴν θέσιν του καὶ οὕτως ἦμην ἀσφαλῆς πάλιν.
 Ἀλλὰ κατὰ δυστυχίαν ἐβράβα καὶ δευτέραν ἐπι-
 στολήν καὶ τὴν ἐπευψα εἰς Γούμμερν, ὅπως μετα-
 βιβασθῆ εἰς τὸν ἐν Β.ένην ἀναποκρητὴν μου. Αὐτὴ δὲ
 συνελήρθη, καὶ ὁ πρίγκιψ Φερδινάνδος ἦλθε νὰ ἐξε-
 τάσῃ διὰ τῶν τρόπων ἐστάλη ἐκτὸς τοῦ φρουρίου.
 Ἀλλ' ἐγὼ ἐπέσπασα, καὶ οὐδέμια ἀπειλὴ δὲν κατώρ-
 θησε ἡ ἀνοίξῃ τὰ χεῖλη μου.
 Τότε ἐδιπλασιάσθησαν οἱ σκοποὶ, καὶ μετ' ὀλίγον,
 ὅταν τὸ πλεῖστον τῆς φρουρίας ἐξεστράτευσε, καὶ διω-
 ρίσθη νέος φρουραρχὸς ὁ Βόρκ, μοὶ ἐδέθη περὶ τὸν
 τραχῆλον βαρύτερον περιέτριον, συνδεόμενον μετὰ
 τῶν ἀλύσεων τῶν ποδῶν μου. Ἡ θέσις μου ἦτον ἤδη
 τῷ ὄντι ἀξιοβήνητος. Διότι ὁ περὶ τὸν τραχῆλον
 περσαστιὸς ἐκείνος κρίκος μ' ἐπροξένει πόνους, καὶ μὲ
 ἐμπόδιζε νὰ κινῶμαι. Οὐδ' ἐτόλμων δὲ ἡ ἀποπειραθῶ
 ὅπως ἀπαλλαγῶ ἀπὸ τὰ βαρῆα ταῦτα δεσμά, πρὶν
 εἰς τινὰς μῆνας παρατηρήσω μετὰ προσοχῆς κατὰ
 ποῖον τρόπον τὰ ἐπιθεώρουν οἱ δεσμοφύλακες, καὶ
 ἀρεκτικῶς ἐλεύθερος. Ἡ ἐργασία διευκολύνετο ὁπω-
 σὸν διὰ τὴν φύσιν τοῦ ἑδάφους, συνισταμένου εἰς λε-
 πτὴν λευκὴν ἄμμον. Διὰ τοῦ δρῶματός τούτου ἐμελ-
 τον νὰ εἰσελθῶ εἰς ὑπόγειον σφίγγα, ἧς ἡ θύρα ἐσυμ-
 φωνήθη ὅτι θὰ μείνῃ ἀνοικτὴ, ἄμα ἦμην ἐτοιμὸς διὰ
 τὴν δραπέτευσιν.

ἐξένουν φοβερότατον κεφαλόπονον. Ἡ βάρδους τῶν
 χειρῶν μου ἐβίαζε τὴν μίαν νὰ κρέμαται κάτω, ὅταν
 ἐστρεφίζομην εἰς τὸν ἀγῶνά μου, δὲ τῆς ἄλλης δὲ
 ἐκράτουν τὰς ἀλύσεις μου, καὶ τοῦτο τοσαύτην οἰμω-
 διάστιν ἔφερον εἰς τοὺς μυῶνάς μου, καὶ τοσοῦτον ἐμ-
 πόδιζε τὴν κυκλοφορίαν τοῦ αἵματος, ὥστε καθ' ἡμέ-
 ραν ἐβλεπον τοῦ βραχίονά μου ἰσχυροτέρους καὶ
 ἀσθενεστερούς. Ἐνκεῖται πόσον ὀλίγον ἐδυνάμην νὰ
 κοιμηθῶ εἰς τοιαύτην θέσιν. Ἐλὸς δὲ σῶμα καὶ
 πνεῦμα ἐνέδωκαν εἰς τῶν δεινῶν ταύτην τὴν ἐπισώ-
 ρευσιν, καὶ κατελήθην ὑπὸ σφοδροῦ πυρετοῦ.
 Ἀλλ' ὁ τυραννικὸς Βόρκ ἦτον ἀκαμτος· ἐπεθύ-
 μει μάλιστα νὰ ἐπιταχύνῃ τὸν θάνατόν μου, ὅπως
 ἀπαλλαγῆ ἀπὸ τοὺς φόβους καὶ τὰς φροτιδίας του.
 Ὅποιον πείραν ἔλαβον τότε τῆς ἐλεεινῆς θέσεως δε-
 σμότητος ἀθηνούς, μὴ ἔχοντος οὔτε κλίνην οὔτε ἰα-
 τρικόν, οὐδὲ ἀνθρωπίνην βοήθειαν. Ὅταν πάτρωσιν
 αἱ σωματικαὶ δυνάμεις, ἐνδίδει τότε καὶ τὸ λογικόν,
 καὶ ἡ δύναμις, καὶ ὁ ἥρωϊσμός· καὶ ὅλαι αἱ εὐγένεστε-
 ραι τοῦ πνεύματος ἰδιότητες. Μέχρι τοῦδε ἡ ἀνά-
 μνησις τῶν βασάνων μου κητὰ τὴν τρομερὰν ἐποχὴν
 ἐνεῖναι μὲ παρατταεῖ εἰσέτι καὶ ἐξάπει το ἀἰσά μου
 εἰς βαθμὸν ὥστε σχεδὸν δὲν μ' ἀρῆνει νὰ ἐπιχειρήσω
 τὴν περιγραφὴν τῶν.
 Καὶ ὁμως ἡ ἐλπίς δὲν μ' ἐγκατέλειπεν ἐντελῶς.
 Ἡ ἀπελευθέρωσις μου μοὶ ἐφαίνετο πιθανή, πρὸ
 πάντων ἂν συνωμολογεῖτο εἰρήνη μεταξὺ Αὐστρίας καὶ
 Πρωσίας, καὶ ἐγκαρτέηται ἰσως εἰς ὅτι οὐδεὶς ἄλ-
 λος ἦτελεν ἐγκατεθέσει, ἔχων ὡς ἐγὼ πιστόλας, ἡ
 ὁποῖα δὴποτε ἄλλον αὐτοχειρίσεως τρόπον.
 Ἐπὶ δύο μῆνας ἐξηκολούθησα ἀσθενῶν, καὶ εἰς
 τοσαύτην ἀτονίαν κατήντησα, ὥστε σχεδὸν δὲν ἐδυ-
 νάμην νὰ φέρω εἰς τὰ χεῖλη μου τὴν ὕδραν. Ἀς
 φαντασθῆ ἕκαστος ποία ἡ βράνιος ἀνθρώπου δεινῶς
 νοσοῦντος, ἐπὶ δύο μῆνας κειμένου ἐπὶ τοῦ γυμνοῦ
 ἑδάφους, ἐντὸς δεσμοτηρίου σκοτεινοῦ, φοβεροῦ καὶ
 καθύγρου, ἀνευ κλίνης καὶ ἀνευ ἀχύρου, ἀλυσοδέ-
 του μὲ βαρῆτατα σίδερα, μὲ μόνην τροφὴν ξηρὴν
 ἄρτον μέλανα, χωρὶς τοῦ ἐλαχίστου ζυμοῦ, χωρὶς
 ἰατροῦ, χωρὶς φίλου παραμυθεύοντος, καὶ εἰς οὐδὲν
 ἄλλο στηρίζοντος τὰς ἐλπίδας τῆς σωτηρίας του,
 ἐκτός τῆς σωματικῆς βώμης του.
 Ἀλλ' αἱ βασανίαι μου ἐκίνησαν τὴν συμπάθειαν πολ-
 λῶν ἀξιωματικῶν τῆς φρουρίας, οἵτινες ἐνίοτε ἤρχον-
 το κρυφίως καὶ μ' ἐπισκέπτοντο, καὶ μ' ἔφερον καὶ
 τινα μικρὰ πράγματα συντελούντα εἰς τὸ νὰ μοὶ κα-
 θιστώσι φορητοτέρην τὴν ὑπερίαν. Εἰς μάλιστα ἐξ
 αὐτῶν, ὁ ὑπολοχαγὸς Σοντάγ, μ' ἐπρομήθευεν ὡς
 καὶ τὰ μέσα τοῦ ν' ἀφαιρέσω ὄλας μου τὰς ἀλύσεις,
 καὶ μοὶ ἔδωκε πληροσορίαν περὶ τῆς ἀκριβοῦς θέσεως
 τῆς εἰρκτῆς μου. Ἐμαθα δὲ παρ' αὐτοῦ, ὅτι ἂν ἐδυ-
 ναμην νὰ ὑποσκάψω τριάκοντα τρεῖς πόδας, ἦμην
 ἀρεκτικῶς ἐλεύθερος. Ἡ ἐργασία διευκολύνετο ὁπω-
 σὸν διὰ τὴν φύσιν τοῦ ἑδάφους, συνισταμένου εἰς λε-
 πτὴν λευκὴν ἄμμον. Διὰ τοῦ δρῶματός τούτου ἐμελ-
 τον νὰ εἰσελθῶ εἰς ὑπόγειον σφίγγα, ἧς ἡ θύρα ἐσυμ-
 φωνήθη ὅτι θὰ μείνῃ ἀνοικτὴ, ἄμα ἦμην ἐτοιμὸς διὰ
 τὴν δραπέτευσιν.

Λαβών λοιπόν εργαλεία και κηρία, ήρχισα τή εργασία ανωπερήτως, και τήν εξηκολούθησα επί εξ μηνών, ήτον δέ ή μεγάλη των δικαίων μου πώς καθ' ήμέραν να φέρω τήν αναγκασιότατην άμμοσιν εντός του δρυγματος και καλιν άπιστω, όπως μη ανακαλυφθώ. Αλλά τό κατώθωτα τουτο, και καθ' εκάστην τό έδαφος άποκαθιστιτο ως ήτο πριν. Απαξ ή ύπόγειος εργασία μου ήκούθη από ένα των σκοπών, όστις εύθύς είδοποίησε τόν άξιωματικόν. Αλλά πριν αυτός έλθη εις επίσκεψιν μου, είχαν εύτυχήσει να άποκαταστήσω τά πάντα εις τήν θέσιν των, ώστε δέν άνεκαλύθη. Τέλος έρθαεν ή ήμέρα καθ' ή έμειλλον να διαλύσω. Αλλά κατά δυστυχίαν συνέπεσε να φρουρή ο ίδιος στρατιώτης άκούσας με δέ αυτός και ούτις, και θεωρών τήν φιλοτιμίαν του προσβεβλημένην, όότι δέν έπιστεύθη τήν πρώτην φορά, είδοποίησιν εκ νεου περί του παραδόξου ύπογείου κρότου. Τότε... άνακούθη πάσα ή εργασία μου, τότε όλοι μου οι άπεραντοι άγωνες έματαιώθησαν.

Εκτοτε νέαν βάρανον έρευρε κατ' έλου ο άπάνθρωπος δεσποφύλαξ. ο φρουραρχος Βόρκα δ έταξε δηλαδή να μη μ έπιτραπή να κοιμώμαι, και ανά πάν τέταστον οι τροπαι να φωνάζουν και να μ' έξυπνούν. Και ή φρουρά αυτή διαταγή άμέσως εξετέλεσθη. Τω όστι ή ποιή αυτή ήτον άνωτέρα των δυνάμεων της φρουρας. Και όμως κατ' όλίγον εκ συνηθείας κατήτητα κοιμώμενος ν' άποκρίνωμαι. Η άνήκουστος αυτή σκληρότης εξηκολούθησεν επί τέσσαρα έτη!!! Αλλά τέλος με άσήλλαξεν αυτής ο εύγενής ήγεμών της Βας-Καισής, και διά μεσιτείας του μοι έπετράπη καινά να κοιμώμαι ήτύχως.

Η κατήτητας μου έβελτιώθη όλίγον όταν έπαυθη ο Βόρκα, και ήλθε φρουραρχος ο Ρέιμαρκ. Αυτός μοι έπέτρεψε περισσότερον άερα και περισσότερον φώς, και εκτοτε εύρον διακιδιστιν να χαράττω δέ ενός καρπου στίγους και ζώδια επί των μουσθιδίων παροψιδίων, εν αίς μοι έφέρετο ή τροφή μου άφθονωτέρα ή ή άπωτων και ποικιλωτέρα. Η εξής μ' έτελειοποίησεν εις ύπερτατον βαθμόν εις τό είδος τουτο της εργασίας, και αι παροψιδες μου κατήτηταν επί ζήτητοι. Επί μιας φορ' είπειν, ήτις, ως ήκουσα, πολλήν εντύπωσιν άπετέλεσεν εν Βιέννη, είχαν χαράξει πτηνόν κατάκλειστον εις κλωβίον κρατούμενον υπό Γούρκου παρ' αυτόν δέ τήν άκόλουθον επιγραφήν. «Τό πτηνόν ψάλλει και εν μέτω της καταιγίδος. Αλλ' άνοίξατε τόν κλωβόν του, θραύσατε τά δεσμά του, ώ φίλοι της άρετης, και τά κελαδήματά του θά γίνωσι των οικίων σας ή τέρψις.»

Τόσον δέ εκθύμως έδόθη εις τήν γλυπτικήν των παροψιδων τουτων, ώστε ύπηρχε κίνδυνος μη παραφρονήσω, ή μη τυρλωθώ. Εξηκολούθηον όμως τήν εργασία ταύτην προς ανακούρτιν των δεινών μου, και όπως έπαρκώ εις τήν γενικήν ζήτησιν των άπομονημονευμάτων τουτων της καθείρξέως μου. Ηύξανε δέ πολύ τόν άγωνά μου επί της άσχολίας ταύτης ή θλίψις του δγκώδους κρίκου όστις έδάρυνεν επί του τραχήλου μου και επί τινα καιρόν μάλιστα ήναγκάσθη να έγκαταλείψω τό εκούσιον τουτο έργον. Μοι

έπηλθε δέ και έτερον δυστύχημα, ή στέρησις ενός συντρόφου, ει. ού τήν παρουσίαν κατ' αρχάς δέν είχον προσέξει. Πρό δύο έτών είχαν εξημερώσει ενά ποντικόν εις τοιούτον βαθμόν, ώστε έπαζε πλησίον μου και έτρωγεν από τό στόμα μου και μετά ταύτα έιαθε και διάφορα παίγνια, πολύ συντελούντα εις διακιδιστιν του μονήρου μου βίου. Μίαν έσπεραν ήτον εύθυμότερος του σπήλιου, και έλόρευε και έπήδα επειδή δέ και εγώ ώμιλουσιν προς αυτόν, οι ήνωμένοι ούτοι θόρυβοι έρείλευσαν τήν πείσοχην του στρατιώτου, όστις είδοποίησε τους άξιωματικούς, και αυτοί άπερίσταν ού ύποπτόν τι συμβαίνει εντός της είρκτης μου. Κατά τά χαράγματα έπομένως ήνεώθησαν θορυβωδώς αι θύραι, και είσηλθον ούπαπιστής της πλατείας, εις σιδερούργος, και εις κτίστης, και έγινεν άκυβερτάτη επιθεώρησις και του έδάφους, και των τοίχων, και των άλύσεων, και έμου αυτού, αλλά τά πάντα εις μάτην. Μ' έρώτησαν έπομένως τί έδήλου ο κρότος ος ήκουσαν, και εγώ είπα περί του ποντικου, εύρύριξα, και άμέσως αυτός ήλθε και έπήδησεν εις τόν ώμόν μου. Αλλά τίς να τό πιστεύη; έδόθη διαταγή να μοι άφαιρεθ. Τούλάχιστον παρεκάλεσα θερμώς να φεισθώσι της ζωής του, και ο άξιωματικός της ήμέρας μ' έδωκε τόν λόγον της τιμής του να τόν χαρίσθ εις κυρίαν ήτις έμελλε να τόν έπιμαληθ μετά πολλής συμπαθείας. Επομένως ο δυστυχής μου μύς μοι άφείρη και έδόθη εις τήν κυρίαν. Αλλά δέν εύχαριστείτο παρά τοις νέοις του φίλοις. Εκλείσθη εις κλωβίον, αλλά έμενε κατηρής, δέν ήθελε να φάγθ, και μετ' όλίγας ήμέρας εύρήθη νεκρός.

Η στέρησις του μικρού τουτου συντρόφου μ' έβύθησεν επί τινα καιρόν εις μελαγχολίαν. Μετά ταύτα δ' έσχεδιάσα νέαν δραπέτευσιν, αλλά δέν έπρόρθεσα να τήν εκτελέσω. Πάντοτε ήλπιον ότι όταν κλεισθ ή μεταξυ Αυστρίας και Προυσίας ειρήνη έμειλλον να έλευθερωθώ. Αλλά πρό ενέξ μηνών ή ειρήνη είχε κλεισθη, και εγώ ήμην άκόμη δεσμιος. Είχον λησμονηθη άρχας; Ενόμιζον ήδη ότι πρέπει να έγκαταλείψω πάσαν έλπίδα, όταν αφνης ή ήμέρα της έλευθερίας ανέλαμψεν. Κατά τή ώραν της στρατιωτικής επιθεωρήσεως, ήλθεν ο κόμης Σχλειδεν, ύπολοχαγός των σωματοφυλάκων, και έφερε τήν διαταγήν της άπελευθερώσεώς μου. Χαρμόσυνον εύαγγέλιον! Τά δεσμά μου έπαισα, και άπεδόθην εις τήν έλευθερίαν.

Ελευθερώθη δέ τήν 24 Δεκεμβρίου 1763, διαμείνας δεύμιος εν Μαγδεβούργω εννέα έτη, πέντε μήνας και ένδεκα ήμέρας, προτέτι δέ και δεκαεπτά μήνας εν Γλάτζ, ήτοι τό όλον ένδεκα έτη. Ούτω τό άνθος της ηλικίας μου, αι λαμπρότεροι ώραι της ανθρωπίνης ζωής έμαρτύρησαν εντός του σκότους των δεσμοτήριων. Και διατί; δι' άνύπαρκτον έγκλημα, δι' κατηγορία δι' ήν ούδέποτε είδικάσθη, και ής ήμην άθώος.

Αί μετά ταύτα τόχαί.

Ο Τρέγκ άκαλύθη επί συμφωνία δι. ούδέποτε ή

θελε πλέον πατήτει της Προυσίας τό έδαφος, και άπήχθη εις Πράγαν της Βοημίας. Εκείθεν δ' άκλήθεν εις Βιένναν όπως λάβη κατοχήν της ιδιοκτησίας του, αλλά μη έπιτυχών και νοσηρώς διακείμενος, άπήλθεν εις Ακούας Σιζτινας (Αίξ λά Σχαπέλλ) προς χρήσιν των ίαματικών υδάτων. Αποκατέστη δ' εν ταύθα, και εν 1765 ενουμείθη τήν θυγατέρα τουδη μάργου.

Εκτοτε παρεδόθη εις τήν φιλολογίαν, και τήν πολιτικήν και εις τό έμποριον των οίνων, και έραψε δράμα επιγραφόμενον «Μ' κελώ ηώς», έφ' προτίετο να διαγραφη τόν χαρακτήρα Φρεδερίκου του τυράννου του. Κξίδιδα δέ και περιοδικό, εβδομαδιαίον σύγγραμμά, επιγραφόμενον «ο φιλόανθρωπος». Εν 1772 ήρχισε τήν έκδοσιν και πολιτικής έφημερίδας, και διεύθυνεν αυτήν επί τινα χρόνον μετά μεγάλης επιτυχίας. Τό έμποριόν του όμως άπέτυχε, και τότε έπεσκέφθη τήν Αγγλίαν. Επειτα δ' έπέστρεψεν εις Αυστριαν, και ενταύθα ή Αυτοκρατορίσα Μαρία Θηρεσία τόν έδάθη εύμενέστατα, και άπένειμεν εις τήν σύζυγό του σύνταξιν ήτις τή έμεινε μέχρι του θανάτου της αυτοκρατορίσεως. Εντεύθεν ο Τρέγκ άπεσύθη εις Ζερβιχ, τό εν Ουγγαρία κτήριά του, και ενταύθα ή σχολήθη επί εξ έτη εις άγρονομικās εργασίας, και έδημοσίευσε διάφορα συγγράμματα έμμετρα και πεζά, μετξύ δέ άλλων και τήν ίδίαν του ιστορίαν. Ο Βασιλεύς της Προυσίας άπέθανεν εν 1796, και τότε δ

Τρέγκ έδυνήθη να επανέλθ εις τήν πατρίδα του, μετ' άπουσίαν τεσσαράκοντα δύο έτών. Λέγεται δέ ότι τότε ή ήγεμονίς ήτις κατ' μέρος ήν ή αίτία όλων των συμφορών του, ζώτα άκόμη εις ήλικίαν προβεβηκυίαν, τω επέδειξε πολλήν συμπαθειαν δι' όλα του τά παθήματα.

Είθε να έδυνάμειθα ν' άποπερατώσωμεν τήν ιστορίαν τ' υ πολυπαθούς τουτου άνδρός διά τινος φαίδρα: περιστασεως. Αλλ' εξ εναντίας! Ορμητικός τόν χαρακτήρα και ο ίγιον άπρόβλεπτος, ήσπάσθη μετ' ενθουσιασμού τās αρχάς της εν 1789 εκραγείσεως γαλλικής επαναστάσεως, και έπομένως ύπέκισαν εις τήν δυσμένειαν της Αυστριακής κυβερνήσεως. Εν 1791 έπεσκέφθη τήν Γαλλίαν. Αλλ' οι καιροί ήσαν κακοί, και αντί να εύρη φίλους, ως ήλπίζε, κατηγορήθη ως κατασκοπος του Βασιλέως της Προυσίας και έφυλακισθη εις τόν άγιον Λάζαρον. Επειδή όμως ούδεμία απόδειξις υπήρχε προς ύποστήριξιν της γαλλοίας της σκοραντίας, έμελλε ν' άπολυθ, όταν κατηγγέλθη ως μεταστρών συννομιστής εντός της φυλακής. Επί ταύτη λοιπόν τή προσέσει έξήχθη της φυλακής και εκκατοικήθη τή 25 Ιουλίου 1794. Τιοιούτον ύπήρξε τό θαιδερόν πέλος του Βαρόνου Τρέγκ, Μάρτυς κατ' αρχάς του δεσποτισμού, έπειτα θυμα της ούχ ήτοσ μισητης και ούχ ήτοσ επικινδύνου, της αγρίας και άκαθέκτου δημαγωγίας.

(Εκ του Αγγλικου).

ΑΝΔΡΕΑΣ ΔΟΡΙΑΣ.

Ο Ανδρέας Δόριας ανήκει εις μίαν των τριών δημοκρατικών πολιτειών αιτίνας κατέκλυσαν, ούτως είπεν, τήν ιστορίαν του Μεσαίωνα δι' αλληγομαχίαν, και κατακτήσεων, και άνδραγαθημάτων, και πρό πάντων δι' έμπορικών επιχειρήσεων και πολημάτων. Οδηγόν πολλας έχουσαι τόν έρωτα της πατρίδος, σκοπόν δέ άείποτε τήν φιλοκέρδειαν, επέπιπτον λυσώσαι ή μίκα κατά της άλλης, κατεστρέφοντο αλληλοδιδόχως, και άνεγειρόμενοι αίρης επανειλήμβανον μανιωδέστερον τās πρώτας τυχάς και εκδικήσεις. Των Γενουησίων ή επίβουλος διαγωγή κατ' τό τελευταίον δράμα της βυζαντιού αυτοκρατορίας, άποδεικνύει ιδίως εις τμή: της Έλληνας, μετ' χρι: τινος, αι δημοκρατίας

των Ένετων, των Πεσατών, και της Γενούας, έθυσίαζον εις τόν βωμόν του συμπερόντος και τās έρωτέρας των υποχρεώσεων!

Ο Ανδρέας Δόριας ήτο γέννημα της τελευταίας των πολιτειών τουτων, καταγόμενος εξ αρχαιοτάτης, εύγενετατης, και ισχυροτάτης οικουγενείας. Ο λαός της Γενούας, άγανακτός κατ' της τυραννικής όλιγαρχίας, καταφειδύσης έλας της πατρίδος τās δυνάμεις εις ανάσους έρριδας και έμτυλιους σποραγμούς, εξωστράχισε και Γουέλφους και Γιβελίνους, και ούτως τους ευπατρίδας Δορίας. Η καθίρσις αυτή, αντί να προκαλέση τήν εκδοχσιν, έξψεν άπ' εναντίας τόν πατριωτισμόν των μελών της οικογενείας ταύτης, και από του 1339 μεχ. του 1528, ότε ήκμασεν ο Άνδρίας, έλοι σχεδόν οι προπατορες αυτού διέ

πρεψαν υπηρετούντες τῆ δημοκρατίαν πολιτικῶς τε καὶ στρατιωτικῶς. Αὐτὸς οὗτος δ' Ἀνδρέας Δόριος, ἀφοῦ διεκρίθη ἐκ νεαρᾶς ἡλικίας πολεμῶν κατὰ ξηρὰν καὶ κατὰ θάλασσαν ὑπὲρ τοῦ Πάπα, τοῦ Αὐτοκράτορος, τοῦ βασιλέως τῆς Νεαπόλεως καὶ τοῦ τῆς Γαλλίας, ἀφοῦ ὀδηγῶν στόλον ἐκ πλοίων εἰκοσιδύο ἀνηκόντων ὀλοσχερῶς εἰς αὐτὸν καὶ ὑπ' αὐτοῦ διατηρουμένων, κατεναυμάχησε καὶ Μαύρους, καὶ Ὄθωμα-νοὺς, καὶ Τυνιδίους, ἀπέβη εἰς Γενούαν καὶ ἀπέδωκε τοὺς δευπόζοντας αὐτῆς Γάλλους. Εἰς αὐτὸν ἀπέκειτο νὰ θομασθῆ ἀμέτῳς βασιλεύς· προτιμήσας ὅμως τῆς λαμπρότητος τοῦ τίτλου τούτου τὴν ἀληθῆ δόξαν τοῦ νὰ ἀνεγείρῃ τὴν τεταπεινωμένην πατρίδα, ἔδωκε νόμους εἰς αὐτὴν, ὑπὸ τὸ κράτος τῶν ὀποίων ἤθθηεν εὐδαιμονοῦσα ὑπὲρ τὰς εἰς ἑκατο-ταετηρίδας, μέχρι τῆς ἐποχῆς κατ' ἣν ἀντικατεστήθη ὑπὸ τῶν Γάλλων ἐπὶ τῆς Αἰγυπτίου δημοκρατίας. Ἐσπευτε δὲ ν' ἀφαιρήθῃ ἀπὸ τοῦ λαοῦ πᾶσαν μετοχὴν εἰς τὰ δημόσια· διότι εἶχε τὴν πεποιθήσιν ὅτι ὁ λαὸς δὲν κυβερνᾷ ποτὲ οἰκοθελῶς, ἀλλὰ χρησιμεύει ὡς ὄργανον τῶν βραδυσυργιῶν ἐκείνων οἵτινες σπουδάζουσι ν' ἀρπάξωσι τὴν ἐξουσίαν. Ἡ σύγκλητος εὐγνωμονοῦσα ὠνόμασεν αὐτὸν πατέρα καὶ σωτήρα τῆς πατρίδος· ἀλλ' αὐτὸς, καὶ τοὶ κατακτητῆς καὶ νομοθέτης, ἀπεποιήθη καὶ τὸ ἀξίωμα τοῦ Δύγου Ἐπικνελοῦν εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τοῦ Αὐτοκράτορος Καρόλου τοῦ Ε', ἐξή-τησε παρ' αὐτοῦ τὴν ἀδισίαν νὰ ἐπιπέσῃ κατὰ τῶν παραλίων τῆς Ἑλλάδος, διατελούτης τότε ὑπὸ Σο-λιμάνην τὸν Β', ὅστις ἐπολέμει ἐν αὐτῇ τῇ Οὐγγα-ρία καὶ τῇ Αὐστρίᾳ τὸν Αὐτοκράτορα. Ἐκυρίευσεν τὴν Κορώνην καὶ τὴν Πάτρας, καὶ ἐδίωκεν οὕτω τοὺς Ὄθωμανοὺς ν' ἀποστραθῶσιν ἀπὸ τῆς ἐπικρατείας τοῦ Αὐτοκράτορος. Κάρολος δ' Ε' ἀπένευεν αὐτῷ μεγά-λας τιμᾶς καὶ ἀξιώματα. Ἀπέθανε δὲ τὴν 25 Νοεμ-βρίου 1560, ἡλικίαν ἔχων 93 ἐτῶν.

N. Δ.

II ΜΟΓΑΔΩΡΗ (1).

Μεταξὺ τῶν κατὰ τὴν ἀρκτικήν παραλίαν βασι-λειῶν τῆς Ἀφρικῆς τὸ ἥττον πεπολιτισμένον εἶναι τὸ τῆς Μουριτανίας (Μαρόκου). Ἄν καὶ διαχωρίζεται δι' ἐνὸς μόνου πορθοῦ τῆς περωτισμένης ἡπείρου, διὰ τὴν κακὴν ὁμῶς πρὸς τοὺς εὐρωπαϊοὺς συμπεριφορὰν τῶν κατοίκων αὐτοῦ, εὐρίσκεται εἰστέτι εἰς ἀμάθειαν καὶ βραδυσυργίαν.

Ἀναχωρήσαντες περὶ τὴν μεσημβρίαν ἐκ τῶν Ἡρα-κλείων στηλῶν ἐπὶ ἐμπορικῷ βρικήν διευθυνομένου εἰς

Μογαδόρην, ἐρθάσαμεν ἐντὸς τινῶν ὥρων ἀπέναντι τῆς πόλεως Τίγγιδος (Tanger) ὅπου ἴδμεν κυματιζούσας τὰς σημαίας τῶν Προξενίων ὄλων τῶν Εὐρωπαϊκῶν ἔθνων. Ἡ πόλις εἶναι τοποθετημένη ἐπὶ λόφου ὀρί-ζοντος κόλπον μικρὸν ἔθρα προσημίζονται τὰ ἐπι-σκεπτόμενα τὴν πόλιν ταύτην πλοῖα πρὸς εἰσαγωγὴν ἐμπορευμάτων, καὶ μάλιστα πρὸς μεταφορὰν χιλιᾶ-δων προκνηνητῶν ἀπερχομένων κατ' ἔτος εἰς Ἀλε-ξάνδρειαν, ὅθεν μεταβιβάζονται διὰ τῆς ἐρήμου εἰς Μέλ-κην, διὰ νὰ προκνηνηθῶσι τὸν τάρον τοῦ Προφήτου. Ἡ πόλις αὕτη εἶναι ὠχυρωμένη, καὶ ἔχει θεῖαν λαμ-πρὰν πρὸς τὸ μέρος τῆς θαλάσσης, καθὼς ἀνενώως διαπλέουσι τὸν πορθμὸν πλοῖα ἐρχόμενα ἐξ Εὐρώπης καὶ Ἀμερικῆς. Εἰς δὲ τὴν ἀπέναντι παραλίαν τῆς Ἰσπανίας ὑφύθαι τὸ ἀκρωτήριον Τραφαλάρον, πλη-σίον τοῦ ὀποῖου ὁ περίφημος Νέλσον κατεναυμάχησε τὸν Γαλλικὸν στόλον.

Ὁ ἄνεμος ἐπείκει οὐκίος, ὥστε μετὰ μίαν ὥραν εὐρήθημεν ἀπέναντι τοῦ Ἀκρωτηρίου τῆς Ἀφρικῆς Σπαρτέλλου, τὸ ὀποῖον εἶναι ἡ πρώτη γῆ, ἣν τινα ἀπαντᾷ ὁ βεβρακωμένος ὀρθαλμὸς τοῦ ἐρχομένου ἐκ τοῦ Ἀτλαντικοῦ ναύτου. Ἀποχαιρετίσαντες δὲ τὸ τελευταῖον τοῦτο ὄριον, ἀήγηθημεν εἰς τὸ πέλα-γος, καὶ διευθύναμεν τὴν πρῶσαν πρὸς μεσημβρίαν. Ἡνεγκασμένοι νὰ λοξοδρομῶμεν, ἐπειδὴ τὴν εἰσοῦσαν ὁ ἄνεμος μεταβλήθη εἰς νότιον, ἐπλησιάζομεν ἐνίοτε πρὸς τὴν παραλίαν τῆς Ἀφρικῆς, εἰς ἀπόστασιν εἰ-κοσι σχεδὸν μιλίων ἐκ τῆς ξηρᾶς, ἣτις εἶναι ὀμαλω-τάτη, μηδὲν διακοπτομένη μὲδ' ἀπὸ τὸν ἐλάχιστον λόρον· ἀλλ' οὐδὲ ἔλκος καλλιεργείας ἐραίνετο πρὸς τὸν αἰγιαλόν.

Μετὰ δεκαήμερον πλοῦν ἐκ τῶν Ἡρακλείων στη-λῶν, διεκρίναμεν πρὸς τὸ ἔσπερα· τῆς δεκάτης ἡμέ-ρας τὴν πόλιν Μογαδόρην, ἣτις ἀναγγέλλεται εἰς τὸν ἐρχόμενον ἐξ ἄρκτου διὰ δύο ἢ τριῶν κωδωνοστα-σιῶν Ἀραβικῆς κατασκευῆς. Πρὸς τὸ νοτιοδυτικὸν μέρος τῆς πόλεως ἀνοίγεται κοιλίτικος περὶ τὴν εἰσο-δὸν τοῦ ὀποῖου κεῖται νησιδίων Ζῶρτ καλούμενον, τὸ ὀποῖον σχηματίζει τὸν λιμένα ἔχοντα δύο εἰσόδους, οἷον πρὸς βορρᾶν, καὶ ἑτέραν πρὸς νότον. Τὸ νησί-διον τοῦτο, διὰ τὴν θέσιν του, ἦτο ὠχυρωμένον παρὰ τῶν Ἀράβων διὰ πῖντε κανονοστασιῶν, τὰ κατέ-στρεψε δὲ πρὸ τινῶν ἐτῶν ὁ γαλλικὸς στόλος πρὸς ἱκανοποίησιν τῆς ἐν Τίγγιδι ἐξυβρισεύτης Γαλλικῆς σημαίας. Περὶ τὴν 6 ὥραν μ. μ. ἠγκυροβολήσαμεν ἐντὸς τοῦ κοιλίτικου πλησίον τῆς νήσου, ἐνταυτῷ δὲ λέμβος παραδόξου κατασκευῆς, ἐλαυνομένη ὑπὸ δέκα Μύρων κωπηλατῶν, καὶ φέρουσα τὸν ἰθιγενῆ λιμε-νάρχον καὶ εὐρωπαϊὸν διερμηνέα, ἦλθε ζητοῦσα τὰ ἔγγραφα τοῦ πλοίου, καὶ ὅσας ἐπιστολάς εἶχομεν· ἀφοῦ δὲ μᾶς ἀπέτεινε διαφόρους ἐρωτήσεις περὶ τοῦ ταξειδίου μας ἀνεχώρησεν.

Ἀποβάντες εἰς τὴν ξηρὰν ἐπερικυκλώθημεν ὑπὸ σμήνους κηρήνων ἀράδων, παρατηρούτων μὲ ἄκραν περιέργειαν τὴν ἐνδυμασίαν μας, καὶ ἐπερωτώτων ἀλλήλους εἰς ποῖον ἔθνος ἀνήκομεν, διότι οὐδέποτε πλοῖον Ἑλληνικὸν εἶχε καταπλεύσει εἰς τὰ παράλια ἐκεῖνα. Ὄδηγηθέντες εἰς τὸν οἶκον τοῦ Προξένου τῆς

(1) Ἡ ἀνωτέρω ἑβραϊκὴ ἐγγραφή δὲ τὸ κείμενον πρωτότυπον ναυτικῶν Ἑλλήνων τὴν δημοσιεύσαν δὲ καὶ ὡς εὐρῶς γεγραμμένη, καὶ ὅπως ἀμφυχώσαν τὸν φιλομαθῆ ναυτικῶν Σπαρτῶν εἰς τὸ νὰ δημοσιεύσῃ καὶ ἄλλος περιγραφεῖς.

Πορτογαλλίας Κ. Ν. Β. εἰς δὲ ἡμεῖς συστημένοι, ἀπεραίσωμεν, κατὰ πρότασιν αὐτοῦ, νὰ ἐπισκεφθῶ-μεν τὸν διοικητὴν τῆς πόλεως. Ἡ καρδιά μου ἐκαλ-λεν ὑπὸ χαρᾶς ὅταν ἀνελομίζομην ὅτι ἐμελλον νὰ ἴδω ἐντὸς μεγαλοπρεποῦς παλατιῶν διακεκριμένον τινὰ ἄνδρα, ὅστις νὰ ἐξαλείψῃ τῆς μνήμης μου τὴν κακὴν ἐντύπωσιν, ἣν ἐκ πρώτης ὄψεως με ἔκαμον οἱ ῥυπαρῶς κυλιόμενοι εἰς τὰς ὁδοὺς Ἀραβες. Ἀλλὰ πό-σον ἐξεπλάγην ὅτε, διαβάντες ἐνώπιον εὐτελοῦς οἰκίας ἴδμεν, ἐντὸς μικροῦ κατωγείου, γέροντα ἐβδουρηκο-τούτην, καθήμενον μὲ πόδας ἐσταυρωμένους καὶ γυ-μνοὺς καὶ πόγωνα ἔχοντα βαθὺν μέχρι τῆς ἀφύου· οὗτος ἦτο ὁ Διοικητής! Ὁ κύριος Ν. Β. ἐγύμνωσεν ἀμέτῳς τὴν κεφαλὴν καὶ ἡμεῖς τὸν εὐιμηθήμεν ἐν ταυτῷ δὲ δύο κλητῆρες μᾶς ἔφερον θρανία ἐφ' ὧν ἐκαθήσαμεν ἐξωθεν τῆς πόλεως. Τὸ ἐνδυμᾶ του ἦτο εἰ-ἐριούχου κυανοῦ, καὶ ἀναξυρίδος ὀλοσχοῦ, ἀλλὰ βραχείας μέχρι τῶν γονάτων, ἦτο δὲ ὅλος ἐσκεπα-σμένος ἀπὸ κεφαλῆς μέχρι ποδῶν μὲ τὸ χειράμιον. τὸ ὀποῖον φοροῦσιν ἔλοι, ὡς καὶ ὁ αὐτοκράτωρ αὐτός! Εἰς τὴν κεφαλὴν ἔφερον ὀγκωδίστατον κεφαλοδέσιον λευκὸν, ἡμιεκχυμμένον καὶ τοῦτο μὲ τὸ χειράμιον, σωρὸς δὲ χαλκίων νομισμάτων ἐκείνο ἐνώπιν του, τὰ ὀποῖα φαίνεται ὅτι ἐμέτρα. Μᾶς ὑπεδέχθη μὲ ἀρκετὴν εὐγένειαν, ἀνέλπιστον εἰς Μουριτανὸν ἀνα-τραπέντα εἰς τὰ μεσόγεια τῆς Ἀφρικῆς, μᾶς εἶπεν ὅτι ἐλπίζει ὅτι θέλομεν ἀναχωρῆσαι εὐχαριστημένοι, καὶ ὅτι θέλει μᾶς δαψιλεύσει πᾶσαν δυνατὴν περιποίη-σιν. Καὶ ὅμως ὁ ἴσον ἐπραγματοποίησε τὰς ὑποσχέ-σεις του.

Ἐξελεθόντες τῆς οἰκίας τοῦ Διοικητοῦ, ἐπισκέσθη-μεν τὴν πόλιν. Πλήθος ῥυπαρῶν Ἀραβῶν ἀργῶν, μόνον ἐνδυμα φερόντων τὸ χειράμιον, ἐκαθῆντο ἐξηλωμέ-νοι εἰς τὰς ὁδοὺς, ὥστε ἠναγκάζομεθα νὰ συτελλώ-μεθα ἀκαταπαύστως, φοβούμενοι μὴ πατήσωμεν τὴ χεῖρα τούτου ἢ τὰς πόδας ἐκείνου. Ἐνίοτε ἐφί-νοντο μαυρὰ τινες γυναῖκες, ἔχουσαι τὸ σῶμα κα-θῶς καὶ ὀλόκληρον τὸ πρότωπον ἐντελῶς ἐσκεπα-σμένον, πλὴν ἐνὸς μόνου ὀρθαλοῦ ἀπολύτως ἀναγ-καίου διὰ νὰ βλέπωσιν. Ἡ πόλις, ἣτις Ἀραβιστὶ ὀνο-μάζεται Σουέβρα, ἔχει σχῆμα τετραγώνου καὶ περι-φρουρεῖται ἀπὸ ἱκανὸν ἀειμὸν τελευθῶν ἐπὶ τῶν-τειχῶν τῆς, ἐξ ὧν τινὰ εἶναι ὀρειχάλκινα. Αἱ ὀδοὶ εἶναι εὐθεῖαι, ἀλλ' ὡς ἐπὶ τὸ πλείστον στεναῖ, αἱ οἰ-κίαι διόροφοι, καὶ ἄπασαι, ὡς κατ' ὄλην τὴν Ἀφρι-κὴν, ἔχουσιν ἐν μέσῳ αὐλὴν, κύκλῳ τῆς ὀποίας εἶναι τὰ δωμάτια. Εἰς τὸ μέσον σχεδὸν τῆς πόλεως κεῖ-ται τὸ λεγόμενον Σουκ, ἦτοι ἡ ἀγορὰ εἰς ἣν ἐκτίθη-ναι τὰ πρὸς πώλησιν γεννήματα. Πλήθος κηρήλων ἀναμένονσιν ἐξωθεν φορτισμέναι μὲ διάφορα σιτηρὰ, τὰ ὀποῖα ἄπαξ εἰσαχθέντα ἐντὸς τοῦ Σουκ, δὲν ἐξέρ-χονται πλέον, ἀλλὰ πρέπει νὰ πωληθῶσιν ἐκεῖ. Ἐπειδὴ δὲ κατ' ἣν ἐποχὴν εὐρισκόμεθα ἦτο σιτοδεία, ἐκαθῆτο πλησίον ἐκάστου πωλητοῦ ἀνὰ εἰς στρατιῶ-της τοῦ αὐτοκράτορος, διὰ νὰ ἐμποδίζῃ τὸν λαὸν ἀπὸ διαρπαγῆς τῶν γεννημάτων.

Ἡ τροφή τῶν Μουριτανῶν σύγκειται ὡς ἐπὶ τὸ πλείστον ἐκ ζυμαρικῶν, ἐξ ὧν πρῶτιστον εἶναι τὸ

λεγόμενον κουσκούσ, εἶδος λεπτῆς τινος ζύμης. Συν-ταξιδεύσας πᾶλλαξ μετ' αὐτῶν παρέτηρον τὴν συνήθη τροφήν των, ἣτις συνίστατο ἀπὸ τὸ κουσκούκ βραστῆνον εἰς τὸν ζωμὸν ταριχευμένου κριάτος βου-βάλου ἢ καμήλου, καὶ ἠνωμένου μὲ βούτυρον το ὀποῖον μεταχειρίζονται κατὰ κόρον, ἄρον δὲ ἐν κερῶ ὀδοῖ-πορίας παντελῶς ἢ ὀλίγον τρώγουσιν. Ἐντὸς τοῦ πλοίου εἰς ὁ συνεταξιδεύτα μετ' αὐτῶν εὐρίσκοντο δύο συνοδαί· ἡ πρώτη συνέκειτο ὀλόκληρος σχεδὸν ἐξ ἐμπόρων τῆς Τετουᾶ· τὰ φαγητὰ των ἦσαν σχεδὸν τὰ ἀνωτέρω, ἀλλὰ καθαρὰ μαχαιρας ἢ περόνας δὲν μεταχειρίζονται διόλου, ἀλλὰ μόνον κοχλιάρια. Ἐκα-μνον μεγαλὴν χιτῆν τοῦ κορπῆ, καὶ ἐπὶ πλέον τοῦ τῆλου, τὸ ὀποῖον ἠγάπων καθ' ὑπερβολὴν. Τρεῖς τῆς ἡμέρας δευθύνοντο πρὸς τὴν πύξιν τοῦ πλοίου ἐρω-τώμεντες τὸν πηδάλιουγον πῶθιν πνεῖ ὁ Νοταπηνίω-της (Σιρῶκος) πρὸς δὲ κεῖται ἡ γεωγραφικὴ θέσις τῆς Μέλκας. Τότε δὲ στρωννύοντες ἐπὶ τοῦ κατα-στρώματος ψάβας προσήυοντο, ἀδ ἀποροῦντες ἄν-τους ἐξέλεπον ὄλον τὸ πλήρωμα. Καρτετικοὶ, ἦτιχοι, καὶ ἀνάληγοι, πεσιέμενοι μετ' ὑπομονῆς τὸ τέμα τοῦ ταξειδίου των. Ἡ δευτέρα συνοδία συνίστατο ἀπὸ μαύ-ρους καὶ μελαψοὺς τῶν ἐνδοτέρων τῆς Ἀφρικῆς, καὶ τρεῖς μαύρας γυναικᾶς ἢ μόνη των τροφῆ ἦτο τὸ κιν-σκύσ, ἀλλὰ κατωτέρας το ὀπτός, ἦν μιν μετὰ βου-τύρου. Κοχλιάριον παντελῶς δὲν μεταχειρίζοντο, ἀλλ' ἀρίνοντες τὸ φαγητὸν νὰ κρωῖν ὀλίγον, τὸ ἔθετον ἐπὶ ξυλίνῃ παροψίδος, καὶ συναθροζόμενοι κύκλῳ ἦτλων-τον τῶν χεῖρας, καὶ σχηματίζοντες βολίδα· τὰ ἐβ-ρίπον ἐντὸς τοῦ στόματος· τὸ δ' ἐκ τοῦ στόματος πίπτο· περίσσευμα, τὸ ἐβρίπτο καλὴν εἰς τὴν κοινὴν παροψίδα.

Οὐδεὶς Εὐρωπαῖος εἶναι εἰς τὴν δημόσιον ὑπηρεσίαν τοῦ τόπου ἐκείνου· αἰτία δὲ τούτου εἶναι ὅτι οὐδεὶς ὑπάλληλος πληρόνεται παρὰ τῆς κυβερνήσεως τακτι-κῶς. Οἱ διοικηταὶ εἶναι ἄμισθοι, καὶ ὁ αὐτοκράτωρ ἐπιτρέπει εἰς αὐτοὺς νὰ εἰσπράττωσι φόρους κατὰ βούλησιν. Ὄταν δ' ὑπερπλουτίσωσι, τότε εὐχόμεως τοὺς στέλλει εἰς τὴν ἄλλην ζῶην, καὶ κυριεῖται τὰ πλοῦτη των. Ἀλλὰ σήμερον φαίνεται ὅτι ἔπαυσεν ἡ βράββαρος αὕτη συνήθεια· διότι ὅταν ὁ αὐτοκράτωρ ἐμελλε νὰ πέμψῃ τὸν ἐστῶτα διοικητὴν τῆς Μογα-δόρης ἐκεῖσε, τὸν ὀποῖον δεκαεξ ἔτη εἶχε πλησίον του ἐντὸς τοῦ παλατιῶ τῆς Φέζ, οὗτος ἐνόμισεν ὅτι ἐμελλε νὰ πάθῃ καὶ αὐτὸς ὅτι καὶ οἱ προκάτοχοί του· ἔθεν παρουσιασθεῖς μίαν τῶν ἡμερῶν εἰς τὸν αὐτοκράτορα.

— Μωγαλειότατε, εἶπεν, ὅτι σκοπεύετε νὰ μὲ κά-μετε, καμέτὲ το ἐδῶ, χωρὶς νὰ μὲ στείλετε εἰς Μο-γαδόρην.

Ὁ αὐτοκράτωρ ἐνοήσας ἀπὸ τῶν λόγων τούτους ὅτι ἐφοβείτο μήπως τὸν κακοποίησῃ ἀπεκρίθη εὐμενῶς·

— Ὄχι, μὴ φοβῆσαι, ἀλλὰ θέλω νὰ σὲ πέμψω ἐκεῖ, διότι γνωρίζω τὸν χαρακτήρα σου, καὶ ἐπειδὴ ἡ Σουέβρα (Μογαδόρη) εἶναι ὁ πρῶτιστος λιμὴν τοῦ βασιλείου μου, δὲν εὐρίσκω καταλληλότερόν σου, διὰ νὰ καθέξῃ τὴν θέσιν ταύτην.

— Λιπόν, Μωγαλειότατε, ἐάν θέλετε νὰ σὰς ὀπη-

ρετήσω πιστῶς, πρέπει νὰ μὲ πληρῶνετε ὅσον διὰ τὸ εὐδοξοῦν, καὶ πᾶς ὑπόχρεομαί νὰ μὴ ζημιωθῆ οὔτε ὀβολὸν τὸ ταμεῖόν σας.

— Πότος μισθὸς σέ ἀρκεῖ διὰ τὸ ζῆς ἐν ἀνέσει, εἰπέ ἐλευθέρως.

Ὁ διοικητὴς προσδιώρισε τὸν μισθὸν τοῦ, ὃ δὲ αὐτοκράτωρ ἐχορήγησε πρὸς αὐτὸν τὸν διπλάσιον. Καὶ τῶνόντι, κατὰ τὴν μαρτυρίαν τῶν κατοίκων τῆς Μογαδόρης, ὁ διοικητὴς οὕτως ἐδικαίωσε τὰς πικροδολίας τοῦ αὐτοκράτορός του.

Ὁ πληθυσμὸς τῆς Μογαδόρης ἀναβαίνει κατὰ τοὺς ὑπολογισμοὺς τῶν Εὐρωπαίων, εἰς 10—12 χιλιάδας κατοίκων. Ἐξ αὐτῶν πολλοὶ εἶναι Ἰσραηλίται, Ἰσπανοὶ ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον, οἱ μόνον σχεδὸν ἔμποροι τοῦ τόπου. Ἡ Μογαδόρη εἶναι ὁ πρῶτος λιμὴν ἀπὸ τῶν ὁποίων ἐξάγονται τὰ προϊόντα τῆς ἀπεράντου τῶν Μαυριταίων αὐτοκρατορίας, οἷον δέρματα ἀκατέργαστα, κόμμι, ἀρώματα, ἐλεφαντόδοντες, πτερά στρουθοκαμήλων καὶ ἄλλα.

Ἐπιφάνη τῶν διακοσμητικῶν ἐργασιῶν τῶν μικρῶν παιδίων ἐπὶ τοῦ θρησκευτικοῦ καὶ τῆς ὑγιείας αὐτῶν.

Δὲν ὑπάρχει ἡλικία, καθ' ἣν δὲν βλάπτεται ἡ ὑγεία τοῦ ἄνθρώπου ἀπὸ τῆς διακοσμητικῆς ἐργασίας, ὅταν αὐταὶ εἶναι ὑπερμετρίαι καὶ πρὸς ὑγρότητα. Ἀλλ' αἱ τοιαῦται ὑπερβολαὶ ἀποβαίνουσιν ἀναγκάτως ἐπὶ θλιβριώτερον κατὰ τὴν παιδικὴν ἡλικίαν, ὅτε ὁ ἐγκέφαλος, μόλις συμπλασθέν, παρυσιάζει καὶ τρυφερότητα καὶ εὐδαιμονίαν πρὸς τὰς ἐντυπώσεις, πρὸς νεκτικὰ ἄτινα συνελκίζονται ἀκόσμως προσβινοῦστος τῆς ἡλικίας. Πρὸς πικρὰ ὁμοίως τῆς πρώτου αὐτῆς ἐκπαίδεως τὰ θλιβριώτερα ἀποτελέσματα παρατηροῦνται ἐπὶ τὰ χειρῶν καὶ ὀφθαλμικῶν παθῶν, ἄτινα θανατοῦνται συνήθως διὰ τῆς ἀκατέργαστης κίψης, τῆς μεγιστῆς ὠριότητος τοῦ νοῦς καὶ τῆς λεπτότητος τῶν μελῶν τοῦ σώματος. Ἐνῶ δὲ ἡ ἀνάγκη ἀπαίτει νὰ μικρύνεται ὅσον τὸ δυνατόν ἡ διακοσμητικὴ οὐκ ἐρασιμαθία, διότι ἄλλως, ταχέως διασπαρῆσα, οὐκ ἐπαγαίρει ἀν' ὅχι παντελῆ θλιβρῶν, τοῦλάχιστον ὁμοίως τὴν ἀπώλειαν ὀφθαλμῶν λαμπρῶν προτερημάτων ἐφ' ὧν οἱ γονεῖς τοσοῦτον ἐπῆρσαν, καὶ ἐφ' ὧν ἐστὶν ἔλπιος τοσοῦτον κατὰ τὸ φοιτῶμενον δικαίως, ἀπειναντίας αὐτοὶ μεταχειρίζονται. Διὰ τὰ μέτρα δὲ συντελοῦσιν εἰς ἐπαύξησιν τοῦ παθῶσαν τούτου ἐρεθισμοῦ τῆς διανοίας. Αἱ θωπεῖαι τῆς μητρὸς, αἱ ἀντιμοιβαί, ἡ ἀμύλλα, οἱ ἔπαινοι, ὁδὸς δ' εἰπεῖν καὶ αὐτοὶ αἱ καλοκαίρια παρὰ οὐκ ἔσονται εἰδὼν τὴν φιλοτιμίαν τοῦ παιδίου, καὶ χαλαρῶνται τὸ νεῦρον τοῦ νοῦς, αὐτοῦ, ὅστις ἐντέλλεται ἐν ὀνομαζόμενον.

ἐδύνατο νὰ διανύη στάδιον λαμπρὸν καὶ πολλακτῶς ἐνδοξον.

Δὲν εἶναι εὐκόλον νὰ φαντασθῶμεν πόσα παιδιά ἀνέχονται εἰς εὐπόρους καὶ πλουτίας οἰκογενείας, γίνονται κατ' ἔτος θύματα τῆς περιφλυαίας τῶν γονέων, ἐπιθυμούντων πρὸ πάντων νὰ προπαρασκευάσωσιν εἰς αὐτὰ λαμπρὸν μέλλον ἰδίως ὁμοίως τὸ κακὸν τοῦτο ἐπιπολάζει ἐπὶ τῆς Ἀμερικῆς. Περὶ τούτου θέλει κρίνει ὁ ἀναγνώστης, εἰς ἐπιστήθην μικρὸν τὴν προσοχὴν τοῦ εἰς τὰς ἐξῆς περιεχομένης, ἐρασιμαθίας ἐκ τινος φυλακίου δημοσιευθέντος πρὸ τινῶν ἐτῶν ἀγγλίστι περὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου ὑπὸ τοῦ ἱατροῦ Βριγγάμιου καὶ Πολλίσις παρετήρησα, λέγει, εἰς καθ' ἑαυτὴν ἰστορικῶς ἢ ἔχοντα διαθέσιν εἰς χοιράδας, θλιβρίας νόσους προερχομένας ἐκ τῆς μεγάλης δραστηριότητος ἧτις ἐδόθη εἰς τὸ πνεῦμα αὐτῶν πρὸς βλαβὴν καὶ φθορὰν τῶν ἄλλων μερῶν τοῦ διοργανισμοῦ τῶν εἰς τὴν καλλιτεχνία τῶν παιδίων τούτων, τῶν ὁποίων ἡ ἀσθένεια κατ' ἀρχὰς δὲν εἶχε σπουδαιότητος χαρακτῆρα, εἶδον τὴν θεραπείαν καλυομένην ἐπ' ἀπειρον ὑπὸ τῆς ῥηθείτης αἰτίας. Ἐνθυμοῦμαι πολλὰ παιδιά τεσσάρων καὶ ἑξ ἑτῶν, πεποικισμένα ἐκ φύσεως μὲ ἴσπανια προτερήματα, τὰ ὅποια, καὶ τοὶ τυχόντες περιποιήσεως ἐπιμεσιότητος, ὑπέκειτον ὁμοίως εἰς ἀσθενείας τὸς ὁποίας ἄλλα παιδιά θλιβριώτερον πνευματώδη, διαρεύουσι μετὰ μεγίστης εὐκολίας. Τὰ παιδιά ταῦτα καθ' ὅλην τὴν διάρκειαν τῆς ἀσθενείας δεικνύουσιν ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον εἰδὸς τι μανίας διὰ τὰ βιβλία καὶ τὸς μελέτας, καὶ αὐξάνουσιν ἐπι μάλιστ' ἀπὸ τούτου τὸν θαυμασμὸν τῶν γονέων τῶν ἐπὶ τῆς πρώτης ταύτης ἀναπτύξεως τοῦ πνεύματός των, εἰς τὴν ὁποίαν συνετέλεσαν ὅσον ἦτο δυνατόν καὶ αὐτοὶ, καὶ ἧτις πρέπει νὰ θεωρηθῆ ὡς αἰτία τοῦ θλιβριώτου ἀποτελέσματος. »

Κατὰ τὰ πολυάριθμα παραδείγματα, τὰ ἑποῖ μᾶς φέρει ὁ ἱατρὸς Βριγγάμιος, φαίνεται ὅτι τὸ πνεῦμα, εἰς τὸ ὁποῖον περιπίπτουσιν οἱ γονεῖς, οἵτινες ἀρχίζουσι πρὸ ἑωρὸς τὰ τῆς παιδιότητος τῶν τέκνων των, καὶ ὑπερβαλλοῦσιν εἰς σφοδρότατον διερεθισμὸν τὸ πνεῦμα των, ἐπικρατεῖ ἐπὶ ἑν ἄλλο μέρος, εἰς τὰς ὁμοιοπρόσους τῆς Ἀμερικῆς πολιτείας «Μεταξὺ λέγει, τῶν διὰ τὰ παιδιά βιβλίων, ὑπάρχουσι καὶ τινὰ εἰδικῶς προεπιλεγμένα διὰ διαιτῆ ἢ τριαιτῆ βρεφῶν, καὶ μετὰ τῶν βιβλίων τῶν παιδίων τούτων εὐρίσκονται καὶ ἐγχειρίδια Ἠοτανικῆς, Γεωμετρίας καὶ Ἀστρονομίας. Ὡς καλύτερον δὲ μέθοδον διδασκαλίας θεωροῦσιν ἐκείνην ἧτις ἐπιτελεῖται ἐπὶ τοῦ πνεύματος των παιδίων διὰ τῶν ταχύτερων μέσων ἄτακτοισι δὲ παντάπασιν περὶ τῆς ἐπὶ τῆς ὑγιείας αὐτῶν ἐπιβρῆς τῆς τοιαύτης διδασκαλίας. »

Ὁ αὐτὸς συγγραφεὺς προσθεῖτε ὅτι εἶδεν εἰς πολλὰς οἰκογενείαις παιδιά μὴ ἔχοντα μὲν τριῶν ἐτῶν ἡλικίαν, τὰ ὁποία ἠναγκάζοντο οὐ μόνον νὰ ἀποτηθίζωνται μαζὴν σὺν ὀλίγοις, καὶ ἐκτεταμέναι τῆς Γραμμῆς καὶ ἄλλων ἱστοριῶν χωρὶς, ἀλλὰ καὶ νὰ πορεύωνται ἐξ ὥρας τῆς ἡμέρας εἰς τὰ σχολεῖα. Εἶναι σπανιώτατον νὰ εἶδῃ τις εἰς τὴν οἰκίαν παιδιά τέτρακα ἐτῶν. Ἀμα ἐπιστρέφοντα ἐκ τοῦ σχολείου ἀναγκάζον-

τα νὰ μάθωσι καὶ ἄλλα μαθήματα πρόθετα, νὰ ἀναγινώσκωσι βιβλία καὶ ἀποθήκας προσλιωρισμένα διὰ παιδιά, καὶ τοῦτο ἐξακολουθεῖ μέχρις οὗ τὸ μὲν νευρικὸν τῶν συστήμα ἐξασθενῆται, καταστραφῆ δὲ ἡ ὑγεία των. Ὁ ἱατρὸς Βριγγάμιος εἶδε πολλὰ παιδιά, τὰ ὁποία ὑπετίθεντο πεποικισμένα ἐκ φύσεως μὲ δυνάμεις θαυμαστὰς καὶ σχεδὸν ὑπερανθρώπου, ὅ κοκύνοντα εἰς τοιαῦτα θλιβρὰ ἀποτελέσματα καὶ ἐπὶ τῆς ἀποθανόντα. Τινὰ ἐξ αὐτῶν ἀπέθανον ἀπὸ 6—8 ἐτῶν ἡλικίαν, δεικνύοντα μέχρι καὶ τῶν τελευταίων στιγμῶν τῆς ζωῆς τὴν τὴν ἀμπερὰ εἰς τὸ πνεῦμα προτερήματα, τὰ ὅποια ἐπὶ ἔχον τὴν θλίψιν τῶν γονέων. Ἀλλὰ πάνιν ὀφθαλμολογίαν μὲν πλείοτερον, ἀλλ' εἶχον ὑγείαν ἀσθενῆ, νευρικὸν σύστημα ἄτακτον, καὶ κλίνον τὸς τὴν ὑπερφορὰν, πρὸς τὴν δυσπεψίαν καὶ εἰς ποικίλας ἄλλας καὶ πολυριθμὰς νευρικὰς ἀσθενείας. Μερικὰ δ' ἐκ τῶν τελευταίων τούτων περιελθόντα εἰς ἀνδρείην ἡλικίαν δὲν διατηροῦσι πλέον παρά δυνάμεις μὲνδὸς λόγου ἕξις, καὶ ἀποθνήσκουσιν ὄργανα παθητικὰ ἐκείνων, οἵτινες ἐπὶ τῆς παιδικῆς αὐτῶν ἡλικίας ἦσαν πολὺ κατώτεροι των.

Τοιαῦτη εἶναι ἡ ἀνοικία τῶν γονέων περὶ πάντος ὅτι ἀφορᾷ τὴν ἐκπαίδευσιν τῶν τέκνων των, θεωρουμένων ὑπὸ τὴν φυσιολογικὴν ἐποψιν, ὥστε, ὅταν καὶ ἐν ἐξ αὐτῶν πάλιν ἐξ αἰτίας τῆς τοιαύτης παιδαγωγίας, δημοσιεύουσι πολλακτῶς τὴν ἱστορίαν του, διὰ νὰ παρηγορηθῶσι τοὺς ἄλλους γονεῖς περὶ τῶν μέσων δι' ὧν ἀπέπτυξαν προτερήματα τοσοῦτον αἴτια λόγου. Ὁ κύριος Βριγγάμιος ἀναφέρει τοιοῦτον εἶδου ὑπόμνημα ἐν ᾧ γίνεται λόγος καὶ περὶ τινος John Mooney Mead, ἀποθανόντος εἰς ἡλικίαν τεσσαράων ἐτῶν καὶ ἑνδεκα μηνῶν. Τὸ ὑπόμνημα τοῦτο τὸ ὁποῖον ἐνικρίθη καὶ ἐξητήθη μάλιστα καὶ ὑπὸ ὑπουργῶν καὶ ἄλλων ἐπιστήμων ἀνδρῶν, προώρισται, λέγουσιν οἱ συγγραφεῖς αὐτοῦ, εἰς τὸ νὰ καταστήσῃ μὲν γνωστὰ τὸν τε τρόπον δι' οὗ διεξήθη ἡ ἀγωγή του, καὶ τὰ ἀποτελέσματα αὐτῆς, νὰ χρησιμεύσῃ δὲ καὶ ὡς ὀδηγὸς τῶν γονέων περὶ τὴν διδασκαλίαν τῶν τέκνων αὐτῶν. Ὁ μικρὸς οὗτος σοφὸς ἐμάνθαιεν ὕμνος, ἐσπουδαζέ τὴν τέχνην τοῦ συλλογίζεσθαι πρὶν ἐπι καταστῆ ἱκανὸς νὰ ἐκφράσῃ καθαρῶς τὰς ἰδέας αὐτοῦ, καὶ διετέλεσε δεικνύων θαυμασίας προόδους μέχρι τῆς τελευταίας αὐτοῦ ἀσθενείας, ἧτις καταστῆσα σπουδαιωτάτη τὸν ἀνῆρπασε τέλος πάντων. Ἐὰν ἡ ἱστορία αὕτη καὶ οἱ παραλήρησι αὐτῆς φωτίσωσιν ἐκείνους οἵτινες θέλουσι τὰς ἀναγνώσει, ἐλπίζομεν ὅτι θέλουσιν ἐξαγάγει συμπεράσματα ὁμοίως ἀντιθετὰ ἐκείνων τὰ ὁποία προσδοκῶσιν οἱ γραφάντες αὐτάς.

Τὰ κακὰ ταῦτα ἐξετιμήθησαν πρὸ πολλοῦ δεόντως, καὶ ὁμοίως διετέλεσαν εἰς ἐπὶ πληθυνόμενα ἀναλόγως τῆς καθημερινῆς βελτιώσεως τῶν κοινωνικῶν κλάσεων εἰς ἃς ἡ εὐπορία χορηγεῖ τὰ μέτρα τοῦ ν' ἀτχολῶνται δραστηρίως εἰς τὰ τῆς ἀγωγῆς τῶν παιδίων. Αἱ ἀπολαύσεις τὰς ὁποίας παρέχει ἡ διδασκαλία, τὰ πλεονεκτήματα τὰ ὁποία ἐξασφαλίζει ἡ ὑπόσχεται εἰς τὸ μέλλον, ἐπιτεροῦσιν ἰσχυρῶς ἐπὶ τοῦ πνεύματος τῶν γονέων, καὶ ἀναγκάζουσιν αὐτοὺς νὰ πα-

ραμειώσι συμβουλάς, σπαστίους. Πρὸς τὸν σκοπὸν τῆς θεραπείας τῶν δυσαρρέτων ταύτων ἀποτελεσμάτων, καὶ τῆς εἰς ἀγωγῆς συστήματος περὶ ἀγωγῆς κλητέρου, τὸ ὁποῖον μετὰ προσοχῆς ἀναλόγου νὰ λαμβάνη ὑπ' ὄψιν ἐξ ἴσου τὴν καλλιέργειαν τοῦ πνευματικοῦ διοργανισμοῦ καὶ τῶν διανοητικῶν δυνάμεων, συνέστη κατὰ τὸ 1829, πλησίον τῆς Φιλαδέλφειας, τὸ κατάστημα τὸ ὀνομαζόμενον Σχολὴ τῆς διὰ τῶν χειρῶν ἐργασίας (the manual labour academy) ὠρελήθη τα μέγιστα. Ἐν τῇ σχολῇ ταύτῃ ἡ μαθητὴς διέρχεται ὁμοίως τοὺς κλάδους τῶν ἐγκυκλίων σπουδῶν μὲ τὴν ἀφορὰν ὅτι αἱ πρὸς διασκευὰς ὄραται δαπανῶνται, εἰς χρησίμῳν τινὰ διὰ τῆς χειρὸς ἐργασίας, ἧτις συνίμα ἐξασκεῖ τὴν ἐπιτηδειότητα των παιδίων, περιποιεῖ εἰς αὐτοὺς δεξιότητα, ἰσχὺν καὶ ὑγείαν, καὶ τοὺς καθ' ἑαυτοὺς νὰ ἐπιρκώσιν εἰς τὰς ἀνάγκας των καθ' ἑαυτοὺς περιπέτειας τοῦ βίου. Τὴν σήμερον διδάσκονται εἰς τὰς πλείστας τῶν μεγαλοπόλεων καὶ εἰς ὅλα σχεδὸν τὰ ἐκπαιδευτικὰ καταστήματα τῶν τε ἀρρένων καὶ τῶν θηλέων, μαθήματα γυμναστικῆς, σκοπὸν ἐχούσης τὴν τακτοποίησιν τῶν κινήσεων τοῦ σώματος, καὶ τὴν ἰσορροπίαν τῶν διαφόρων ὀργάνων, τὰ ὁποία αἱ κοινωνικαὶ ἐξελίξεις τείνουσι διηνεκῶς εἰς τὸ νὰ παραλύωσι.

ΔΙΑΦΟΡΑ.

ΑΝΑΚΑΛΥΨΙΣ ΑΡΧΑΙΩΝ ΣΚΕΥΩΝ.

Ἀνακάλυψις περιεργωτάτη ἐγένετο ἐσχάτως ἐν Αἴγυπτῳ. Ὡς εἶναι γνωστὸν, ὑπάρχει ἐπὶ τοῦ θρους Ζαβρά ἀνήκοντος εἰς τινὰ νῆσον τῆς Κρυθρᾶς θαλάσσης, μεταλλεῖον σμυράδων τὸ ὁποῖον, μετὰ πολυχρονίους ἀνασκαφάς, ἐγκατελείφθη περὶ τὰ τελευταῖα ἔτη τῆς ἡγεμονίας τοῦ Μεχμέτ Ἀλή. Ἐσχάτως ἐταιρία τις ἀγγλικῆ ἐτυχε τῆς ἀδείας τοῦ νὰ ἐκνακαλῆ τὴν ἐξορυξιν τοῦ μεταλλείου τούτου, τὸ ὁποῖον, ὡς φαίνεται, περιέχει εἰς ἐπὶ μεγάλα πλοῦτη. Κατὰ τὰς τελευταίας ἐργασίας τοῦ ὁ μηχανικὸς τῆς ἐταιρείας Ἄλλεν ὀνομαζόμενος, ἀνακαλύψας εἰς μέγα βάθος ἰσχυρὰς στοᾶς πναρχαίας, διέτρεξε νὰ γείνωσι καὶ ἄλλαι ἀνασκαφαί, καὶ δὲν ἐβράδυνε νὰ εὕρῃ σκευὴ καὶ ἐργαλεῖα ἀρχαία, καθὼς καὶ πέτραν ἐφ' ἧς ὑπάρχει ἰσχυραγαγμένη ἐπιγραφή ἱερογλυφικῆ, ἐξηρατισμένη ὁμοίως τὸ πλεῖστον μέρος. Ἡ περὶ ταύτην ἐπικυροῦ τὴν γνώμην τοῦ Βελζόνου, εἰπόντος ὅτι τὸ μεταλλεῖον τοῦτο εἶχε ἐξορυχθῆ ὑπὸ τῶν ἀρχαίων.

Τὸ εἶδος καὶ τὸ σχῆμα τῶν ἀνακαλυφθέντων σκευῶν καὶ ἐργαλείων, καθὼς καὶ ἡ διάθεσις τῆς στοᾶς, ἀποδεικνύουσι προφανέστατα ὅτι ἡ μηχανικὴ ἦνθε παρὰ τοῖς Αἴγυπτιοῖς.

Ἀφ' ὅσον ἐξήχθη ἀπὸ τὴν ἀνάγνωσιν τῆς εὐρεθείτης ἐπιγραφῆς, φαίνεται ὅτι ἡ πρώτη ἐξορυξιν τοῦ προκειμένου μεταλλείου ἐγένετο ἐπὶ βασιλείας Σισώστρι-

δος τοῦ Μεγάλου, ὅστις, κατὰ τὴν κοινοτέραν δόξαν, ἤματι τὸ 1650 ἔτος πρὸ Χριστοῦ, καὶ ἦτο περίφημος διὰ τὸς ἀπείρους κατακτήσεις του, ὡς καὶ διὰ τὰ πολυάριθμα μνημεῖα τὰ ὅποια ἀνήγειρεν ἐν Αἰγύπτῳ.

ΙΣΙΟΤΡΟΠΙΑ ΑΓΓΛΙΚΗ. Τὸ ἐπόμενον ἀνέχδο τον μαρτυρεῖ τὴν ἰδιοτροπίαν τῶν Βρεττανικῶν ἡθῶν, καὶ τὴν ἰδιαίτερον ἀγάπην τῶν Ἑλλήνων πρὸς τὸ ζατρίκιον. Περὶ τὰ τέλη τοῦ 1848 ἔτους, ὁ λοχαγὸς Θωμᾶς, ὅστις πρὸ ἑξ μηνῶν εἶχεν ἀρχίσει παιγνίδιον ζατρίκιον μετὰ τοῦ κ. Οὐίλλιαμτων εἰς τὴν βασιλικὴν λέσχην τοῦ Λονδίνου, διατάχθη νὰ μεταβῇ εἰς τὸ Ἐδελφί ἀρωγῆριον ὅπου εὐρίσκειτο τὸ σύταγμα του Ἄπεφισιαν λοιπὸν οἱ δύο ἀντίπαλοι νὰ ἐξακολουθήσωσι τὸ παιγνίδιον δι' ἄλληλογραφίας. Ἀλλὰ μετὰ τινὰ καιρὸν ὁ λοχαγὸς Θωμᾶς τραυματισθεὶς θανάτῳ κατὰ τινὰ μετὰ τῶν Κάρρων συμπλοκῆν, ἀπέβιασε δύο μῆνας μετὰ ταῦτα. Πρὶν δὲ ἀποθάνῃ, συνέταξεν ὑπόμνημα δι' οὗ προβλέπων ὅλους τοὺς πιθανοὺς ἢ δυνατοὺς τρόπους τοῦ παίξιν τοῦ ἀντιπάλου του, ἔρεεν εἰς πέρας τὸ πολυχρόνιον παιγνίδιον, διοίσις διὰ τῆς διαίτησιν του συνεταίρου του τινὰ ἐν τῇ βασιλικῇ λέσχῃ τοῦ Λονδίνου, νὰ τὸν ἀναπληρώσῃ, καὶ νὰ παίξῃ κατὰ τὰς ἐγγράφους ὁδηγίας του. Ὁ κ. Οὐίλλιαμτων εἰδέθη προθύμως τοῦ βίου τούτου, καὶ μετὰ πάλιν διαρκέσασαν τρεῖς μῆνας μεταξὺ αὐτοῦ καὶ τοῦ ἐπιτελευτοῦ τῆς διαθήκῃς τοῦ λοχαγοῦ Θωμᾶ, ὁ τελευταῖος οὗτος ἐλίγησεν.

ΠΛΟΥΣΙΟΙ ΑΓΓΛΟΙ. Καθ' ἣν στιγμήν ὁ κόσμος ὅλος ἔχει τὰ βλέμματα ἐστραμμένα πρὸς τὴν Ἀγγλίαν, εἶναι περιεργὸν νὰ μάθωμεν ὅποιον τὸ ἐτήσιον εἰσόδημα τινῶν ἐκ τῶν μεγαλητέρων ἰδιοκτητῶν αὐτῆς, τὸ προσεργόμενον μόνον ἐξ ἀκινήτων κτημάτων.

Δουξ Νο θούμπερλανδ,	Δρ. 4 000 000.
Δουξ Δέβονσιρ.	» 3,500 000.
Δουξ Βούτλανδ.	» 3 000,000.
Δουξ Βίτφορδ.	» 3 000,000.
Δουξ Βούκιγκαμ.	» 2,500 000.
Δουξ Νορφόλκ.	» 2,500,000.
Δουξ Μάρφορ.	» 2,500,000.
Δουξ Βούκλε.	» 2,000,000.
Μαρκήσιος Ἐρφορτ.	» 2,000,000.
Μαρκήσιος Στράφορδ.	» 1,900,000.
Κόμης Γρόσβερ.	» 1,900,000.
Κόμης Φίτε Οὐίλλιαμ.	» 1,900 000.
Δουξ Βούδουώτερ.	» 1,800,000.
Μαρκήσιος Λανδθάουν.	» 1,500,000.
Μαρκήσιος Δάουνσιρ.	» 1,500,000.
Δουξ Πόρτλανδ.	» 1,400,000.
Μαρκήσιος Σλῆδ.	» 1,200,000.

Μόνον λοιπὸν δεκαεπτὰ ἰδιοκτῆμονες Ἄγγλοι ἔχουσι κατ' ἔτος 38 ὡς ἕγγιστα ἑκατομμύρια δραχμῶν εἰσόδημα!

Κριοι Συντάκται τῆς Παρδώρας.

Ἀναγνούς ὄλιγον ἀρχὰ ἐν τῷ ἀξιολόγῳ ὑμῶν περιοδικῷ συγγράμματι διατρέψην δημοσιευθεῖσαν ἀπὸ τινος χιόνου περὶ τῶν χειρογράφων τοῦ Σιμωνίδου,

εἴρον ἐκεῖ πρὸς τοῖς ἄλλοις λεγόμενον καὶ τότε ὅτι οὐδαὶς ἄλλοις μέχρι τοῦδε ἐγραφε δημοσίως περὶ τῶν διατεθρυλλημένων τούτων πλαστογραφῶν. Τοῦτο δὲν εἶναι ἀκριβές· καὶ χάριν τῆς ἀληθείας, σὺς παρακαλῶ νὰ καταχωρίσῃτε, ἂν εὐάρεστηθε, εἰς κινὴν τῶν προσεχῶν φυλαδίων σὺς τὰ ἐξῆς ὄλιγα.

Ἀπὸ τοῦ 1848 μέχρι τοῦ 1851, ὅ-ε-δ μὲν Αἰῶν καὶ ἡ Ἑλπίς ὑπερασπίζοντο τὸν Σιμωνίδην, ἡ δὲ Ἄθηνᾶ ἡ εἰσώπα ἡ ἐχλεύαζεν ἐνίοτε, καταχωρίσθησαν εἰς τὴν νέαν Ἑλλάδα ἄρθρα πολλὰ περὶ ταύτης τῆς ὕλης. Ἡ δὲ Νέα Ἑλλάς αὕτη, ἂν ὄχι ἄλλην σημαντικότητα, ἔχει ὅμως ἑλληνικὰ τεσσάρων ἐτῶν καὶ δὲν ἔπρεπε νὰ θεωρηθῇ ὡς μὴ ὑπάρξασα πόποτε ἐρημίας. Ὁ γράφων ἐν αὐτῇ ὑπέγραφε τὰ μείζονα τῶν ἄρθρων δι' ἐνός ἐκάστου τοῦ χεῖρου τοῦ ἀλφabethου, καὶ πολλοὶ νομίζουσι, ὅτι οὐχὶ μικρὸν συνέτεινεν εἰς μέρωσιν τῆς κοινῆς γνώμης κατὰ τῶν ψυδῶν χειρογράφων καὶ τότε εἶναι τοῦτο ἀληθές, ὥστε καὶ ὁ Σιμωνίδης αὐτὸς τὸν ἀνώνυμον εἶπεν ὡς ἐπικινδυνώδεστατον ἐκ τῶν θεωρητῶν κατεμήνυσεν εἰς τὸ ἐνταῦθα Ἠρωτοδικεῖον ἐπὶ συκοφαντία (!) καὶ ὑπεχρίωται αὐτὸν νὰ ὁμολογήτῃ τὸ δόγμα του καὶ νὰ ἀνακρίθῃ δικαστικῶς. Χρὶς ὅμως εἰς τοὺς δικαστὰς, εἴτινες σεβασθέντες ἐαυτοῦς καὶ τὸ δίκαιον, διέκοψαν τὴν περαιτέρω ἐνόχλησιν τοῦ ἀθώου Ἐπαυσε δὲ ὁ ἀνώνυμος γράφων τότε μόνον, ὅτε κραταῖον σύμμαχόν του ὑπέρ τῆς ἀιηθείας εἶδε παρυσιαζόμενον εἰς τὸ κοινόν, τὸν γηραιὸν Μουστούδην, δι' τῆς γνωστῆς ἐκεῖ ἡς ἐπιστολῆς, καὶ ὅτε ὁ Σιμωνίδης, ἀπελπιζόμενος πλέον ἐν τῷ-βρασιλείῳ τῆς Ἑλλάδος, ἐπιχείρησε νὰ κινήτῃ τὰ ἐν Κωνσταντινουπόλει πειστήρια πρὸς ἐκτύπωσιν τῶν νόθων τοῦ ἀποκυημάτων. Ἐπέκρινε δὲ καὶ κατέκρινε λεπτομερῶς ὁ ἀνώνυμος διὰ δύο μακροτέρων ἄρθρων τὰ Κεραλλημακά τοῦ Σιμωνίδου καὶ δι' ἄλλου προτέρου ἐπίσης μακροῦ τὴν πολυκροτον Συμαίδα. Εἰς τὰ μικρότερα καὶν ἄρθρα διεδήλου ἐκάστου εἰς τὸ κοινόν τὰ περὶ τῶν ἐξεταστικῶν ἐπιτροπῶν τῶν διορισθεσῶν ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως καὶ ἐπρότεινε πανταχῶς ἄλλα πρὸς ἀνίχνευσιν τῆς ἀληθείας κτλ. κτλ. Ὁ βουλούμενος εὐρίσκει τὰ βηθέντα ἄρθρα εἰς τοὺς ἐξῆς πρὸ πάντων ἀριθμοὺς τῆς Νέας Ἑλλάδος 22, 27, 44, 89, 92, 102, 103. Γοσαῦτα δὲ δημοσιεύσας τότε ὁ ἀνώνυμος ἐντύπως καὶ ἐκτὸς τούτων γράψας καὶ ὡς μέλος ἐπιτροπῆς μακρὸν τινα καὶ αἰτιολογημένην ἐκθεσιν κατὰ τῶν τοῦ Ἡσιόδου, Ὁμήρου, Ἀνακρέοντος καὶ Πυθαγόρου Σιμωνιδείων χειρογράφων, εὐρισκομένην ἀπὸ τοῦ 1849 εἰς τὰ ἀρχαῖα τοῦ ἐπὶ τῆς Παιδείας ὑπουργείου, καὶ ἐνεργήσασαν ὅπου δεῖ, νομίζει ὅτι ἐξεκλήρωσε τὸ καθήκον του οὐ μόνον ἀκριβῶς ἀλλὰ καὶ ἐγκαίρως, καὶ δὲν ἤλθεν οὔτε ἐλάλησεν κατόπιν ἐνεργῆς.

Δέχθητε, κύριοι, τὴν διαβιβαίωσιν τῆς πρὸς ὑμᾶς ὑπολήψεώς μου.

Ἀθῆναις τῆ 12 Ἰουνίου 1851.

Στέφανος Α. Κονμαροῦδης

Ἐκτακτὸς Καθηγητὴς τῆς Ἀστικῆς Φιλολογίας
ἐν τῇ τοῦ Ὀδῶνος Παισιτικῆς.